

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут _____ **Навчально-науковий інститут економіки і управління**
Кафедра _____ **економіки і права**

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

_____ Шеремет О. О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 2021 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Заїнчковський А. О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 2021 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

зі спеціальності _____ 051 «Економіка»
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми _____ «Економіка підприємства»

на тему: _____ «Економічний механізм формування та використання грошових
_____ потоків підприємства».

Виконала здобувач 2 курсу групи ЕП 2-1М

Загородня Тетяна Сергіївна
(прізвище та ініціали)

Керівник Левченко Юлія Григорівна
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Рецензент Петухова О.М.
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних
посилань.

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2021 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут Навчально-науковий інститут Економіки і управління
Кафедра Економіки і права
Освітній ступінь Магістр
Спеціальність 051 «Економіка»
(шифр і назва)
Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри економіки і права
Заїнчковський А. О.
«16» жовтня 2020 року

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Загородня Тетяна Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) «Економічний механізм формування та використання грошових потоків підприємства»

керівник проекту (роботи) Левченко Юлія Григорівна, к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «16» жовтня 2020 року № 834-КС

2. Строк подання здобувачем проекту (роботи) 01.02.2021.

3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативні акти України, монографії, посібники, підручники, наукові статті відповідно до обраної теми, фінансова та статистична звітність за 2017-2019 роки ПрАТ «Миронівський хлібопродукт», мережа Інтернет.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Розділ 1. Теоретичні аспекти формування та використання грошових потоків підприємства;

Розділ 2. Аналіз господарської діяльності ПрАТ «Миронівський хлібопродукт»;

Розділ 3. Оцінка економічного механізму формування та використання грошових потоків ПрАТ «Миронівський хлібопродукт»;

Розділ 4. Напрямки удосконалення економічного механізму формування та використання грошових потоків підприємства ПрАТ «Миронівський хлібопродукт».

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Випускна кваліфікаційна робота містить список використаних джерел із 40 найменувань, 29 рисунків, 36 таблиць та 4 додатки

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 16 жовтня 2020 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання кваліфікаційної (роботи)	Примітка
1	Розроблення та затвердження плану роботи керівником	27.10.2020 р	виконано
2	Написання розділу 1	16.11.2020 р.	виконано
3	Робота над розділом 2	14.12.2020 р	виконано
4	Підготовка розділу 3	15.01.2021 р.	виконано
5	Розроблення розділу 4	15.01.2021 р.	виконано
6	Остаточне оформлення роботи. Формування висновків і пропозицій, проекту доповіді, презентації. Погодження з керівником дипломної роботи	20.01.2021 р.	виконано
7	Проходження перевірки на плагіат	01.02.2021	виконано
8	Попередній захист кваліфікаційної роботи	27.01.2021 р	виконано
9	Подання завершеної роботи на розгляд завідувачу кафедри	01.02.2021 р.	виконано
10	Отримання зовнішньої рецензії, оформлення необхідних документів для захисту	02.02.2021	виконано
11	Захист кваліфікаційної роботи	11.02.2021 р.	виконано

Здобувач

(підпис)

Загородня Т.С.

(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

(підпис)

Левченко Ю.Г.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Загородня Тетяна Сергіївна. Економічний механізм формування та використання грошових потоків підприємства. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра з спеціальності 051 «Економіка», Київ, НУХТ, 2021 р.

Складається із вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Кваліфікаційну роботу присвячено дослідженню теоретичних, методичних аспектів та практичних питань щодо дослідження механізму формування та використання грошових потоків підприємства.

В першому розділі дипломної роботи досліджено сутність та класифікація грошових потоків підприємства, розглянуто економічний механізм формування грошових потоків, досліджено методичні підходи до оцінки ефективності використання грошових потоків підприємства. Другий розділ роботи присвячений оцінці виробничо-господарської, фінансової діяльності ПрАТ «Миронівський хлібопродукт». У третьому розділі кваліфікаційної роботи присвячено оцінці економічного механізму формування та використання грошових потоків, а саме аналізу, оцінці ефективності використання грошових потоків та оцінка економічного механізму формування грошових потоків. У четвертому розділі наведено напрями удосконалення економічного механізму формування та використання грошових потоків підприємства, запропоновано шляхи та напрями удосконалення економічного механізму формування та використання грошових потоків, запропоновано підвищення якості продукції підприємства та підвищення оборотності дебіторської заборгованості.

Ключові слова: грошові потоки підприємства, рух грошових коштів, вхідні та вихідні грошові потоки, операційна діяльність, інвестиційна діяльність, фінансова діяльність, чистий грошовий потік.

АННОТАЦИЯ

Загородная Татьяна Сергеевна. Экономический механизм формирования и использования денежных потоков предприятия. – Рукопись.

Квалификационная работа на получение образовательного степени магистра специальности 051 «Экономика», Киев, НУПТ, 2021 г.

Состоит из введения, четырех глав, заключения, списка использованных источников и приложений. Квалификационную работу посвящено исследованию теоретических, методических аспектов и практических вопросов по исследованию механизма формирования и использования денежных потоков предприятия. В первой главе дипломной работы исследована сущность и классификация денежных потоков предприятия, рассмотрены экономический механизм формирования денежных потоков, исследованы методические подходы к оценке эффективности использования денежных потоков предприятия. Второй раздел работы посвящен оценке производственно-хозяйственной, финансовой деятельности ЧАО «Мироновский хлебопродукт». В третьем разделе квалификационной работы посвящена оценке экономического механизма формирования и использования денежных потоков, а именно анализу, оценке эффективности использования денежных потоков и оценка экономического механизма формирования денежных потоков. В четвертом разделе приведены направления совершенствования экономического механизма формирования и использования денежных потоков предприятия, предложены пути и направления совершенствования экономического механизма формирования и использования денежных потоков, предложено повышение качества продукции предприятия и повышение оборачиваемости дебиторской задолженности.

Ключевые слова: денежные потоки предприятия, движение денежных средств, входящие и исходящие денежные потоки, операционная деятельность, инвестиционная деятельность, финансовая деятельность, чистый денежный поток.

SUMMARY

Zagorodnia Tetiana Serhiivna. Economic mechanism of formation and use of cash flows of the enterprise. – Manuscript.

Qualification work on obtaining a master's degree in specialty 051 "Economics", Kyiv, NUFT, 2021

It consists of an introduction, four chapters, conclusion, a list of used sources and appendices. Thesis devoted to the study of theoretical, methodological aspects and practical issues related to the study of the mechanism of formation and use of cash flows of the enterprise.

In the first section of the thesis the essence and classification of cash flows of the enterprise are investigated, the economic mechanism of formation of cash flows is developed, methodical approaches to an estimation of efficiency of use of cash flows of the enterprise are investigated.

The second section of the work is devoted to assessments of production, economic and financial activities of PJSC "Myronivsky Khiboproduct".

The third section of the qualification work provides an assessment of the economic mechanism of formation and use of cash flows, namely the analysis, assessment of the efficiency of the use of cash flows and assessment of the economic mechanism of cash flow formation.

In the fourth section the directions of improvement of the economic mechanism of formation and use of cash flows of the enterprise are carried out, the ways and directions of improvement of the economic mechanism of formation and use of cash flows are offered, the increase of quality of production of the enterprise and increase of defenses of receivables is offered.

Keywords: cash flows of the enterprise, cash flow, incoming and outgoing cash flows, operating activities, investing activities, financial activities, net cash flo

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Сутність та класифікація грошових потоків підприємства	6
1.2. Економічний механізм формування грошових потоків підприємства	13
1.3. Методичні підходи до оцінки ефективності використання грошових потоків підприємства.....	20
Висновки до розділу 1	26
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПрАТ «МИРОНІВСЬКИЙ ХЛІБОПРОДУКТ»	29
2.1. Характеристика економічної діяльності підприємства	29
2.2. Аналіз господарської діяльності підприємства.....	33
2.3. Аналіз фінансових результатів та оцінка фінансового стану підприємства.....	53
Висновки до розділу 2	73
РОЗДІЛ 3. ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПрАТ «МИРОНІВСЬКИЙ ХЛІБОПРОДУКТ».....	75
3.1. Аналіз формування грошових потоків підприємства.....	75
3.2. Оцінка ефективності використання грошових потоків підприємства	83
3.3. Оцінка та аналіз економічного механізму формування та використання грошових потоків підприємства	89
Висновки до розділу 3	94
РОЗДІЛ 4. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ «МИРОНІВСЬКИЙ ХЛІБОПРОДУКТ».....	95
4.1. Шляхи та напрями удосконалення економічного механізму формування та використання грошових потоків підприємства.....	95
4.2. Підвищення якості продукції підприємства	101
4.3. Підвищення оборотності дебіторської заборгованості	106
Висновки до розділу 4.....	119
ВИСНОВКИ	121
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	125
ДОДАТКИ.....	135

ВСТУП

Актуальність теми. Активні взаємовідносини сучасних підприємств із зовнішніми контрагентами неминуче призводять до виникнення грошових потоків, що є необхідною умовою в налагодженні продуктивних та довгострокових контактів. В більшості випадків саме рівень платоспроможності виступає головним критерієм для налагодження стосунків з конкретним господарюючим суб'єктом. Оскільки здатність вчасно оплачувати рахунки з використанням грошових активів є ознакою конкурентоспроможного та здатного самофінансувати свою діяльність підприємства. В системі формування та використання грошових потоків на вітчизняних підприємствах мало уваги приділяється застосуванню методів їх оптимізації, що призводить до фінансових проблем.

У сучасних умовах розвитку ринкової економіки України відбулися істотні зміни в системі управління фінансами на підприємствах, розробці фінансової політики, основою якої є управління грошовими потоками. У цих умовах необхідно переглянути методичні підходи до економічного механізму формування та використання грошових потоків. Спроби окремих підприємств самостійно розробити нову ефективну систему формування та використання грошових потоків через слабке теоретичне опрацювання, відсутність практичних навичок, брак кваліфікованих фахівців не завжди є ефективними та мають недоліки як методичного, так й практичного характеру.

У зв'язку з цим, виникла гостра необхідність розробки економічного механізму формування та використання грошових потоків підприємства на основі опрацьованого підходу до управління фінансами організації. Отже, важливість дослідження проблем формування економічного механізму формування та використання грошових потоків обумовлюється тим, що вони обслуговують господарську діяльність в усіх її напрямках.

Теоретико-методологічним засадам фінансового менеджменту, зокрема

економічного механізму формування та використання грошових потоків підприємства присвячено значну кількість наукових праць таких вчених, як: Н. Барабаш, І. Галечко, О. Єрмошкіна, О. Загородна, Р. Задерецька, О. Золотарьова, І. Копія, Т. Косова, О. В. Майборода, О. М. Майборода, А. Місюра, В. Нагайчук, Н. Никонович, Г. Партин, Н. Перловська, О. Реплюх, Г. Роганова, І. Спільник та ін. Віддаючи належне існуючим напрацюванням та не применшуючи їх вагомості, слід акцентувати увагу на вирішенні низки суперечливих питань, які усе ще є актуальними для забезпечення економічного зростання підприємств та економіки загалом і стосуються розробки методичних підходів до управління грошовими потоками.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження економічного механізму формування та використання грошових потоків ПрАТ «Миронівський хлібопродукт».

Завданнями випускної кваліфікаційної роботи є:

- вивчити сутність та класифікацію грошових потоків підприємства;
- дослідити економічний механізм формування грошових потоків підприємства;
- визначити методичні підходи до оцінки ефективності використання грошових потоків підприємства;
- охарактеризувати економічну діяльність підприємства;
- проаналізувати господарську діяльність підприємства;
- проаналізувати фінансові результати та оцінити фінансовий стан підприємства;
- провести аналіз формування грошових потоків підприємства;
- оцінити ефективність використання грошових потоків підприємства;
- оцінити та проаналізувати економічний механізм формування та використання грошових потоків підприємства;

- розробити шляхи та напрями удосконалення економічного механізму формування та використання грошових потоків підприємства;
- визначити напрямки підвищення якості продукції підприємства;
- розробити шляхи підвищення оборотності дебіторської заборгованості.

Об’єктом дослідження виступає система заходів з підвищення ефективності економічного механізму формування та використання грошових потоків ПрАТ «Миронівський хлібопродукт».

Предметом дослідження виступає діагностика ефективності формування та використання грошових потоків ПрАТ «Миронівський хлібопродукт».

Методи дослідження. Дослідження були здійснені із застосуванням загальнонаукових методів та прийомів: системний аналіз для вивчення сутності та класифікації грошових потоків; для формулювання висновків та узагальнень використано абстрактно-логічний метод; табличний метод, прогнозування.

Теоретичну та методологічну основу дослідження склали праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів щодо теми дослідження, фінансова звітність ПрАТ «Миронівський хлібопродукт».

Практичне значення отриманих результатів полягає в можливості застосування запропонованих заходів підвищення ефективності економічного механізму формування та використання грошових потоків вітчизняних підприємств.

Структура та обсяг роботи. Випускна кваліфікаційна робота містить вступ, основну частину з чотирьох розділів, висновки, список використаних джерел із 40 найменувань. Повний обсяг роботи 154 стор., на яких розташовано 29 рисунків, 37 таблиць та 6 додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та класифікація грошових потоків підприємства

У сучасних умовах розвитку ринкової економіки України відбулися істотні зміни в системі управління фінансами на підприємствах, розробці фінансової політики, основою якої є управління грошовими потоками. У цих умовах необхідно переглянути методичні підходи до управління грошовими потоками. Спроби окремих підприємств самостійно розробити нову ефективну систему управління грошовими потоками через слабе теоретичне опрацювання, відсутність практичних навичок, брак кваліфікованих фахівців не завжди є ефективними та мають недоліки як методичного, так й практичного характеру [10, с. 91].

У сьогоденних умовах функціонування вітчизняних підприємств великою проблемою є брак грошових коштів для виконання поточних зобов'язань. Це відбувається через недостатнє залучення грошових коштів, а також нераціональне їх використання. Відомо, що основою будь-якого підприємства є грошові потоки, саме це спонукає більшість науковців продовжувати дослідження стосовно питань сутності грошових потоків та, насамперед, процесу їх ефективного управління [3, с. 107].

Розкриття змісту категорії «грошовий потік» у вітчизняній економічній науці ускладнено відсутністю законодавчо закріпленого визначення. Саме тому сьогодні можна зустріти різні тлумачення цієї категорії. Досить часто вони містять неточності та протиріччя одне одному [12, с. 262].

Термін «грошовий потік» бере своє походження із зарубіжної економічної літератури і в перекладі з англійської cash-flow означає рух коштів, однак цей

вираз прийнято називати грошовим потоком. В процесі господарювання відбувається певний рух коштів у вигляді надходжень та витрачання, що і формує економічну суть грошових потоків підприємства [11, с. 61].

О.В. Стащук, А.М. Хандучка трактують поняття грошового потоку як різницю між кількістю отриманих та витрачених коштів. Вони також стверджують, що сутність грошового потоку обмежується поняттям різниці між грошовими надходженнями й витратами [1, с. 45].

Ковшова С.О. наводить спрощене визначення грошового потоку як “міри ліквідності компанії”, що складається з “чистого доходу і безготівкових витрат, таких, як амортизаційні відрахування”. Наведене тлумачення грошового потоку, з одного боку, розкриває його сутність, з іншого – основні його складові [2, с. 135].

Більш детальне визначення грошового потоку наводить Воробйов Ю.М., який поділяє потоки на чисті, традиційні і операційні. Чистий грошовий потік представляє собою зміну грошових коштів, що знаходяться у розпорядженні підприємства, за період, що аналізується. Традиційний потік – це приблизна оцінка надходжень грошових коштів від виробничої діяльності. Він визначається з використанням припущення, що надходження коштів можна оцінити, додавши компенсаційні статті витрат до чистого прибутку (наприклад, амортизацію). Під операційним потоком розуміється сума фактичних надходжень грошових коштів від операцій за визначений період. Як правило, при цьому не враховуються фінансові виплати (якщо це не є основна діяльність підприємства). Таким чином, Воробйов Ю.М. визначає загальний грошовий потік як всі грошові надходження і виплати, пов’язані не тільки з веденням операцій по основній діяльності [4, с. 102].

МСБО № 7 «Звіт про рух грошових коштів» трактує поняття «грошовий потік» як надходження і вибуття грошових коштів та їхніх еквівалентів. Грошові кошти складаються з готівки в касі і депозитів до запитання [5].

Біла О.Г. підкреслює, що поняття грошових коштів та грошових потоків можна трактувати по-різному в залежності від завдань аналізу. Як правило,

грошові кошти і грошові потоки розглядають як готівку або робочий оборотний капітал, тобто у вузькому або широкому тлумаченні цього поняття [6, с. 57].

Ю. О. Біндасова визначає грошовий потік як базове джерело для погашення позик та спосіб оцінки кредитоспроможності підприємства. Вчений вважає, що для розрахунку грошового потоку підприємства слід використовувати такі фінансові показники, як:

- 1) виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- 2) кредиторська заборгованість;
- 3) інші поточні зобов'язання.

Також Ю. О. Біндасова стверджує, що дебіторська заборгованість не є частиною грошового потоку підприємства (адже існує достатня ймовірність перетворення її на сумнівну або безнадійну), а є наслідком неперетворення її в наявні грошові ресурси [7, с. 389].

За визначенням науковців О. С. Мордовцева та М.І. Хребтова грошові потоки підприємства приймають участь у господарській діяльності практично в усіх її аспектах. Тобто, грошовий потік можна уявити як систему «фінансового кровообігу» господарського організму підприємства. Отже, ефективно організовані грошові потоки промислового підприємства є найважливішим показником його «фінансового здоров'я», а також передумовою досягнення позитивних результатів діяльності у майбутньому [10, с. 92].

Дмитрієв В.В. наголошує на тому, що грошовий потік – це надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів у результаті виробничо-господарської діяльності підприємств [8]. Ми поділяємо думку Дмитрієв В.В. та вважаємо необхідним під час визначення сутності грошового потоку враховувати наявність виробничо-господарської діяльності підприємства.

О. П. Колісник, А. В. Замогильна під грошовим потоком розуміють надходження та витрачання коштів підприємства в процесі господарської діяльності. Різниця між ними по кожному окремому виду діяльності або по діяльності

підприємства в цілому називається чистим грошовим потоком [11, с. 62].

Зі слів З. М. Васильченко та Д. В. Пірога, «грошовий потік» має визначатися як сукупність послідовно розподілених у часі подій, пов'язаних з відокремленим та логічно завершеним фактом зміни власника грошових ресурсів через виконання зобов'язань між економічними агентами (суб'єктами господарювання, державою, домогосподарствами, міжнародними організаціями). Грошові потоки безпосередньо пов'язані з рухом коштів на підприємстві, який відображає надходження у розпорядження суб'єкта господарювання грошових ресурсів та їх використання [13, с. 23].

К. Г. Сердюков та Х. С. Тимчук визначають грошовий потік як сукупність розподілених у часі надходжень та виплат коштів у ході фінансово-господарської діяльності, а по-друге, він об'єднує актуальні питання розвитку фінансів, обліку й аудиту, будучи вимірником здатності підприємства покривати свої витрати, погашати зобов'язання своїми ресурсами та ефективно розміщувати кошти для їхнього примноження [9, с. 522].

Отже, з наведених визначень можна зробити певне узагальнення: в економічній літературі сформувалися два основні підходи до визначення категорії грошовий потік:

– грошовий потік – це різниця між отриманими і виплаченими підприємством коштами за певний визначений період, тобто це сума надлишку або недостачі грошових коштів;

– грошовий потік – це безперервний рух коштів (обіг), тобто їх надходження й виплати (притоки й відтоки) за певний визначений період.

Перше визначення зводиться до того, що грошовий потік – це залишок грошових ресурсів на конкретний момент часу, який не може ототожнюватися з потоком (обігом, рухом), оскільки потік означає рух. При цьому обсяг грошових потоків може характеризуватися такими показниками як обсяг коштів, які надійшли, та обсяг витрачених коштів. На думку фахівців грошовий потік має

визначатися як сукупність послідовно розподілених у часі подій, пов'язаних з відокремленим та логічно завершеним фактом зміни власника грошових ресурсів через виконання зобов'язань між економічними агентами (суб'єктами господарювання, державою, домогосподарствами, міжнародними організаціями). Грошові потоки безпосередньо пов'язані з рухом коштів на підприємстві, який відображає надходження у розпорядження суб'єкта господарювання грошових ресурсів та їх використання [10, с. 92].

Для більш повного розкриття сутності грошового потоку та забезпечення ефективного і цілеспрямованого управління останні потребують класифікації. У табл. 1.1 наведено шість основних класифікаційних ознак, які є універсальними, але не вичерпними: за видом господарської діяльності, за напрямом руху грошових коштів, за формою, за видами, за рівнем достатності обсягу та методом обчислення обсягу грошового потоку [11, с. 62; 12, с. 264].

Таблиця 1.1

Класифікація грошових потоків

Кваліфікаційна ознака	Найменування грошових потоків
1	2
За видом господарської діяльності	Операційний грошовий потік; Інвестиційний грошовий потік; Фінансовий грошовий потік
За напрямом руху грошових коштів	Вхідний грошовий потік; Вихідний грошовий потік
За періодичністю виникнення	Повністю передбачуваний грошовий потік Недостатньо передбачуваний грошовий потік Непередбачуваний грошовий потік
За формою грошових активів	Безготівковий грошовий потік; Готівковий грошовий потік; Еквіваленти грошових коштів
За можливістю регулювання в процесі управління	Грошовий потік, що піддається регулюванню Грошовий потік, що не піддається регулюванню
За видом валюти	Грошовий потік в національній валюті; Грошовий потік в іноземній валюті

продовження таблиці 1.1

<i>1</i>	<i>2</i>
За можливістю забезпечення платоспроможності	Ліквідний грошовий потік Неліквідний грошовий потік
За рівнем достатності обсягу	Оптимальний грошовий потік; Надлишковий грошовий потік; Дефіцитний грошовий потік
За методом оцінки у часі	Теперішній грошовий потік Майбутній грошовий потік
За методом обчислення обсягу грошового потоку	Чистий (сальдовий) грошовий потік; Валовий (сукупний) грошовий потік
За масштабами обслуговування господарського процесу	Грошовий потік по підприємству в цілому Грошовий потік за окремим структурними підрозділами Грошовий потік за окремими господарськими операціями
За безперервністю формування в певному періоді	Регулярний грошовий потік Нерегулярний грошовий потік

Таким чином, грошові потоки є багатоплановою економічною категорією, що включає в себе різні його види. Класифікація грошових потоків необхідна для визначення основних показників плану надходження і виплат грошових коштів, вона не є обмеженою і може розширюватись в залежності від специфіки підприємства та побажань управлінського персоналу – основних користувачів даних прогнозного аналізу грошових потоків. Статті руху грошових коштів, мають встановлюватися на кожному підприємстві в індивідуальному порядку, відображаючи специфіку його діяльності [11, с. 62].

Рух грошей, або ж загально визнана категорія «грошовий потік», є індикатором платіжної дисципліни на підприємстві. І якщо керівництво планує досягати успіхів в найближчому майбутньому, варто максимум уваги приділити управлінню даного об'єкту, спрямовуючи зусилля, як на належне інформаційне забезпечення, так і використання дієвих інноваційних методів та прийомів менеджменту [12, с. 266].

За словами Р. О. Костирко, управління грошовими потоками на вітчизняному підприємстві має бути орієнтованим на досягнення таких задач:

– підтримка оптимальної величини грошових коштів для забезпечення

безперебійної діяльності (близько 7-10% від загального розміру оборотних активів);

- створення резерву вільних (доступних) грошових коштів для компенсації витрат;

- врахування діапазону сезонних змін залишку грошових коштів;

- своєчасна трансформація вільних грошових коштів у високоліквідні фінансові інвестиції та їх зворотна конвертація для поповнення залишку грошових коштів;

- формування інвестиційного залишку грошових коштів з метою здійснення короткострокових фінансових вкладень в окремі сегменти ринку грошей [14, с.188].

Управління грошовими потоками являє собою певну систему методів та принципів, розроблення управлінських рішень та їх реалізацію, пов'язаних з формуванням, розподілом і використанням грошових коштів та організацією їх обігу, спрямованих на забезпечення фінансової рівноваги корпорації та її стійкого зростання [11, с. 63].

Оптимізація займає ключову роль в управлінні грошовими потоками та потребує значної уваги зі сторони керівництва. Оптимізація грошових потоків – процес вибору найкращих форм їх організації на підприємстві з урахуванням умов і особливостей здійснення його господарської діяльності [15, с. 38].

Під оптимізацією грошових потоків та ефективного управління ними розуміється процес вибору найкращих форм їх організації з можливих, прийнявши до уваги особливості та умови здійснення господарської діяльності на підприємстві, також визначення значень тих економічних показників, при яких досягається оптимум, тобто найкращий стан системи. Щоб досягти оптимального стану, потрібно при заданому рівні затрат досягти найкращого результату або ж на досягнення заданого результату при мінімальних ресурсних витратах [11, с. 63].

Загалом, грошовий потік, по-перше, це сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів у ході фінансово-господарської діяльності. По-друге, це вимірник здатності підприємства покривати свої витрати, погашати зобов'язання своїми ресурсами та ефективно розміщувати кошти для їхнього примноження.

1.2. Економічний механізм формування грошових потоків підприємства

Досвід показує, що грошові кошти – це найцінніші активи діяльності суб'єктів господарювання, отже, контроль, аналіз та обґрунтоване ефективне управління ним покликані забезпечити нормальний розвиток організації у цілому. Оцінка управління грошовими потоками сьогодні є надто важливим складником фінансового становища підприємства із планування розмірів вхідних та вихідних грошових потоках, які пов'язані з узгодженням інвестиційної, операційної та фінансової стратегії розвитку підприємства.

Щоб ефективно управляти грошовими потоками та реалізувати поточні та довгострокові цілі, основне завдання підприємства – виконати зобов'язання перед кредиторами щодо стабілізації виробничої діяльності підприємства.

Для того щоб запровадити дієвий економічний механізм формування грошових потоків на підприємствах, необхідно оптимізувати чистий грошовий потік та збалансованість руху коштів, синхронізувати їх формування. Якщо неправильно спланувати та управляти грошовими потоками, то це призведе до браку ліквідності, терміни оплати праці та за матеріали будуть порушені, погіршаться відносини з контрагентами, виникнуть додаткові зобов'язання перед банками та кредиторами [16, с. 221].

Формування грошових потоків відбувається при здійсненні підприємством усіх видів діяльності - операційної, інвестиційної та фінансової (рис. 1.1). У

рамках кожного виду діяльності відбувається притік і відтік грошових коштів.

Рис. 1.1. Взаємозв'язок між операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю підприємства

Джерело: складено автором на основі [25].

Економічний механізм формування грошових потоків передбачає притік та відтік грошових коштів в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства (рис. 1.2).

На відміну від операційного грошового потоку грошовий потік від інвестиційної діяльності суб'єкта господарювання не розглядається як основне джерело формування його потреби у коштах, оскільки має переважно обслуговуючий характер відносно передбаченої статутними документами основної діяльності. Абсолютна величина інвестиційного грошового потоку здебільшого має від'ємне значення, оскільки доходи від інвестиційної діяльності, як правило, не перекривають потреби підприємства в інвестиційному капіталі, насамперед, потреби на фінансування реальних інвестицій [24, с. 74].

Економічний механізм формування грошових потоків підприємства залежить від ряду факторів.

Рис. 1.2. Економічний механізм формування грошових потоків підприємства

Джерело: складено автором на основі [25].

В цілому усі фактори впливу на грошові потоки підприємства мають зовнішнє або внутрішнє походження.

Фактори зовнішнього походження – це сукупність інституційних структур, національних умов та факторів, суб’єктів господарювання, що діють в оточенні певного суб’єкта господарської діяльності і мають прямий чи непрямий вплив на його діяльність. До факторів непрямого впливу можна віднести соціальні, правові, політичні, технологічні, економічні чинники.

До факторів прямого впливу можна віднести постачальників, органи державної влади, споживачів та конкурентів. Фактори внутрішнього походження – це організаційна побудова та внутрішні ситуативні фактори підприємства. До складу внутрішнього середовища можна віднести фінанси та облікову систему,

забезпеченість ресурсами, кадровий, виробничий фактор, маркетинг тощо [21, с. 172].

Г.В. Кошельок поділяє усі фактори на три групи. До внутрішніх вона відносить:

- забезпечення підприємства фінансовими ресурсами;
- стан виробничо-економічного потенціалу;
- організаційна структура підприємства;
- кваліфікаційний і професійний склад персоналу.

Вона виділяє зовнішні фактори, які регулюються підприємством:

– рівень попиту (цінове регулювання, якість товару, упаковка, рекламна діяльність, канали розподілу, сервісне обслуговування, місцезнаходження підприємства, товарний асортимент);

- дії конкурентів;
- поведінка постачальників і споживачів.

До макроекономічних факторів належать:

– економічне середовище (оподаткування, рівень інфляції та ділової активності, перспективи розвитку галузі, валютний курс, рівень доходів населення, державний бюджет);

– демографічне середовище (рівень народження та старіння населення, міграція, занятість жінок, співвідношення міського та сільського населення);

- політичне середовище;
- нормативно-законодавче регулювання підприємницької діяльності;
- культурні особливості (національні традиції, система цінностей, мода);
- релігійне вірування;
- інтенсивність науково-технічного розвитку;
- природні умови та екологічні обставини [22, с. 49].

Слід зазначити, що деякі із факторів впливають більшою мірою, деякі меншою. Цей вплив відбувається по-різному в різні моменти часу, тому визначити, які фактори мають більший вплив чи менший для всіх підприємств в

однакових умовах діяльності неможливо. Однак слід зазначити, що існують фактори впливу на грошові потоки, які можуть мати найбільший вплив – не тільки його зменшення чи збільшення, але і повне його припинення чи стрімке зростання. Вплив цих факторів є вагомим, однак відбувається вкрай рідко і може не відноситися до всіх підприємств, а тільки до певних галузей чи господарських одиниць. Існують і чинники, що впливають незначною мірою, але постійно, протягом всієї діяльності підприємства. Саме тому слід класифікувати фактори впливу не тільки за джерелом їх походження, але і за значимістю, і за ймовірністю настання [21, с. 172].

Зовнішні фінансові фактори формування грошових потоків:

1. Фінансова політика. Фінансова політика держави має безпосередній вплив на грошові потоки підприємства. Це проявляється в стимулюванні підприємницької активності, обмеженні монополізму, регулюванні конкуренції, розробці порядку організації антикризового управління.

2. Податкова політика держави. Податки, збори, виплати у позабюджетні фонди та Пенсійний фонд складають значну частину обсягу вихідного грошового потоку підприємства. Кожен податок має свій законодавчо встановлений термін оплати, його недотримання тягне за собою нарахування пені. Вихідний грошовий потік зі сплати податків і внесків до фондів має жорстко встановлений графік розподілу в часі, і його невиконання дорого обходиться підприємству. Будь-які зміни в податковій системі, як, наприклад, поява нових податків і зборів, зміна ставок і баз оподаткування, скасування або надання податкових пільг, зміна термінів оплати податків, визначають відповідні зміни у обсязі та характері негативного грошового потоку підприємства [22, с. 49-50].

3. Політичне середовище. Від прийняття різних політичних рішень, що стосуються обмеження чи стимулювання виробництва та збуту, стимулювання експорту та імпорту, державну підтримку і т.д. залежить грошовий потік багатьох підприємств. Прийняття таких політичних рішень формує нове нормативно-

законодавче забезпечення діяльності підприємств. Даний фактор може вплинути на стрімке зростання додатного грошового потоку або його зменшення і навіть ліквідацію.

4. Природні умови та економічні обставини. До цих факторів слід віднести форс-мажорні обставини: введення воєнного стану, руйнування активів підприємства, зниження місця збуту і т.д. Такі фактори впливають на зменшення додатного або різко збільшують від'ємний грошовий потік підприємства. Вплив даних факторів може бути зменшеним у випадку, якщо підприємство вдаватиметься до диверсифікації, зміни напрямку діяльності, освоєння нових товарів та ринків [21, с. 172].

5. Кредитна політика. Отримання кредиту формує вхідний грошовий потік підприємства, а повернення позикових коштів та відсотків за ними – його вихідний грошовий потік. Можливість отримання кредиту визначається загальним станом справ на ринку кредитних ресурсів. Велика частина українських підприємств воліє залучати банківські кредити для покриття недостатності власних оборотних коштів, ніж проводити додаткову емісію акцій або облігацій [22, с. 50].

6. Демографічний рівень. Рівень народжуваності, кількість економічно-активного населення, зайнятість жінок, співвідношення міського та сільського населення визначають характеристику споживачів товарів та послуг. Зміни даного чинника, за звичай, не проходять швидко, однак в довгостроковій перспективі планування грошового потоку необхідно проводити, враховуючи потенційні зміни демографічного стану.

7. Культурні особливості. Національні традиції, святкування свят впливають на зростання чи падіння попиту на певні товари і послуги, відповідно змінюється і додатній грошовий потік [21, с. 173].

Внутрішні фактори впливу на формування грошових потоків – це сукупність економічних та людських факторів, сформованих всередині

підприємства, що впливають на зміну грошового потоку. Підприємство може змінити вплив даних чинників, приймаючи відповідні управлінські рішення. Вирішення негативного впливу може проводитись як в середньостроковому, так і короткостроковому періоді. Розглянемо основні внутрішні фактори впливу на формування грошових потоків [21, с. 173].

1. Фінансова стратегія підприємства. Мова йде про управління фінансами підприємства з позицій прийнятного співвідношення рівня ризику та прибутковості фінансової діяльності. Існують три підходи до формування активів підприємства з точки зору грошових потоків: консервативний, помірний і агресивний.

2. Необхідність інвестицій. Вони служать основою для розширеного відтворювального процесу; активізації інноваційної діяльності; підвищення якості продукції й забезпечення її конкурентоспроможності; оновлення номенклатури й асортименту товарів та послуг; зниження витрат на виробництво і збут продукції; збільшення обсягу реалізації та прибутку. Саме інвестування коштів значно збільшує вихідний грошовий потік підприємства [22, с. 50].

3. Життєвий цикл підприємства. На різних стадіях діяльності підприємства формується не тільки певний обсяг грошових потоків, але і різні його види. Характер поступового розвитку підприємства і його переходи в різні стадії життєвого циклу відіграють важливу роль в плануванні діяльності організації, а також при плануванні грошового потоку.

4. Довжина операційного циклу, або оборотність підприємства. Чим менша довжина операційного циклу, тим більша його оборотність, а це означає, тим більшим є валовий грошовий потік (сукупність доданого та від'ємного). Збільшення обсягів грошових потоків при прискоренні операційного циклу відкидає потребу в інвестиційних коштах для оновлення оборотного капіталу [21, с. 173].

5. Необхідність інвестицій. Вони служать основою для розширеного відтворювального процесу; активізації інноваційної діяльності; підвищення

якості продукції й забезпечення її конкурентоспроможності; оновлення номенклатури й асортименту товарів та послуг; зниження витрат на виробництво і збут продукції; збільшення обсягу реалізації та прибутку. Саме інвестування коштів значно збільшує вихідний грошовий потік підприємства.

6. Залучення інвесторів. Наявність у підприємств потреби розвитку та модернізації виробничо-технічної бази, здійснення будівельних робіт, проведення науково-технічних розробок і досліджень передбачає наявність додаткових джерел фінансування, тобто повинен бути сформований додатковий вхідний грошовий потік. Інвестиційна привабливість підприємства дуже важлива щодо розширення кола інвесторів. При покращенні інвестиційної привабливості підприємства інвестори, які вже працюють з підприємством, можуть вкласти в нього додаткові кошти, що значно збільшить вхідний грошовий потік [22, с. 50].

Отже, в умовах євроінтеграції будь-яке підприємство повинно бути готовим до значного впливу на грошові потоки факторів, які формуються під впливом глобалізаційних процесів. На сьогоднішній день на грошові потоки підприємств впливають такі негативні макроекономічні чинники як загальна платіжна криза в Україні, низький рівень виробництва та купівельної спроможності, недостатня врегульованість правової бази для діяльності організацій. Окрім цього значний фактор впливу має військовий конфлікт на території країни, що додатково зменшує додатний грошовий потік на суму військового збору. Підприємство не має можливості уникнути негативного впливу глобалізації, однак воно має змогу адаптуватися під неї. Для цього необхідно правильно скеровувати фактори внутрішнього середовища на мінімізацію негативних впливів.

1.3. Методичні підходи до оцінки ефективності використання грошових потоків підприємства

Грошові кошти підприємства виступають важливою складовою частки оборотних активів, від ефективності використання яких залежить розмір прибутку, що отримує підприємство. Управління грошовими активами постійно знаходиться у розпорядженні підприємства, що є часткою функцій загального управління оборотним капіталом.

Під аналізом грошових потоків підприємства розуміють процес дослідження системи показників, їх формування на підприємстві, виявлення основних тенденцій та закономірностей з метою з'ясування резервів подальшого підвищення ефективності управління ними [18, с. 233].

Для більшості вітчизняних підприємств проблема дефіциту грошових коштів є не менш актуальною. Це зумовлено як внутрішніми (втрата споживачів, недоліки щодо якості та асортименту продукції, слабке фінансове планування, неналежна структура фінансових служб, недосконалість управлінського обліку, і як наслідок, - втрата контролю над витратами, низька кваліфікація кадрів тощо), так і зовнішніми (затримки платежів, негрошові форми розрахунків, загострення конкуренції, удорожчання енергоносіїв, втрати від експорту через нестабільний обмінний курс, тиск податкового законодавства, висока вартість позикових коштів, інфляційний вплив та ін.), причинами [24, с. 69].

Аналіз грошових потоків підприємства базується на використанні даних бухгалтерської фінансової звітності, яка складається із балансу (Звіт про фінансовий стан), звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), звіту про рух грошових коштів (за прямим і непрямим методами), приміток до річної фінансової звітності.

Звіт про рух грошових коштів служить невід'ємною частиною фінансової звітності, прямо або побічно відбиває грошові надходження підприємства з класифікацією за основними джерелами та грошові виплати з класифікацією за основними напрямками використання протягом періоду за видами діяльності (операційна, інвестиційна, фінансова), відображає якість управління ресурсами

підприємства, містить додаткову інформацію про фінансовий стан підприємства, що неможливо отримати із інших джерел звітності.

Уніфікованість і достовірність фінансової звітності впливає на ефективність прийнятих рішень, особливо у частині управління грошовими потоками. Для зовнішніх користувачів даний звіт є значимим, тому що він є джерелом інформації про ліквідність, платоспроможність, фінансову гнучкість підприємства, з яким вони співпрацюють або будуть працювати у майбутньому. Варто зазначити, що розпочати аналіз грошових потоків доцільно, виходячи з поставлених завдань і інформаційної бази. Для цього використовують експрес-аналіз і поглиблений комплексний аналіз грошових потоків підприємства [18, с. 233].

Аналіз руху грошових коштів є необхідною умовою ефективного управління грошовими потоками, які забезпечують фінансово-господарську діяльність підприємства. Адже незбалансованість у часі надходжень і виплат грошових засобів може загрожувати нормальному протіканню бізнес-процесів і спричинити неплатоспроможність навіть для тих підприємств, які успішно здійснюють діяльність і генерують достатню суму прибутку.

Результати аналізу Звіту про рух грошових коштів підприємства мають неоціненне значення для як для зовнішніх користувачів (власники, інвестори, кредитори, партнери), але й для самого керівництва, оскільки є свідченням рівня ефективності господарювання, підтвердженням або спростуванням доцільності обраних підприємством стратегії і тактики фінансового управління [24, с. 69].

Експрес-аналіз грошових потоків базується на визначенні типових ознак, які дають можливість швидко і доволі точно визначити характер процесів, що відбуваються, не виконуючи глибоких досліджень, які потребують додаткового часу і засобів. Поглиблений аналіз – це глибоке комплексне дослідження з широким набором аналітичних показників, що вивчаються [25, с. 127].

Експрес-аналіз проводиться за даними фінансової звітності, орієнтований на зовнішніх користувачів і включає до свого складу чотири етапи (табл. 1.2).

Детальніше зупинимося на проведенні комплексного аналізу за допомогою грошових потоків підприємства. Комплексний аналіз у сучасних умовах орієнтований на взаємопов'язане вивчення всіх існуючих умов реалізації бізнесу, всіх його сторін, сегментів і підрозділів. Він повинен сприяти розробленні нових управлінських рішень, економічно їх обґрунтувати та слугувати базою оперативного, тактичного та стратегічного планування [18, с. 234].

Таблиця 1.2

Етапи проведення експрес-аналізу грошових потоків підприємства

Етапи	Зміст етапів
I етап	Перевірка фінансової звітності за формальними та якісними ознаками, наявність форм фінансової звітності, коротка характеристика об'єкту дослідження.
II етап	Відбір показників, найістотніших у діяльності підприємства, визначення змін, що мали місце в господарській діяльності.
III етап	Розрахунок і оцінювання відібраних показників для характеристики фінансового стану.
IV етап	Здійснення висновків і розроблення пропозицій.

Джерело: складено автором на основі [25].

У роботі Т. А. Черніченко і Л. В. Вітківської запропоновано проведення комплексного аналізу грошових потоків, який складається з п'яти етапів (рис. 1.3) [26, с. 97].

Метою аналізу грошових потоків підприємства є оцінка здатності підприємства генерувати грошові кошти в розмірі і в строки, необхідні для здійснення планових витрат, сприяння ефективному управлінню грошовими потоками підприємства, що дозволить:

- 1) забезпечити фінансову незалежність підприємства;
- 2) підвищити ефективність операційної та інших видів діяльності;
- 3) забезпечити прискорення оборотності капіталу;
- 4) оптимізувати потребу в залученому капіталі;
- 5) знизити ризик неплатоспроможності.

Рис. 1.3. Комплексний аналіз грошових потоків підприємства

Джерело: складено автором на основі [25].

Аналіз грошових потоків проводиться за підприємством у цілому, а також у розрізі основних видів господарської діяльності.

Основні показники оцінки економічного механізму формування та використання грошових потоків підприємства представлені в табл. 1.3.

Основні завдання аналізу грошових потоків:

- оцінка стану грошових коштів та грошового потоку за показниками їх обсягів, структури та динаміки загалом і у розрізі видів діяльності підприємства;
- з'ясування структури джерел надходжень грошових коштів;
- дослідження взаємозв'язку динаміки показників діяльності та грошових коштів;
- виявлення рівня достатності грошових коштів, необхідних для нормального функціонування підприємства;

Таблиця 1.3

Показники оцінки економічного механізму формування та використання грошових потоків підприємства*

Назва показника	Порядок розрахунку	Зміст показника
показник тривалості погашення заборгованості	Визначається шляхом ділення позичкового капіталу нетто (зменшеного на суму грошових коштів, їх еквівалентів, поточних фінансових інвестицій та чистої реалізаційної вартості поточної дебіторської заборгованості)*14 на Cash-flow (операційний).	Показує, скільки років (чи періодів) підприємству потрібно (за даного рівня операційного Cash-flow), щоб розрахуватися зі своїми боргами за рахунок результатів операційної діяльності.
Показник обернено пропорційний до тривалості погашення заборгованості	Відношення Cash-flow до заборгованості (нетто).	Показує здатність підприємства розрахуватися зі своїми боргами за рахунок грошових надходжень від операційної діяльності.
Показник самофінансування інвестицій, %.	Визначається шляхом ділення операційного Cash-flow на величину чистих інвестицій (сума приросту нематеріальних активів, основних засобів і довгострокових фінансових інвестицій).	Показує частку інвестицій, профінансовану за рахунок внутрішніх джерел. Чим вищий цей показник, тим менше підприємство вдавалося до залучення зовнішніх фінансових ресурсів при фінансуванні інвестицій.
Чиста Cash-flow-маржа, %	Показник відношення Cash-flow (операційного) до обороту від реалізації продукції.	Характеризує величину Cash-flow, яка припадає на одиницю обороту від реалізації. Показує, скільки процентів виручки від реалізації залишається на підприємстві після здійснення всіх платежів у рамках операційної діяльності.
Показник відношення Cash-flow до власного капіталу.	Показник відношення Cash-flow до власного капіталу	Показує чистий грошовий потік на одиницю власного капіталу.

*джерело: складено автором на основі [41].

- вивчення факторів, що зумовили вплив на зміну залишків і обсяги руху грошових коштів;
- визначення ефективності їх використання загалом і за результатами операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;
- прогнозування надходження і витрачання грошових коштів за обсягом

і в часі для забезпечення поточної і перспективної здатності підприємства виконувати свої обов'язки щодо розрахунків з контрагентами, виплати дивідендів та інших платежів;

- виявлення потреби в додатковому залученні грошових коштів;
- з'ясування причин відмінностей між чистими доходами підприємства та пов'язаними з ними надходженнями і платежами тощо.

Таким чином, грошові потоки підприємства є багатокomпонентним об'єктом аналізу [24, с. 69-70].

Неможливо управляти грошовими коштами без проведення їх аналізу. Аналіз проводиться на основі достовірної фінансової звітності, яка дає можливість оцінювати ефективність використання грошових потоків у контексті минулих подій фінансово-господарської діяльності підприємства. Для вирішення стратегічних завдань управляючої системи необхідні відомості про майбутні грошові потоки підприємства, тобто їх прогностичні значення. Грошові потоки займають значне місце у формуванні оборотного капіталу, що забезпечує підтримання ліквідності та платоспроможності підприємства на достатньому рівні.

Висновки до розділу 1

Дослідивши теоретичні аспекти формування використання грошових потоків підприємства нами зроблено наступні висновки.

Грошовий потік – це сукупність розподілених у часі надходжень і видатків грошових коштів та їхніх еквівалентів, генерованих його господарською діяльністю, рух яких пов'язаний з факторами часу, структури, ризику і ліквідності.

Грошові потоки є багатоплановою економічною категорією, що включає в себе різні його види. Класифікація грошових потоків необхідна для визначення

основних показників плану надходження і виплат грошових коштів, вона не є обмеженою і може розширюватись в залежності від специфіки підприємства та побажань управлінського персоналу – основних користувачів даних прогнозного аналізу грошових потоків. Статті руху грошових коштів, мають встановлюватися на кожному підприємстві в індивідуальному порядку, відображаючи специфіку його діяльності.

Отже, в умовах євроінтеграції будь-яке підприємство повинно бути готовим до значного впливу на грошові потоки факторів, які формуються під впливом глобалізаційних процесів. На сьогоднішній день на грошові потоки підприємств впливають такі негативні макроекономічні чинники як загальна платіжна криза в Україні, низький рівень виробництва та купівельної спроможності, недостатня врегульованість правової бази для діяльності організацій. Окрім цього значний фактор впливу має військовий конфлікт на території країни, що додатково зменшує додатний грошовий потік на суму військового збору. Підприємство не має можливості уникнути негативного впливу глобалізації, однак воно має змогу адаптуватися під неї. Для цього необхідно правильно скеровувати фактори внутрішнього середовища на мінімізацію негативних впливів.

Ефективне управління грошовими потоками дає змогу підприємству реалізувати стратегічні цілі його діяльності, забезпечити високий рівень оборотності капіталу, ритмічність діяльності, підвищити ступінь фінансової рівноваги та отримати додатковий прибуток, а також сприяє формуванню додаткових інвестиційних ресурсів для здійснення фінансових інвестицій. Управління грошовими потоками підприємства є важливою складовою частиною загальної системи управління його фінансовою діяльністю.

Неможливо управляти грошовими коштами без проведення їх аналізу. Аналіз проводиться на основі достовірної фінансової звітності, яка дає можливість оцінювати ефективність використання грошових потоків у контексті

минулих подій фінансово-господарської діяльності підприємства. Для вирішення стратегічних завдань управляючої системи необхідні відомості про майбутні грошові потоки підприємства, тобто їх прогностичні значення. Грошові потоки займають значне місце у формуванні оборотного капіталу, що забезпечує підтримання ліквідності та платоспроможності підприємства на достатньому рівні.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПрАТ «МИРОНІВСЬКИЙ ХЛІБОПРОДУКТ»

2.1. Характеристика економічної діяльності підприємства

ПрАТ «Миронівський хлібопродукт» – це найбільший виробник м'яса птиці в Україні та один з кращих в Європі виробників, а також найбільший виробник зерна, де земельний фонд з кожним роком збільшується.

Приватне акціонерне товариство «Миронівський хлібопродукт» засноване у 1998 році. Центральний офіс знаходиться за адресом м. Київ, вул. Академіка Заболотного, 158.

ПрАТ «Миронівський хлібопродукт» (далі ПрАТ «МХП») – це вертикальна інтеграція, тобто організація контролюю всі етапи вирощування зернових та виробництва курятини. Даний процес зменшує залежність від постачальників, а отже зменшує ціни на собівартість продукції.

Товариство бере у лізинг всю техніку та має власні вантажівки для доставки продукції. ПрАТ «МХП» також з кожним роком збільшує посівні площі: кукурудзу для комбікормів, пшениця, соя, ріпак, просо – для продажу. Більшу частину землі тримають у оренді, орендують здебільшого у фізичних осіб. ПрАТ «МХП» планує і надалі використовувати дану модель та самостійно забезпечувати себе всім необхідним. Також відбувається повторне використання відходів, наприклад, товариство використовує лушпиння для підстилки і отримання парової енергії на заводах. І курячий послід використовують як добриво для вирощування зернових. Діє також біогазова станція на філії «Птахофабрика» ПРАТ «Оріль-Лідер». Надалі компанія продовжить підвищувати свій рівень енергонезалежності. З 15 травня 2008 року акції ПрАТ «Миронівський хлібопродукт» котируються на Лондонській фондовій біржі. Підприємство також несе відповідальність за всі стадії процесу виробництва

курятини: від виробництва інкубаційного яйця до продажу готової продукції, від вирощування власних зернових до виробництва необхідних для годівлі птиці комбікормів. Так підприємство контролює якість та собівартість.

За часи існування стало одним з кращих і провідних агропромислових компаній України. Організація займається: розведенням птиці, виробництво курятини. Детальніше основну продукцію для український споживачів наведемо на рисунку 2.1.

Рис. 2.1. Основні види продукції для українського споживача

Джерело: Складено автором на основі публічної інформації підприємства

Основні торгові марки для інших країн наведемо на рисунку 2.2.

Рис. 2.2. Основні види продукції для іноземного споживача

Джерело: Складено автором на основі публічної інформації підприємства

Короткий екскурс в історію:

2002 рік. Початок існування «Нашої Ряби».

2005 рік. До групи МХП входить ПрАТ "Зернопродукт", яке займається вирощуванням кукурудзи, пшениці, ячменю і соняшнику. Входить ТОВ «Катеринопільський елеватор», комбикормовий завод для зберігання зернових культур. Входить ТОВ «Черкаський завод залізобетонних виробів», для виробництва бетонних панелей.

2006 рік. Створення у Люксембургу холдингова компанія МНР. S.A. Закінчується будівництво першого в Україні заводу з виробництва м'ясних

напівфабрикатів - Миронівського м'ясопереробного заводу «Легко» (ТМ «Легко!»). До складу компанії з цього року також входять такі підприємства, як Науково-виробнича фірма «Урожай».

2008 рік. Вперше – розміщення акцій на Лондонській фондовій біржі. І ПрАТ «МХП» стає першою аграрною компанією, що провела лістинг на фондовій біржі.

2009 рік. ПрАТ «Миронівська птахофабрика» використовує повну виробничу потужність, бо вводиться друга виробнича лінія в експлуатацію. Тепер виробнича потужність досягає 200 тис. тонн курятини на рік. На сьогодні Миронівська птахофабрика – найбільше підприємство на українському ринку промислового виробництва курятини і одне з найбільших у Європі.

2010 рік. Починається будівництво Вінницької птахофабрики (м.Ладижин). Планова сумарна потужність підприємства - 440 тис. тонн курятини на рік. Після введення в експлуатацію всіх виробничих ліній це буде найбільше підприємство такого профілю в Європі та одне з найбільших у світі.

2011 рік. Розробка проекту «Біогаз», що несе в собі зменшення енергетичної залежності, оскільки станція буде працювати на курячому посліді на ПрАТ «Оріль-Лідер».

2018 рік. Агроіндустріальний холдинг МХП увійшов до ТОП-10 кращих роботодавців країни. У більшості номінацій рейтингу кращих роботодавців МХП – єдина компанія, що представляє український аграрний сектор, поряд із такими міжнародними компаніями, як Ernst & Young, Deloitte, Procter & Gamble, Microsoft, Metro. Рекламна кампанія соціальної місії програми «МХП СТАРТ» – фіналіст номінації «Корпоративна репутація» престижної міжнародної премії в галузі реклами та брендингу «Effie Awards Ukraine 2018».

2019 рік. Купівля Perutnina Ptuj – словенської вертикально інтегрованої компанії, а також збільшити обсяги продажів в Словенії, Сербії, Хорватії, Боснії і Герцеговині. Perutnina Ptuj - вертикально інтегрована компанія. Вирощує бройлерів в Словенії, Хорватії, Сербії, Боснії і Герцеговині. Здійснює господарську діяльність в 22 країнах.

2020 рік. ПРАТ «МХП» розвиває по франчайзингу три нові формати -

гастростудії «Секрети шефа», магазини «М'ясомаркет» і шаурменні Doner Market. Інвестиції у відкриття однієї гастростудії становлять 80–100 тис. дол. США, а термін окупності — близько трьох років.

Основними конкурентами ПрАТ «МХП» на вітчизняному ринку масового споживання курятини є ТОВ «Агро-Овен» (торгова марка – «Золотко»), ПАТ «Володимир-Волинська птахофабрика» (торгова марка «Чебатурочка»), ЗАТ «Птахокомбінат «Дніпровський»» (торгова марка «Знатна курка»), ТОВ «Птахофабрика «Волочиська»». Серед конкурентів по виготовленню комбікорму можна виділити «УкрЛандФармінг», «АПК-Інвест», «Єдність», Комплекс «Агромарс», «Фідлайн» та інші компанії. Проте на філіях ПрАТ «МХП» виробництво комбікормів є ефективним та якісно організованим, в той час як виробничі потужності конкурентів завантажені лише на 30-35 %.

Основна трійка конкурентів серед агрохолдингів в цілому це «Кернел» із виручкою у 2329,5 млн. дол., «Астарта» – 347,5 млн. дол., «Нібулон» – 1946,4 млн. дол. при виручці МХП 1183,3 млн. дол. Проте дані холдинги є більш спеціалізованими і мають вужчий асортиментний ряд. Різноманітні напрямки діяльності МХП забезпечують розвиток та вдосконалення агроіндустріального холдингу та створюють плацдарм для подальшого нарощування показників результативності у порівнянні з конкурентами.

2.2. Аналіз господарської діяльності підприємства

Аналіз господарської діяльності підприємства передбачає оцінку підприємства з дослідженням економічних процесів та їх обґрунтування, виявлення як позитивних, так і негативних тенденцій розвитку підприємства та узагальнення досліджень.

Під час дослідження ми визначимо причинний зв'язок кожного фактору. Зміст аналізу господарської діяльності – визначення основних причинно-наслідкових тенденцій розвитку підприємства, визначення динаміки основних

складових елементів, які розвивають підприємство.

Саме поняття «аналіз» означає детальне роз'яснення певного явища, чи предмета, якоїсь складової різних показників. Тобто це не тільки розуміння показників з яких елементів вони складаються, а й розуміння і дослідження факторів від чого дані показники впливають, що призводить до збільшення чи зменшення показника і т.д.

Щоб краще зрозуміти сучасний стан на підприємстві, зробимо аналіз за останні три роки – 2017-2019 рр. Розглянемо динаміку та структуру активів підприємства за 2017-2019 рр. у таблиці 2.1.

Активи – це те чим володіє підприємство, завдяки чому, і отримує виручку та прибуток. Необоротні активи підприємства – це сума матеріально-фінансових ресурсів, що використовуються в його господарській діяльності у своїй формі тривалий час (більше року). Оборотні активи – грошові кошти та їх еквіваленти, що обслуговують господарську діяльність, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом не більше року з дати балансу. Значну частку оборотних активів на підприємствах складають запаси і можуть складати дебіторська заборгованість.

Приріст активів є свідченням покращення економічної діяльності підприємства, його впливу та частки на ринку. Що ми і маємо, якщо порівняти 2019 та 2018 роки – на 5,19%. Скорочення частки необоротних активів свідчить про погіршення матеріально-технічного устаткування підприємства. Відбулось скорочення порівнюючи 2019 та 2018 рр. на 12,13%.

Структура активів показала, з кожним роком обсяги необоротних активів значно зменшувалась. Видно, що в 2019 році більшу питому вагу становили оборотні активи, це нормальне явище для підприємства харчової промисловості, Але у 2018 та 2017 роках більшу частину становили необоротні активи, за рахунок значного зменшення дебіторської заборгованості за товари та послуги.

Таблиця 2.1

Динаміка та структура активів підприємства за 2017-2019 рр.

Види активів	Роки						Відхилення			
	2017	Питома вага	2018	Питома вага	2019	Питома вага	Абсолютне (тис. грн.)		Відносне, %	
							2018 до 2017	2019 до 2018	2018 до 2017	2019 до 2017
1. Необоротні активи	27 279 963	67,58	15 514 287	50,77	13 633 005	42,41	-11 765 676	-1 881 282	-43,13	-12,13
Нематеріальні активи	90 194	0,33	155 429	1,00	200 015	0,62	65 235	44 586	72,33	28,69
Основні засоби	22 871 404	83,84	11 592 525	74,72	9 508 479	29,58	-11 278 879	-2 084 046	-49,31	-17,98
2. Оборотні активи	13 088 076	32,42	15 043 583	49,23	18 510 328	57,59	1 955 507	3 466 745	14,94	23,04
Активи – всього	40 368 039	-	30 557 870	-	32 143 333	-	-9 810 169	1 585 463	-24,30	5,19

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

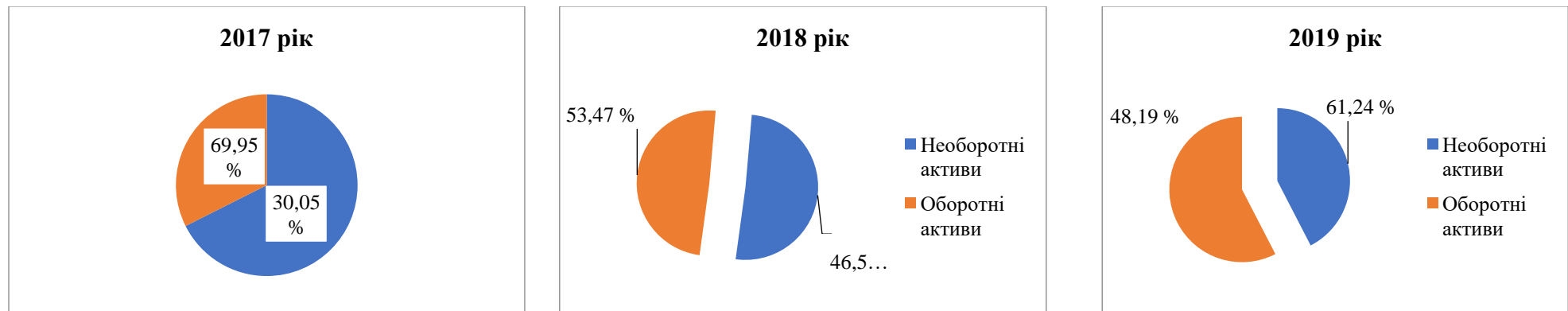

Рис. 2.1. Структура активів підприємства

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

На рисунку 2.1. ми чітко бачимо, що оборотні активи збільшуються з кожним роком, за рахунок зменшення запасів (якщо взяти 2019 та 2018 роки), а це може свідчити про ефективне використання запасів та збільшення коефіцієнта оборотності. Також це зменшення витрат на утримання запасів, і більші шанси, що продукція не буде псуватись. Але, звичайно на підприємстві повинні бути запаси.

У таблиці 2.2. наведемо детальну інформацію щодо основних засобів на підприємстві. Характеристика стану на підприємстві потрібна для контролю ситуації, та планування майбутніх змін, у зв'язку із зміною обсягу виробництва та географії продажів, оскільки важливо розуміти, яка частина основних засобів входить до невиробничого, а яка до невиробничого призначення, оскільки для кожного виду застосовується різні способи амортизації.

Завдяки цьому аналізу, можна зрозуміти, якого виду основних засобів потрібно збільшити, а яких частка дуже мала, можна спрогнозувати, що найближчим часом даний вид транспорту може вже не застосовуватись через його старизну, у зв'язку з науково-технічним прогресом.

Основні засоби виробничого призначення функціонують у сфері матеріального виробництва, оскільки вони залучені у виробництво, що не скажеш про основні засоби невиробничого призначення, які не беруть участі у виробництві, але можуть задовольняти соціальні потреби підприємства такі як житлові, побутові, культурні, медичного характеру.

У таблиці 2.2 ми бачимо, що питома вага основних засобів виробничого призначення збільшується з кожним роком, і у 2019 році становив 93,66%, (у 2018 році 93,75%). Це пов'язано з тим, що відкрилась нова виробнича лінія у 2018 році, а це пов'язано із збільшенням основних засобів виробничого призначення. Будівель та споруд у структурі стало 43,83% у 2018 році, що на 10% більше, ніж у 2017 році. Машини та обладнання у структурі збільшились у 2017 році порівняно з 2016 роком – 27,81%, але зменшились у 2018 р. – 25,96%.

Таблиця 2.2

Динаміка наявності та структури основних засобів ПрАТ «Миронівський хлібопродукт»

Найменування основних засобів	2017 р.	Питома вага	2018 р.	Питома вага	2019 р.	Питома вага	абсолютне відхилення		відносне відхилення	
							2018 до 2017	до 2019 до 2018	2018 до 2017	до 2019 до 2018
1. Виробничого призначення:	18866349	93,61	22638521	93,95	22886181	93,66	3772172	247660	19,99	1,09
будівлі та споруди	9019789	47,81	9921768	43,83	9955559	43,50	901979	33791	10,00	0,34
машини та обладнання	5246950	27,81	5876584	25,96	5894614	25,76	629634	18030	12,00	0,31
транспортні засоби	3209222	17,01	3530144	15,59	3625983	15,84	320922	95839	10,00	2,71
земельні ділянки	915	0,00	915	0,00	915	0,00	0	0	0,00	0,00
інші	1389473	7,36	3309110	14,62	3409110	14,90	1919637	100000	138,16	3,02
2. Невиробничого призначення:	1288348	6,39	1456867	6,05	1548105	6,34	168519	91238	13,08	6,26
будівлі та споруди	562188	43,64	635272	43,61	679392	43,89	73084	44120	13,00	6,95
машини та обладнання	372950	28,95	410245	28,16	450649	29,11	37295	40404	10,00	9,85
транспортні засоби	177521	13,78	195273	13,40	199284	12,87	17752	4011	10,00	2,05
інші	175689	13,64	216077	14,83	218780	14,13	40388	2703	22,99	1,25
Усього	20154697	100,00	24095388	100,00	24434286	100,00	3940691	338898	19,55	1,41

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Інші основні засоби у структурі 2018 року становили 14,62%, а у 2017 році – 7,37%, це на 138,16% більше. До інших основних засобів відносять різні обладнання, додаткові інструменти, об'єктові пристрої, так як будувалась виробнича лінія ТОВ «Вінницька птахофабрика», такі основні засоби і потрібні були, тому аж на 138,16% інші основні засоби збільшились, порівнюючи із 2017 роком.

Основних засобів невиробничого обладнання у 2018 році стало – 6,05% у структурі, а у 2017 році було 6,40%, у 2019 році – 6,34%. Частка машин та обладнання у 2017 та 2018 рр. залишилось однаково 43,61% (до даної категорії можуть навіть відносити комп'ютери для використання в офісах.). Інші основні засоби невиробничого призначення для обслуговування житлових, комунальних та культурно-побутових потреб населення. У 2016 році становили 8,85% у структурі основних засобів невиробничого призначення, а у 2017 році різко зросли до 13,63% у структурі, що на 214,97% більше, а порівнюючи 2018 рік з 2017 роком на 22,99%. ПрАТ «Миронівський хлібопродукт» допомагає населенню наприклад в організації культурних потреб населення, в організації та надання спеціального обладнання для показів якоїсь інформації, взимку організації, які входять у групу «МХП», допомагають чистити сніг в селах, щоб жителі могли вільно пересуватись, школярі могли ходити в школи. Діють спеціальні Благодійні фонди як «Урожай-громаді», «Майбутнє для громади». Підприємство допомагає не тільки через дані організації, які входять у групу «МХП», а й іншим благодійним організаціям згідно їх запитів.

На рисунку 2.2 графічно представимо структуру основних засобів за призначенням.

На рисунку 2.2. ми бачимо як змінювались основні засоби виробничого та невиробничого призначення, а саме, як невиробничого призначення зменшувалось, а виробничого збільшувалось. Значних змін не відбулось.

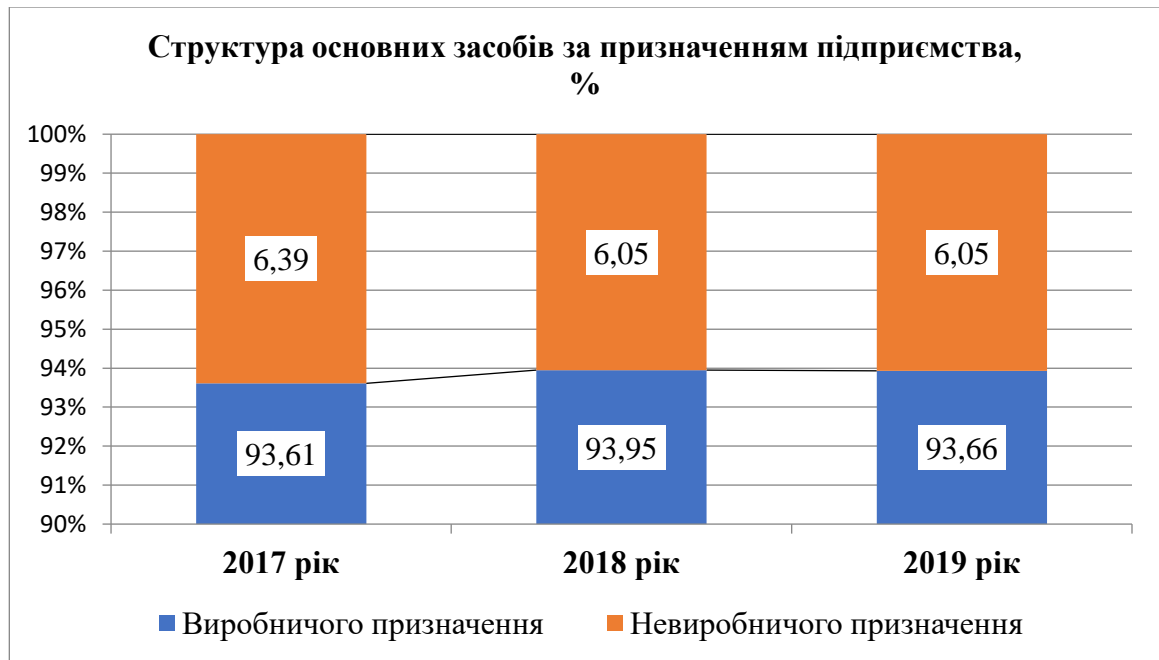

Рис. 2.2. Структура основних засобів за призначенням на підприємстві

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

У таблиці 2.3. наведемо детальну інформацію щодо основних засобів на підприємстві. Характеристика стану на підприємстві потрібна для контролю ситуації, та планування майбутніх змін, у зв'язку із зміною обсягу виробництва та географії продажів, оскільки важливо розуміти, яка частина основних засобів входить до невикористаного, а яка до невикористаного призначення, оскільки для кожного виду застосовується різні способи амортизації.

Завдяки цьому аналізу, можна зрозуміти, якого виду основних засобів потрібно збільшити, а яких частка дуже мала, можна спрогнозувати, що найближчим часом даний вид транспорту може вже не застосовуватись через його старизну, у зв'язку з науково-технічним прогресом.

Основні засоби виробничого призначення функціонують у сфері матеріального виробництва, оскільки вони залучені у виробництво, що не скажеш про основні засоби невикористаного призначення, які не беруть участі у виробництві.

Після даного дослідження основних засобів доцільно провести аналіз показників стану основних засобів на підприємстві, яку наведемо у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Показники руху та стану основних засобів підприємства за 2017 – 2019 рр.

Показники	Роки			абсолютне відхилення		відносне відхилення	
				2018 до 2017	2019 до 2018	2018 до 2017	2019 до 2018
	2017	2017	2018				
Первісна вартість на початок року	25383571	29512000	13200348	4128429	-	16,26	-55,27
Знос оносних засобів	6640596	1607823	981476	-5032773	-626347	-75,79	-38,96
Надійшло у звітному році	1025641	1107653	1119876	82012	12223	8,00	1,10
Вибуло в звітному році	135392	345643	398241	210251	52598	155,29	15,22
Первісна вартість на кінець року	29512000	13200348	10399955	-	-2800393	-55,27	-21,21
Коефіцієнт введення	0,03	0,08	0,11	0,05	0,02	141,45	28,33
Коефіцієнт вибуття	0,01	0,01	0,03	0,006	0,018	0,006	157,59
Коефіцієнт приросту	0,04	0,03	0,05	-0,009	0,029	-0,009	111,72
Коефіцієнт зносу	0,26	0,05	0,07	-0,21	0,02	-80,77	40
Коефіцієнт придатності	0,74	0,95	0,93	0,207	-0,020	0,207	-2,10

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Взагалі показники руху основних засобів показують технічний стан та рух виробничих засобів, використовують для розуміння ситуації на підприємстві та прогнозування майбутніх змін.

Коефіцієнт введення в нормі, у 2017 році становить 0,03 у 2018 році – 0,08, у 2019 році – 0,11. Це пов'язано з тим, що потрібно було купити основні засоби для нової виробничої лінії у м. Вінниця, на ТОВ «Вінницька птахофабрика», яка

стала одною із найбільших у Європі переробних підприємств курятини.

Коефіцієнт вибуття показує скільки за рік зменшилось активної частини основних засобів. За період 2017-2019 рр. даний показник також в нормі.

Коефіцієнт приросту показує тенденцію зміни основних засобів на підприємстві, по всіх роках даний показник додатній, оскільки надійшло більше основних засобів, чим вибуло.

Коефіцієнт зносу показує, на скільки основні засоби втратили свою придатність, даний показник у 2017 році становив 0,26, у 2018 році – 0,05, у 2019 році 0,07. Позитивним явищем є зменшення даного показника, це свідчить про оновлення основних активів. За всі роки ситуація є стабільною і контролюється підприємством.

Коефіцієнт придатності показує яка частина є придатна для експлуатації, тобто та, яка не входить у знос. У 2017 році 0,74; у 2018 році – 0,95; у 2019 році – 0,93. Дана ситуація є нормальною для виробника сільськогосподарської продукції.

На рисунку 2.3. наведемо діаграму показників руху основних засобів.

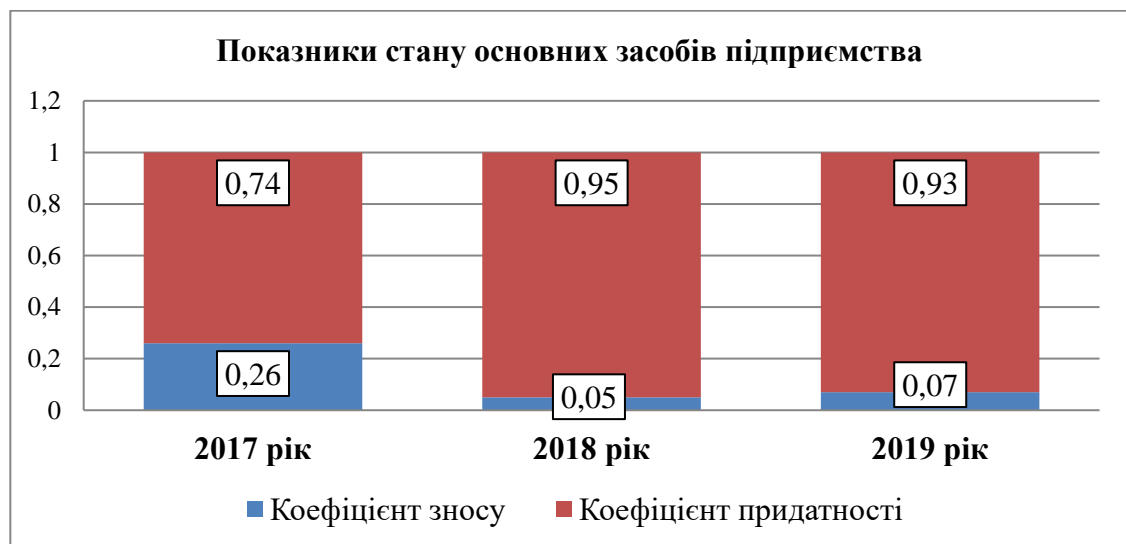

Рис. 2.3. Показники стану основних засобі підприємства

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

На рисунку 2.3. ми бачимо ситуацію з коефіцієнтами придатності та зносу. Дана ситуація задовольняє підприємства, та є прийнятною.

Дослідження основних засобів є одним із важливих завдань у виробничому процесі. Протягом певного часу основні засоби встигають вводитись на підприємство, передаватись в експлуатацію, ремонтуватись, зношуватись, переміщатись, важливо контролювати Обчисливо показники, які характеризують ефективність використання основних засобів, а саме: віддачу основних засобів, місткість та озброєність праці основними засобами, наведено у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

**Динаміка ефективності використання основних засобів підприємства в
2017-2019 рр.**

Види активів	Роки			Відхилення			
				Абсолютне (тис. грн.)		Відносне, %	
	2017	2018	2019	2018 до 2017	2019 до 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
Чистий дохід , тис. грн.	17849182	34464262	36852545	16615080	2388283	93,09	6,93
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	21513050,5	17231964,5	10550502	-4281086	-6681462,5	-19,90	-38,77
Середньооблікова чисельність персоналу основної діяльності, осіб	3433	3627	2841	194	-786	5,65	-21,67
Віддача основних засобів, грн/грн	0,83	2,00	3,49	1,17	1,49	141,06	74,65
Місткість основних засобів, грн/грн	1,21	0,50	0,29	-0,71	-0,21	-58,52	-42,74
Озброєність праці основними засобами, тис. грн/особу	6266,55	4751,02	3713,66	-1515,52	-1037,37	-24,18	-21,83

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Виходячи з розрахунків можна зробити висновки про те, що віддача основних засобів була у 2017 році 0,83, потім різко почала рости, оскільки чистий

дохід значно зріс, а середньорічна вартість основних засобів зменшилась на 38,77% якщо порівнювати 2019 та 2018 роки. Позитивним явищем являється збільшення, що ми і бачимо. Взаємообернений показник до віддачі – місткість основних засобів, якщо віддача зменшується, зрозуміло, що місткість збільшується, і навпаки, що ми і бачимо. Озброєність праці основними засобами значно зменшилась, оскільки зменшилась середньорічна вартість основних засобів.

На рисунку 2.4. представлено динаміку ефективності основних засобів, а саме як змінювалась віддача основних засобів та їх місткість.

Рис. 2.4. Динаміка ефективності основних засобів підприємства

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Ми можемо побачити ситуацію на підприємстві, яка говорить про те, що підприємство ефективно використовує свої основні засоби, оскільки віддача основних засобів збільшується швидкими темпами, а це означає, що обсяг реалізованої продукції збільшується, щоб ми бачимо із таблиці 2.4, а місткість основних засобів зменшується. Місткість основних засобів показує вартість

основних засобів на яку припадає 1 грн реалізованої продукції. А показник фондівддачі показує скільки реалізовується товарів на 1 грн використаних основних засобів.

Оборотні активи є більш мобільні порівняно з основними засобами. За умов звичайної господарської діяльності вони безперервно здійснюють кругообіг, знаходячись на стадії виробництва, то у сфері обігу, змінюючи при цьому свою форму у відносно короткій термін.

Ефективність використання оборотних активів на підприємстві має важливе значення, оскільки справляє значний вплив на загальну ефективність всієї сукупності засобів, залучених підприємством.

Вивчення структури оборотних активів має важливе значення для розробки напрямків поліпшення їх використання. Аналіз структури оборотних активів дає змогу виявити резерви удосконалення виробництва, економії сировини і матеріальних ресурсів, прискорення обертання оборотного капіталу заводу.

Динаміка і структура оборотних активів на ПрАТ «МХП» за 2017-2019 роки представлена в таблиці 2.5.

Також вище навели структуру оборотних активів на рисунку 2.5.

Дослідивши динаміку оборотних активів бачимо, що меншу частку становлять запаси, бачимо, що у 2017 році запаси становили 4,95%, а в 2018 році збільшились на 187,29%, а у 2019 році – у структурі становили 4,95%. Зменшення запасів може говорити нам позитивну тенденцію, оскільки наш товар не залежується на складах та швидко реалізується. Також не потрібно додатково витрачати кошти на утримання цих запасів, а це чималі витрати на електроенергію, приміщення, спеціальних персонал. Але позитивне значення збільшення запасів може бути те, що при терміновому замовленні – підприємство може відразу задовільнити бажання покупця та отримати дохід.

Таблиця 2.5

Структура оборотних активів підприємства в 2017-2019 рр.
(станом на кінець року)

Найменування показника	2017 р.		2018 р.		2019 р.		Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
	тис. грн.	Питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн	Питома вага, %	2018 до 2017	2019 до 2018	2018 до 2017	2019 до 2018
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
Запаси:	636 092	4,95	1 827 411	12,27	484 128	2,62	1 191 319	-1 343 283	187,29	-73,51
виробничі запаси	207 023	32,55	188 645	10,32	94 072	19,43	-18 378	-94 573	-8,88	-50,13
незавершене виробництво	31 003	4,87	45 111	2,47	84 301	17,41	14 108	39 190	45,51	86,87
готова продукція	19 744	3,10	25 276	1,38	12 835	2,65	5 532	-12 441	28,02	-49,22
товари	378 322	59,48	1 568 379	85,83	292 920	60,50	1 190 057	-1 275 459	314,56	-81,32
Дебіторська заборгованість:	11 538 628	88,15	11 245 138	73,99	14 683 017	79,32	-293 490	3 437 879	-2,54	30,57
дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	3 661 221	32,38	2 753 361	25,18	2 364 938	16,11	-907 860	-388 423	-24,80	-14,11
дебіторська заборгованість за розрахунками	2 251 603	19,92	3 673 051	33,59	4 627 676	31,52	1 421 448	954 625	63,13	25,99
інша поточна	5392859	47,70	4508926	41,23	7647809	52,09	-883933	3138883	-16,39	69,61
дебіторська заборгованість з нарахованих доходів	232 945	2,02	309 800	2,75	42 594	0,29	76 855	-267 206	32,99	-86,25

продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Грошові кошти та їх еквіваленти	704 950	5,48	1 071 685	7,20	2 128 855	11,50	366 735	1 057 170	52,02	98,65
Готівка	85	0,01	82	0,01	51	02	-3	-31	-3,53	-37,80
Рахунки в Банках	414 405	58,79	1 059 719	98,88	471 503	22,15	645 314	-588 216	155,72	-55,51
Витрати майбутніх періодів	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
Інші оборотні активи	209 892	1,63	1 054 419	7,08	1 214 328	6,56	844 527	159 909	402,36	15,17
Оборотні активи – всього	12 856 617	100	14 888 853	100	18 510 328	100	2 032 236	3 621 475	15,81	24,32

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

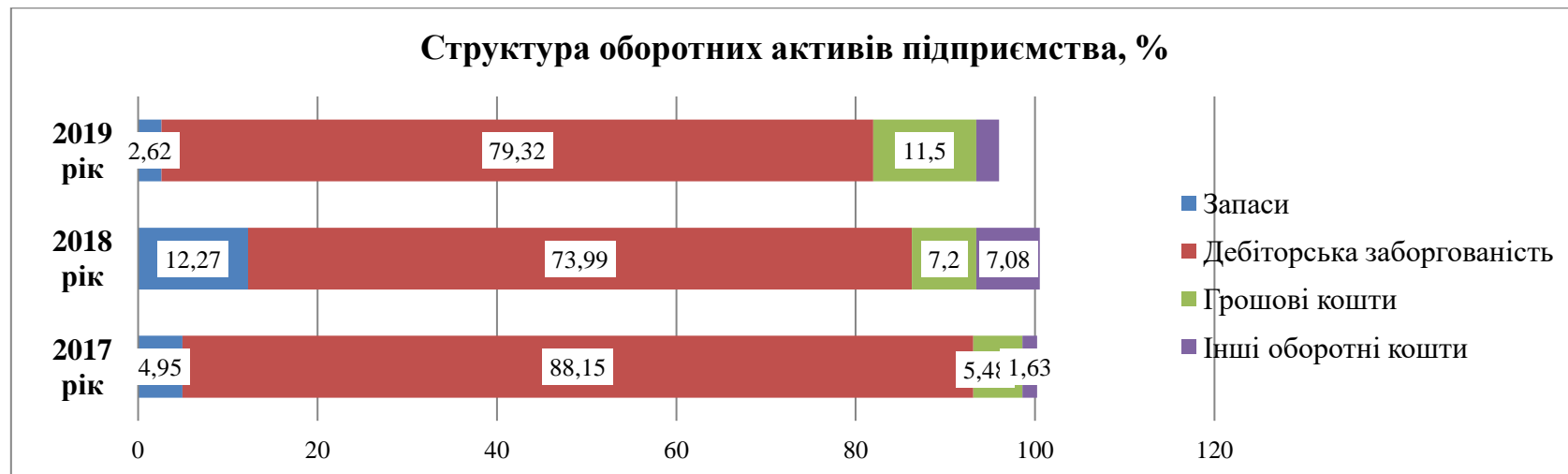

Рис. 2.5. Структура оборотних активів підприємства

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Найбільшу частку становить дебіторська заборгованість. Відведення значної суми коштів у дебіторську заборгованість може призвести до фінансових ускладнень, підприємство може відчувати нестачу коштів для придбання виробничих запасів, виплати заробітної плати, розрахунків із бюджетом та постачальниками.

У питомій вазі дебіторська заборгованість збільшилась у 2019 році становила 79,32%. Таке збільшення залежить від декількох факторів: збільшення обсягу продажів (що ми і бачимо); також неплатоспроможність і банкрутство деякої частини покупців. Також причинами можуть бути необережна політика підприємства щодо покупців, надто високі темпи нарощування обсягу продажів. Гроші та їх еквіваленти збільшились у питомій вазі у 2019 році (11,5%), у 2018 році – (7.2%). На рисунку 2.5. ми чітко бачимо, як збільшується дебіторська заборгованість, зменшуються запаси.

Тепер доцільно визначити показники оцінки ефективності оборотних коштів, які наведені у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Показники оцінки ефективності оборотних активів підприємства

Показники	Роки			Абсолютне (тис. грн.)		Відносне, %	
	2017	2018	2019	2018 до 2017	2019 до 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
Реалізована продукція, тис. грн	17849182	34464262	36852545	16615080	2388283	93,09	6,93
Середньорічні залишки ОК, тис. грн	19036513,5	14065829,5	16776955,5	-4970684	2711126	-26,11	19,27
Коефіцієнт оборотності	0,94	2,45	2,20	1,51	-0,25	161,32	-10,35
Коефіцієнт завантаження	1,07	0,41	0,46	-0,66	0,05	-61,73	11,54
Термін оборотності	383,95	146,93	163,89	-237,02	16,96	-61,73	11,54

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Коефіцієнт оборотності показує скільки обертів можуть заробити оборотні кошти за розрахунковий період. То ж ми бачимо, що показник з кожним роком зростає, крім 2019 року на кожну гривню залучених коштів було надано послуг на суму 0,94 гривень у 2017 році, в 2018 р - вже 2,25, а у 2019 році 2,20.

Коефіцієнт завантаження показує скільки оборотних коштів підприємства припадає на 1 гривню реалізованої продукції. Це обернений показник до коефіцієнта оборотності, і при позитивних змінах повинен зменшуватись, що ми і бачимо у таблиці крім 2019 року. Порівнюючи 2018 та 2017 рр., показник упав на 61,73%.

Термін оборотності показує тривалість одного оберту оборотних коштів. Зрозуміло, чим менше, тим краще, що ми і маємо. У 2017 році показник становив 383,95 днів, потім на 237,02 дня зменшився і став 146,93 дня, у 2019 році збільшився на 11,54% і становив 163,89 дня.

На рисунку 2.6. наведемо показники ефективності оборотних активів підприємства.

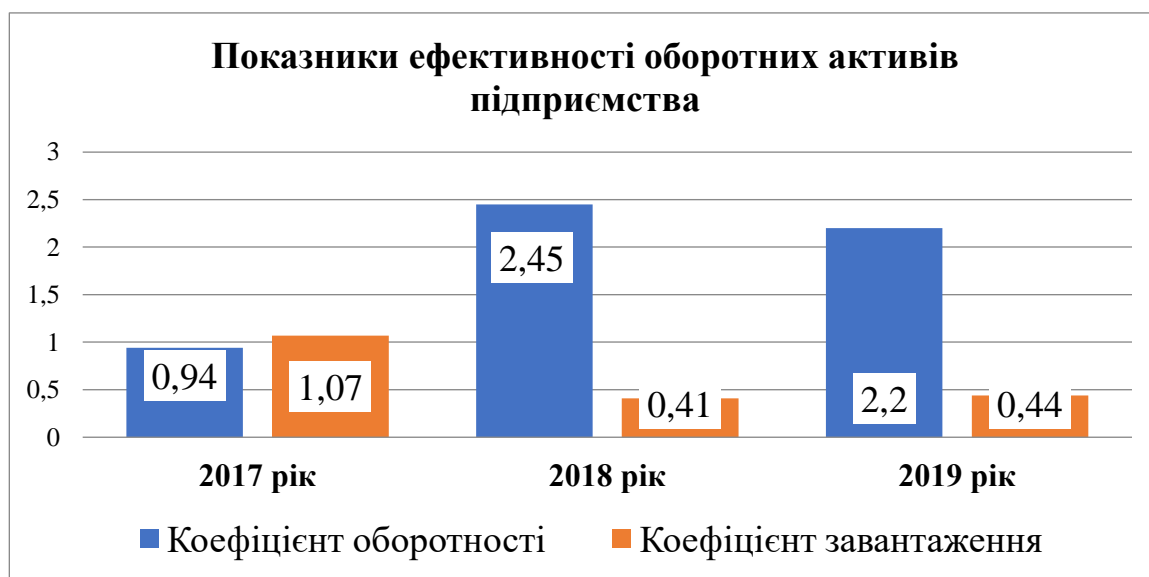

Рис. 2.6. Показники ефективності оборотних активів підприємства

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

На рисунку 2.6 ми чітко бачимо те, що порохували у таблиці 2.6, що

коефіцієнт оборотності збільшується, а коефіцієнт завантаження зменшується, що є позитивними змінами для підприємства, оскільки використовується менше оборотних коштів для вироблення продукції на 1 гривню.

Має позитивну динаміку коефіцієнт оборотності, оскільки він значно виріс у 2017 році становив 0,94, у 2018 році – 2,29. Це означає, що кількість обертів оборотних коштів значно виросли, а це значить, що оборотні кошти краще використовуються.

Перейдемо до характеристики персоналу, оскільки це рушійна сила для всіх змін, які відбуваються на підприємстві.

У таблиці ми бачимо як змінювалась кількість працівників залежно від віку, кількість співробітників до 30 років збільшилась у 2018 році порівняно з 2017 роком на 8,51%, віком понад 50 років збільшились на 5,65%, хоча у 2019 році – зменшилось на 39,62% порівняно з 2018 роком, що каже нам про те, що на підприємстві готові і хочуть наймати молодих фахівців, які дивляться на проблеми під іншим кутом і мають креативні шляхи їх вирішення.

Кількість жінок бачимо, що зростає, у порівнюючи 2018 рік з 2017 роком – на 7,46% жінок збільшилось, а в тих же роках, чоловіків збільшилось на 4,17%. В 2019 році питома вага жінок більшає.

Всього кількість працівників ПрАТ «Миронівський хлібопродукт» у 2018 році збільшилось на 5,65% порівнюючи з 2017 роком, а кількість працівників всієї Групи МХП – зросла на 4,71% порівнюючи 2018 рік з 2017 роком. Кількість працівників ПрАТ «МХП» зменшилась у 2019 році

На рисунку 2.7 наведено динаміку зміни кількості працівників за віком.

Таблиця 2.7

Характеристика персоналу у ПрАТ «Миронівський хлібопродукт»

Кількість працівників, осіб	Роки						Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
	2017	Питома вага, %	2018	Питома вага, %	2019	Питома вага, %	2018/2017	2019/2018	2018/2017	2019/2018
Кількість працівників ПрАТ «МХП»	3433	100,00	3627	100,00	2841	100,00	194	-786	5,65	-21,67
в т.ч.:										
до 30 років	1046	30,47	1135	31,29	1035	36,43	89	-100	8,51	-8,81
від 30-50 років	1386	40,37	1495	41,22	1204	42,38	109	-291	7,86	-19,46
понад 50 років	1001	29,16	997	27,49	602	21,19	-4	-395	-0,40	-39,62
кількість жінок	1539	44,83	1654	45,60	1358	47,80	115	-296	7,47	-17,90
кількість чоловіків	1894	55,17	1973	54,40	1483	52,20	79	-490	4,17	-24,84
Чисельність Групи МХП	19100		20000		21180		900	1180	4,71	5,90
в т.ч.:										
невиробничий персонал	11912	62,37	11912	59,56	12855	60,69	0	943	0,00	7,92
виробничий персонал	7188	37,63	8088	40,44	8325	39,31	900	237	12,52	2,93

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

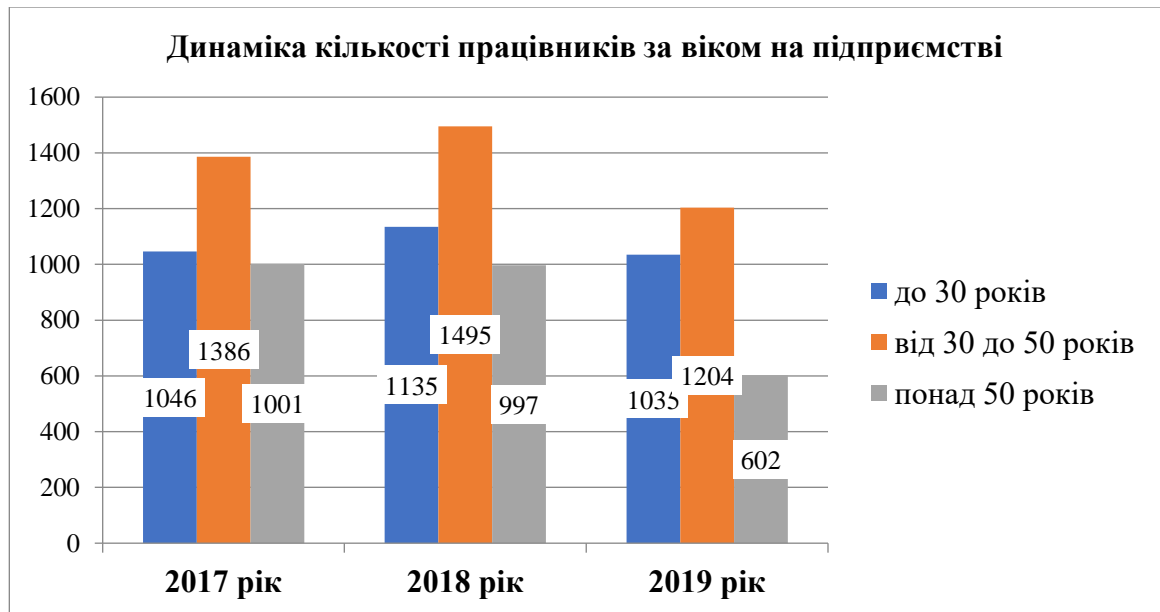

Рис. 2.7. Динаміка кількості працівників за віком на підприємстві

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

На рисунку ми бачимо динаміку зміни кількості працівників за віком, яку описали під таблицею 2.7.

На рисунку 2.8 зобразимо яка кількість жінок і чоловіків на підприємстві.

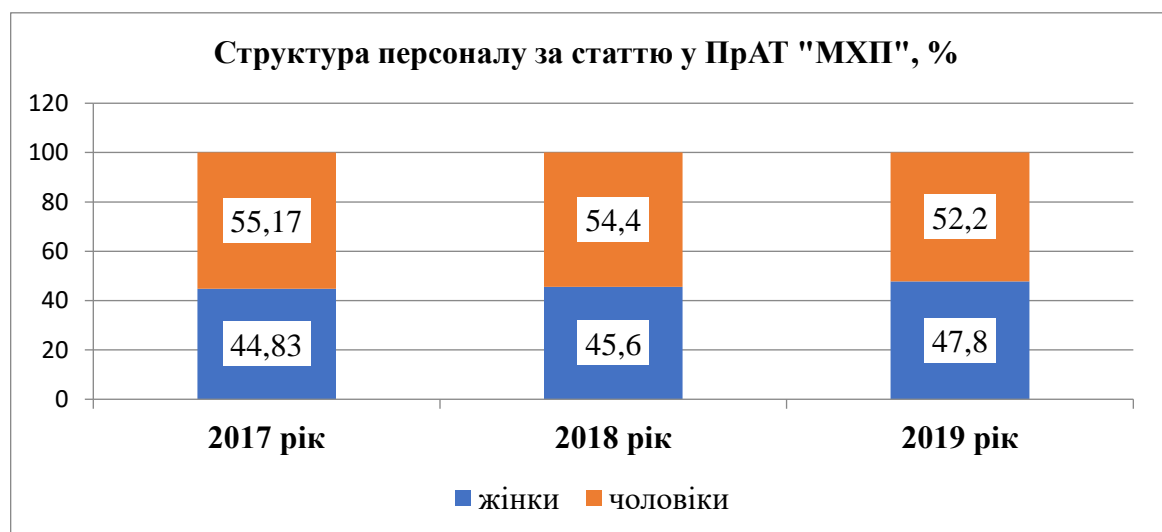

Рис. 2.8. Структура персоналу за статтю у ПрАТ «МХП»

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

На рисунку 2.8 ми бачимо, що жінок менше всього за всі три роки, але тенденція до збільшення є, оскільки у 2018 році кількість жінок становило – 45,6%, а у 2019 році – 47,8%.

Плавню переходимо до розподілу працівників на виробничий та невиробничий персонал, який наведемо на рисунку 2.9.

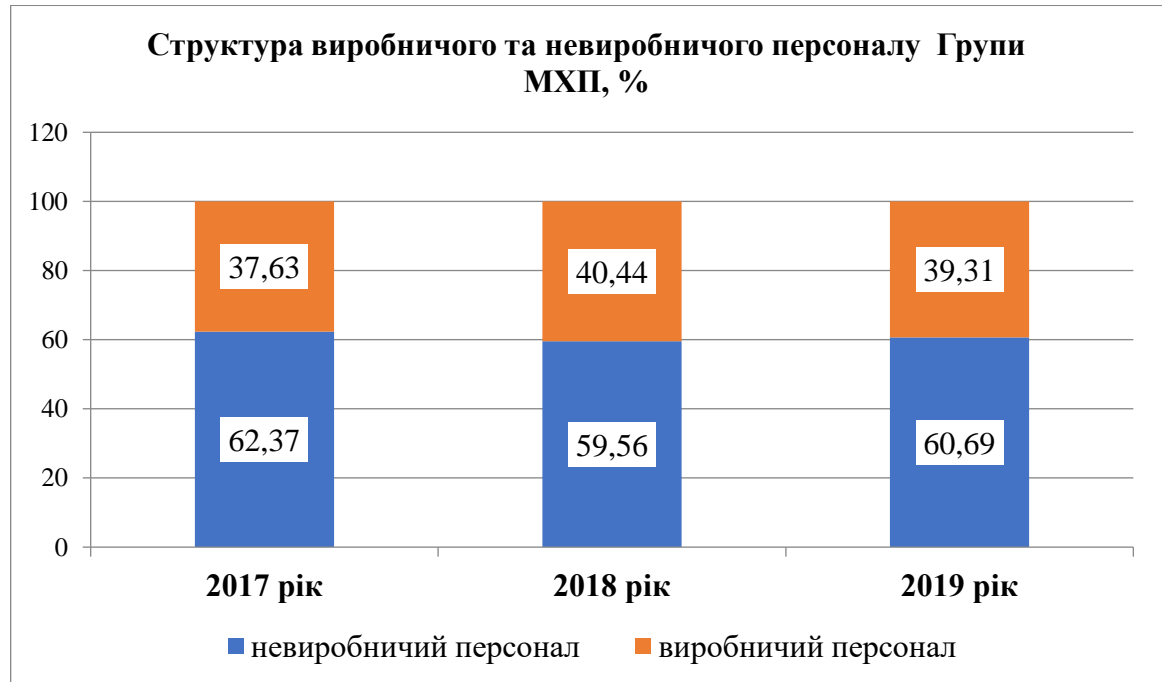

Рис. 2.9. Структура виробничого та невиробничого персоналу Групи «МХП»

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

На рисунку 2.9 ми бачимо, невиробничий персонал зменшується, і у 2018 році становив у структурі 59,56%, а виробничий навпаки – збільшується, але не значними темпами. Роботизація та автоматизація дає про себе знати, та можна скорочувати працівників.

Техніко-економічний аналіз виконують економісти для оцінки господарської діяльності, виявлення причинних взаємозв'язків і взаємодії різних

факторів техніки та економіки, резервів виробництва, опрацювання заходів для раціоналізації використання ресурсів.

2.3. Аналіз фінансових результатів та оцінка фінансового стану підприємства

Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства є необхідним етапом для розробки фінансових планів та прогнозів. Під фінансовим станом розуміють рівень забезпеченості необхідними фінансовими ресурсами. Продовжимо дослідження динаміко доходів підприємства у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Динаміка доходу підприємства в 2017-2019 рр.

Показники, тис. грн	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення			
				Абсолютне		Відносне	
				2018/ 2017	2019/ 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
Чистий дохід від реалізації продукції	17849182	34464262	36852545	16615080	2388283	93,09	6,93
Інші операційні доходи	13398606	16065183	13785314	2666577	-2279869	19,90	-14,19
Інші фінансові доходи	44716	233004	110 206	188288	-122798	421,08	-52,70
Інші доходи	93134	3886371	2 394 809	3793237	-1491562	4072,88	-38,38
Доходи – всього	31385638	54648820	50637859	23263182	-29879692	74,12	-2,76

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

З даної таблиці ми бачимо, що чистий дохід від реалізації продукції зростає, якщо порівнювати 2018 та 2017 рр., то зріс на 93,09%, що є позитивним явищем,

а порівнюючи 2019 з 2018 роком, бачимо, що чистий дохід збільшився на 6,93%. Інші операційні доходи значно зменшились у 2019 році. До такої категорії доходів відносять: одержані штрафи, неустойки, пені, за порушення господарських договорів, дохід від списання кредиторської заборгованості. Інші фінансові доходи призначено для обліку доходів, які виникають у ході фінансової діяльності підприємства, зокрема дивідендів, відсотків та інших доходів від фінансової діяльності. Зросли на 421,08%. Інші доходи також дуже різко змінювались, і порівнюючи 2018 і 2017 рр. збільшились на 4072,88%. До них належать: дохід від реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів, доходи від операцій оренди/лізингу. І загалом ми можемо спостерігати збільшення доходів, які зросли на 74,12% якщо порівнювати 2018 з 2017 роком та зменшились на 2,76% у 2019 році.

На рисунку 2.10 наведемо сукупність доходу підприємства.

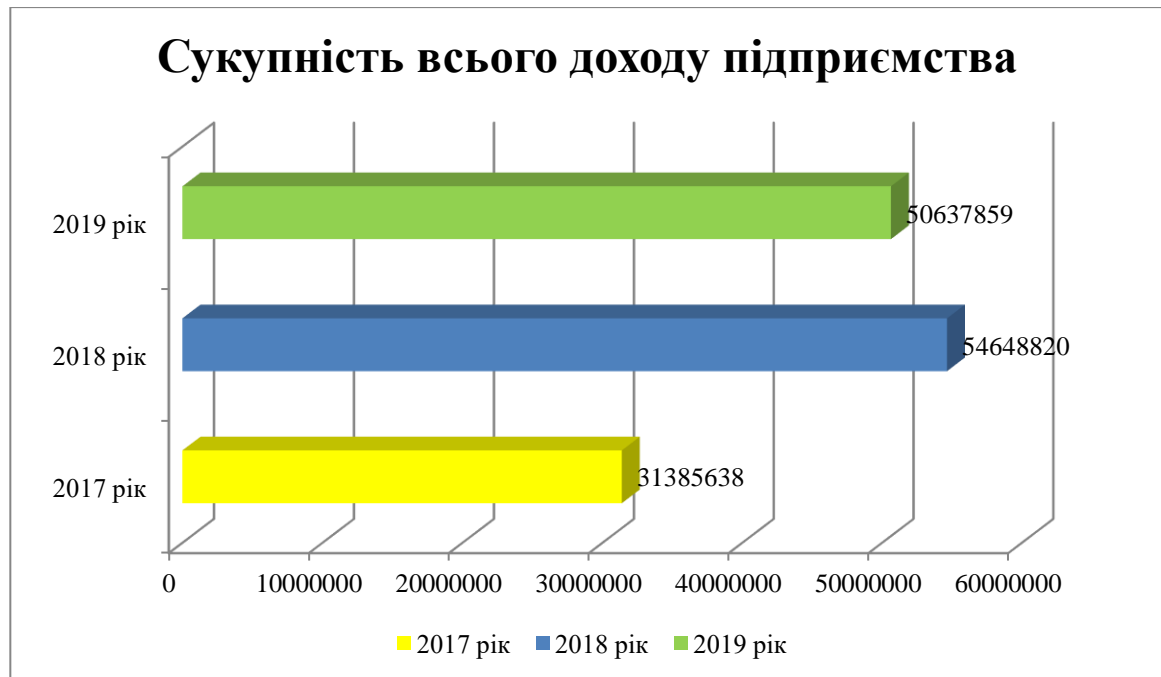

Рис. 2.10. Сукупність всього доходу підприємства

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

На рисунку 2.10. ми можемо бачити, як збільшувались доходи.

Наступним кроком буде визначення динаміки прибутків підприємства за 2017-2019 рр., яка наведена у таблиці 2.9.

Якщо ми бачимо, що валовий прибуток збільшується, інші види прибутків значно падають. Це залежить від внутрішніх складових кожного виду прибутку. Прибуток від операційної діяльності включає в себе інші операційні витрати, які є високими, адміністративні та витрати на збут, які також зростали з року в рік. Прибуток до оподаткування залежить від фінансових витрат, інших витрат, а також від самого прибутку від операційної діяльності.

Таблиця 2.9

Динаміка прибутків підприємства в 2017-2019 рр.

Показники, тис. грн	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення			
				Абсолютне		Відносне	
				2018/ 2017	2019/ 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
Валовий прибуток	4730890	7521178	7920918	2790288	399740	58,98	5,31
Прибуток від операційної діяльності	644612	3784141	5835538	3139529	205139 7	487,04	54,21
Прибуток до оподаткування	-1802639	3971908	4955056	5774547	983148	320,34	24,75
Чистий прибуток.	-1802138	3971908	4955056	5774046	983148	320,40	24,75

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Позитивним явищем є те, що прибуток від операційної діяльності збільшився, порівнюючи 2018 рік з 2017 роком – зріс на 487,04% та порівняючи 2019 рік та 2018 рік – на 54,21%.

Зобразимо на рисунку 2.11 (дані у тис. грн) як змінювалися прибутки підприємства.

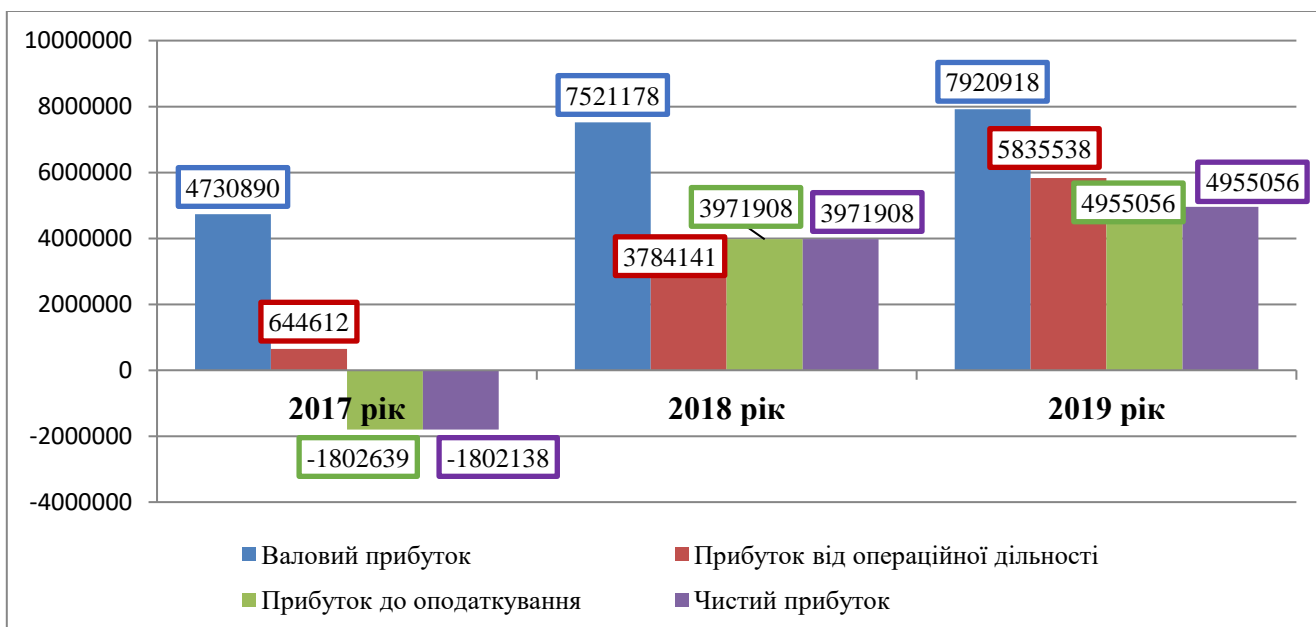

Рис. 2.11. Динаміка зміни прибутків підприємства

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

На даному рисунку ми бачимо, що валовий прибуток займає найбільшу частину, порівнюючи з 2017-2018 рр., і становить 7521178 тис. грн. Чистий прибуток також зростає протягом всіх років.

Наведемо аналіз та структуру поточних витрат підприємства у таблиці 2.10. Поточні витрати відіграють одну з головних ролей на підприємстві, це витрати, які здійснюються постійно з періодичністю менше місяця. Дані витрати ідуть безпосередньо на виготовлення основної діяльності підприємства.

З даної таблиці 2.10. бачимо, що собівартість зростає, але в даному випадку зрозуміло, що це не є негативною ознакою, адже збільшується кількість реалізованої продукції, оскільки ПрАТ «МХП» - це великий агроіндустріальний холдинг, збільшення виробництва призводить до збільшення собівартості.

Наведемо аналіз та структуру поточних витрат підприємства у таблиці 2.10. Поточні витрати відіграють одну з головних ролей на підприємстві, це витрати, які здійснюються постійно з періодичністю менше місяця. Дані витрати направляються безпосередньо на виготовлення основної діяльності підприємства.

З даної таблиці 2.10. бачимо, що собівартість зростає, але в даному випадку зрозуміло, що це не є негативною ознакою, адже збільшується кількість реалізованої продукції, оскільки ПрАТ «МХП» – це великий агроіндустріальний холдинг, збільшення виробництва призводить до збільшення собівартості.

Адміністративні витрати значно зросли, порівнюючи 2019/2018рр. на 29,99%, це також може залежати від розвитку підприємства і його розширення, оскільки до цих витрат належать: службові відрядження, витрати на утримання основних засобів, винагороди за консультаційні, інформаційні, аудиторські послуги, оплата послуг зв'язку.

Витрати на збут зростають, оскільки географія збуту розширюється, а також кількість продукції, до даної категорії збуту відносять: на пакувальні матеріали для затарювання товарів, витрати на ремонт тари, витрати на рекламу та дослідження ринку, витрати на транспортування.

Інші операційні витрати, можна у таблиці помітити, у 2018 році інші операційні витрати зробила на 53,15% порівнюючи з 2017 роком. Фінансові витрати зростають, порівнюючи 2018/2017 рр. на 32,09%, порівнюючи 2019/2018 рр. зменшились на 6,32%. До них відносять: відсотки за користування короткостроковими і довгостроковими позиками банків, банківським овердрафтом; відсотки за фінансову оренду активів.

Інші витрати зростають струмками темпами. У цьому рядку відображають: собівартість реалізації фінансових інвестицій; втрати від неопераційних курсових різниць; втрати від уцінки фінансових інвестицій і необоротних активів; витрати підприємств (крім тих, основною діяльністю яких є торгівля цінними паперами) від зміни балансової вартості фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю; інші витрати, що виникають у процесі господарської діяльності (крім фінансових витрат), але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства.

Таблиця 2.10

Динаміка та структура поточних витрат підприємства в 2017-2019 рр.

Показники (тис. грн)	Роки						Відхилення			
	2017	Питома вага	2018	Питом а вага	2019	Питом а вага	Абсолютне		Відносне	
							2018 до 2017	2019 до 2018	2018 до 2017	2019 до 2018
Собівартість РП	13118292	49,45	26943084	55,50	36852545	60,85	13824792	9909461	105,39	36,78
Адміністративні витрати	698615	2,63	1339817	2,76	1741568	2,88	641202	401751	91,78	29,99
Витрати на збут	1716639	6,47	2037403	4,20	2525833	4,17	320764	488430	18,69	23,97
Інші операційні витрати	9201759	34,69	14092830	29,03	16065183	26,53	4891071	1972353	53,15	14,00
Фінансові витрати	1351463	5,09	1785095	3,68	1672348	2,76	433632	-112747	32,09	-6,32
Інші витрати	440657	1,66	2345073	4,83	1701833	2,81	1904416	-643240	432,18	-27,43
Поточні витрати разом	26527425	100	48543302	100	60559310	100	22015877	12016008	82,99	24,75

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

В процесі фінансово-господарської діяльності торговельного підприємства обов'язково виникають витрати пов'язані із веденням цієї діяльності. Всього поточні витрати зростали з року в рік, порівнюючи 2018 рік з 2017 роком на 82,99%.

По структурі бачимо, що собівартість по всім рокам складає більше половину, бо кількість реалізованої продукції збільшилась. Наступними за величиною інші операційні витрати зменшуються. Далі витрати на збут та фінансові витрати.

Наведемо на рисунку 2.12. структуру поточних витрат, для кращого бачення ситуації.

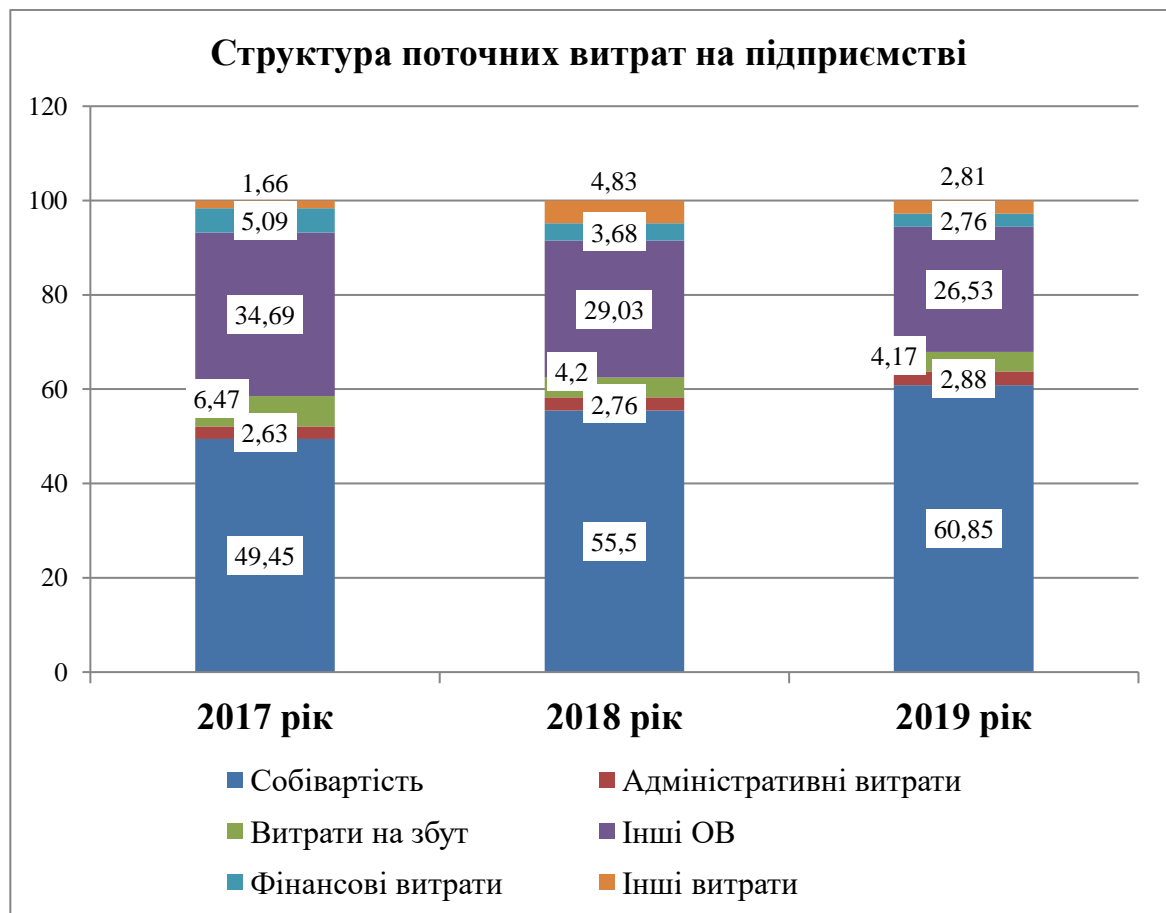

Рис. 2.12. Структура поточних витрат на підприємстві

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

На рисунку 2.13 видно ситуацію, яку описали під таблицею 2.10.

Далі зробимо аналіз динаміки та структури операційних витрат підприємства за 2017-2019 рр., який наведений у таблиці.

Операційні витрати – група витрат, безпосередньо пов’язана з оформленням операцій у підприємницькій діяльності, а також відображає витрати на оформлення договорів, пошук партнерів, контроль виконання доручень, адаптацію до нових змін, вдосконалення кваліфікації тих чи інших співробітників і так далі.

Таблиця 2.10

Динаміка та структура операційних витрат підприємства в 2017-2019 рр.

Показники, тис грн	Роки						Відхилення			
	2017	Питома вага	2018	Питома вага	2019	Питома вага	Абсолютне, тис. грн		Відносне, %	
							2018 до 2017	2019 до 2018	2018 до 2017	2019 до 2018
Матеріальні витрат	574385	12,87	845396	9,41	427995	4,78	271011	-417401	47,18	-49,37
Витрати на оплату праці	974788	21,83	1224642	13,64	1302397	14,55	249854	77755	25,63	6,35
Амортизаційні відрахування	713321	15,98	785268	8,75	690126	7,71	71947	-95142	10,09	-12,12
Інші операційні витрати	2073899	46,45	5958840	66,36	6348496	70,94	3884941	389656	187,33	6,54
Відрахування на соціальні заходи	128275	2,87	165440	1,84	179964	2,01	37165	14524	28,97	8,78
Операційні витрати – разом	4464668	100	8979586	100	8948978	100	4514918	-30608	101,13	-0,34

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

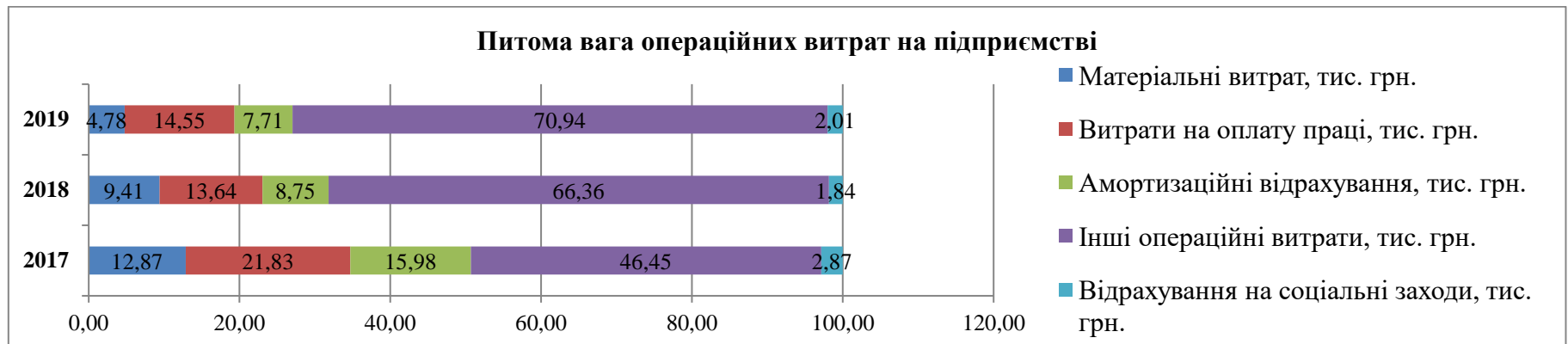

Рис. 2.13. Питома вага операційних витрат на підприємстві

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Матеріальні витрати, порівняно 2018/2017 рр. збільшились на 47,18%, а порівнюючи 2019 рік з 2018 роком – зменшились на 49,37%, оскільки виробництво зростає, це нормальне явище, до матеріальних витрат належать: витрати на сировину та матеріали, запасні частини для ремонту устаткування, малоцінні інструменти, комплектуючі вироби. Виплати на оплату праці зростають. На 25,63% збільшились витрати на оплату праці порівнюючи 2018 рік з 2017 роком. Амортизаційні відрахування – зменшились у 2019 році на 12,12%, порівняно з 2018 роком. Відносять відрахування від балансової вартості основних виробничих фондів на повне відновлення, реконструкцію. Інші операційні відрахування стабільно зростають. Відрахування на соціальні заходи: витрати на державне пенсійне страхування, на державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Також збільшилось на 8,78% порівнюючи 2019 рік та 2018 рік. Операційні витрати є важливим елементом ведення господарської діяльності підприємства, оскільки вони складають щоденні поточні витрати. Даний вид витрат не включають у виробничу собівартість. Наприклад, до цих витрат відносять оренду приміщення для офісу, комунальних платежів офісу, витрати на рекламу, оплату праці офісних працівників, витрати на відрядження, на найманих адвокатів чи аудиторів та інші.

Доцільно сказати про інші операційні витрати, до яких відносять собівартість реалізованої валюти, а саме перерахунок іноземної валюти в грошову одиницю – гривню за курсом НБУ; суму безнадійної дебіторської заборгованості; витрати з курсових різниць, а так як ПрАТ «Миронівський хлібопродукт» здійснює свою діяльність і за кордон, то тепер зрозуміло чому має місце така велика частка інших операційних витрат.

Проаналізуємо фінансовий стан, і першим кроком дослідимо показники ліквідності та платоспроможності підприємства, які наведені у таблиці 2.11.

Таблиця 2.11

Показники ліквідності та платоспроможності підприємства за 2017-2019 рр.

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Нормативне значення
Коефіцієнт загальної ліквідності (коефіцієнт покриття)	0,51	0,65	0,62	1-1,5
Коефіцієнт швидкої (поточної) ліквідності	0,49	0,57	0,60	0,6-0,8
Коефіцієнт абсолютної (строкової) ліквідності	0,03	0,05	0,07	0,1-0,2
Чистий оборотний капітал, тис. грн.	-12327483	-8060905	-11408005	>0

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Коефіцієнт ліквідності характеризує достатність обігових коштів для погашення боргів протягом року. Показники за 3 роки менші, ніж нормативне значення і в 2018 році становив -0,65, коли позитивним є в межах 1-1,5, у 2019 році становив 0,62, оскільки значно зросли поточні зобов'язання, але не так сильно оборотні активи.

Коефіцієнт швидкої ліквідності показує скільки одиниць найбільш ліквідних активів припадає на одиницю термінових боргів. Даний показник зменшився, і становив у 2018 році - 0,57, хоча у 2017 році – 0,49. Нормативне значення 0,6 – 0,8, і вже у 2019 році показник становив норму за рахунок зменшення запасів.

Коефіцієнт абсолютної (строкової) ліквідності характеризує готовність підприємства негайно ліквідувати короткострокову заборгованість, даний показник занижений в ПрАТ «МХП», у 2017 році – 0,03, у 2018 році – 0,05, у 2019 – 0,07 за рахунок збільшення поточних зобов'язань. Чистий оборотний капітал у від'ємному значенні, що є негативним явищем. Чистий оборотний капітал

показує здатність підприємства погашати свої поточні зобов'язання за рахунок поточних активів, а отже, є індикатором поточної ліквідності підприємства.

Наступним кроком буде визначення показників фінансової стійкості, які наведені у таблиці 2.12.

Таблиця 2.12

Показники фінансової стійкості

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Нормативне значення
Коефіцієнт автономії (коефіцієнт концентрації власного капіталу)	-0.16	-0.44	-0.27	>0,5
Коефіцієнт боргового навантаження (коефіцієнт концентрації позикового капіталу)	1.16	1.44	1.27	↓
Коефіцієнт фінансової стійкості	0.37	0.24	0.07	>1,0
Коефіцієнт фінансової залежності	1.16	1.44	1.27	<2,0
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	2.0	0.6	1.3	>0
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	-0.9	-0.5	-0.6	>0,1
Маневреність робочого капіталу	-0.05	-0.23	-0.04	↓

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Коефіцієнт автономії. Цей показник вказує на рівень левереджа компанії. Левередж означає використання фінансових інструментів або позикового капіталу з метою підвищення потенційної рентабельності інвестицій. У компанії, в якій сума позикового капіталу є значно вищою власного, рівень левереджа високий. У свою чергу, таке явище свідчить про високий рівень фінансових ризиків. Даний показник не задовольняє нас, у 2018 році становив -0,44, у 2019 році – -0,27

Розрахунок показника концентрації позикового капіталу проводиться

шляхом ділення поточних і довгострокових зобов'язань компанії на суму активів. Цей індикатор демонструє, яка частина активів підприємства фінансується за рахунок зобов'язань. Нормативним вважається значення в межах 0,4 - 0,6 і має зменшуватись. Однак значення показника значно коливається, залежно від галузі. У 2018 році - 1,44, у 2019 році – 1,27.

Коефіцієнт фінансової стійкості - індикатор, який говорить про здатність компанії залишатися платоспроможною в довгостроковій перспективі. Значення коефіцієнта вказує, яку частку активів компанія здатна фінансувати за рахунок постійного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі. За всі роки від 2017 -2019 рр. задовольняє умови.

Коефіцієнт фінансової залежності показує ступінь залежності підприємства від зовнішніх зобов'язань і має зменшуватись, що ми і маємо.

Коефіцієнт маневреності показує частку власних коштів, вкладених в оборотні активи. Чітких рекомендацій у значенні цього коефіцієнта немає, але вважається, що його значення повинно бути не менше 0,2, що дозволить забезпечити достатню гнучкість у використанні власного капіталу. У 2018 році – склав 0,6, у 2019 році – 1,3 за рахунок зменшення власного капіталу.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами - абсолютна можливість перетворення активів у ліквідні кошти. Має збільшуватись, ми спостерігаємо зменшення по всіх роках через значне зростання поточних зобов'язань.

Маневреність робочого капіталу показує частка запасів, тобто матеріальних, виробничих активів у власних обігових коштах. Збільшення запасів призводить до уповільнення оборотності обігових коштів, в умовах інфляції – до залучення дорогих кредитів, що зменшує платоспроможність підприємства. В 2019 році запаси значно зменшились у підприємства.

Останній кроком визначимо показники ділової активності, які наведемо у таблиці 2.13.

Таблиця 2.13

Показники ділової активності

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Нормативне значення
Коефіцієнт обертання активів	0,44	1,13	1,15	↑
Коефіцієнт обертання оборотних активів	1,36	2,29	1,99	↑
Тривалість обороту оборотних активів	264	157	181	↓
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	1,58	3,15	2,52	↑
Тривалість обертання дебіторської заборгованості	228,02	114,23	143,02	↓
Коефіцієнт оборотності запасів	12,20	24,62	28,72	↑
Тривалість обертання запасів	29	15	13	↓
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	0,70	1,49	1,23	↑
Термін обертання кредиторської заборгованості	512,61	241,34	292,26	↓

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Коефіцієнт обертання оборотних активів показує кількість оборотів обігових коштів за період; скільки виручки припадає на одиницю обігових коштів. У 2017 році становив 1,36, у 2018 році – 2,29, у 2019 відбувся незначний спад за рахунок незначного росту оборотних активів з 2018 роком. Відбулись позитивні зміни.

Коефіцієнт обертання активів - скільки отримано чистої виручки від реалізації продукції на одиницю коштів, інвестованих в активи. Позитивна

тенденція, коли відбувається збільшення. У 2017 році – 0,44, у 2018 році коефіцієнт становив – 1,13.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості показує у скільки разів виручка перевищує середню дебіторську заборгованість. Позитивна тенденція до збільшення, як і на підприємстві. У 2017 році – 1,58, у 2018 році – 3,15.

Тривалість обертання дебіторської заборгованості показує період погашення дебіторської заборгованості. У 2017 році – 228,02 дня, у 2018 році – 114,23 дня, тобто в нас позитивна тенденція спостерігається. Але у 2019 році – 143,02 дня. Коефіцієнт оборотності запасів кількість оборотів, коштів, інвестованих у запаси. Даний показник повинен збільшуватись, що ми і бачимо. У 2018 році показник становив 24,62. Тривалість обертання запасів - період, протягом якого запаси трансформуються в кошти. Даний показник повинен зменшуватись, що ми і бачимо, у 2017 році – 34,93 дня, у 2018 році – 16,46.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості показує у скільки разів виручка перевищує середньорічну кредиторську заборгованість. У нас тенденція іде на збільшення, це негативне явище. Термін обертання кредиторської заборгованості показує середній період сплати підприємством кредиторської заборгованості. В нас відбувається значне зменшення, що є позитивним явищем. У 2018 році показник зменшився на 58,02 порівняно з 2017 роком. Але у 2019 році збільшився і становив 292,26 дня, збільшення на 21,1% за рахунок збільшення поточних зобов'язань.

Розглянемо динаміку показників рентабельності ПрАТ «Миронівський хлібопродукт», наведену у таблиці 2.15.

Рентабельність операційної діяльності. Показує, скільки прибутку припадає на 1 грн. понесених операційних витрат, тобто вигідність для підприємства виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, продажу товарів, понесених інших витрат операційної діяльності та являє собою витратний показник рентабельності.

Таблиця 2.15

Динаміка показників рентабельності в 2017-2018 рр., %

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Відхилення	
				2018/ 2017	2019/ 2018
Рентабельність активів (за прибутком до оподаткування)	-2,77	8,60	18,08	11,37	9,48
Рентабельність активів (за чистим прибутком)	-2,77	8,60	18,08	11,37	9,48
Рентабельність операційної діяльності	14,44	63,50	91,92	49,06	28,42
Рентабельність власного капіталу	24,17	-29,44	-57,14	-53,60	-27,70
Рентабельність виробничих засобів	-6,65	34,26	52,11	40,91	17,85
Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації	12,97	12,02	9,91	-0,95	-2,11
Рентабельність витрат	14,91	13,67	11,00	-1,24	-2,66
Коефіцієнт реінвестування	1390,95	-496,44	-297,41	-1887,40	199,03
Період окупності капіталу	-26,53	7,69	6,49	34,23	-1,21
Період окупності власного капіталу	4,14	-3,40	-1,75	-7,54	1,65

Джерело: складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

З таблиці 2.15, бачимо, що рентабельність операційної діяльності кардинально змінилась за 3 останніх років, порівнюючи 2018 рік з 2017 роком – збільшилась на 63,50%. Рентабельність операційної діяльності зросла у 2018 році на 49,06 відсоткових пунктів, порівнюючи у 2017 р., що є позитивним явищем. Особливий ріст у 2019 році

Рентабельність активів показує ефективність використання активів компанії для генерації прибутку. Високе значення показника свідчить про хорошу роботу підприємства. За 2017 роки рентабельність була в мінусі, а вже у 2018 році – 8,60%. Рентабельність активів за прибутком до оподаткування зріс у 2018 р. на 11,37 відсоткових пункти, порівнюючи з 2017 р., які і рентабельність активів за чистим прибутком. Бачимо ріст у 2019 році за рахунок збільшення чистого прибутку.

Рентабельність власного капіталу показує скільки припадає чистого прибутку на одиницю власного капіталу. У 2018 та 2019 роках у мінусі, оскільки власний капітал у від'ємному значенні (через нерозподілений прибуток).

Рентабельність виробничих засобів показує скільки припадає чистого прибутку на одиницю вартості виробничих засобів. Дана рентабельність відрізняється від рентабельності активів оскільки рентабельність виробничих засобів враховує тільки ті активи які, приймають участь в виробництві. Дані показники за останні два роки нас задовільняють, оскільки чистий прибуток зростає, сума вартості основних засобів – зменшується, тому у 2019 році – показник становив 52,11%, що на 17,85 відсоткових пункти більше ніж за 2018 рік.

Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації показує скільки припадає прибутку від реалізації на одиницю виручки, у 2019 показник становив 9,91%, що менше на 2,11 відсоткових пункти ніж у 2018 році, оскільки збільшились адміністративні витрати та витрати на збут.

Рентабельність витрат скільки прибутку від реалізації показує скільки припадає на одиницю витрат на виготовлення і реалізацію продукції. Рентабельність у 2019 році впала 2,66 відсоткових пункти порівняно з 2018 роком за рахунок збільшення витрат.

Коефіцієнт реінвестування показує скільки чистого прибутку капіталізовано; скільки чистого прибутку спрямовано на збільшення власного капіталу, даний показник у від'ємному значенні, оскільки нерозподілений прибуток в мінусі.

Період окупності капіталу показує за який період кошти, що інвестовані в активи, будуть компенсовані чистим прибутком.

Період окупності власного капіталу відображає період, протягом якого капітал окупиться. В нашому випадку у 2019 році даний показник від'ємний за рахунок від'ємного власного капіталу.

Головне для компанії збільшувати рентабельність власного капіталу (англ. Return on Equity, ROE), тому для дослідження потенціалу підприємства в збільшенні рентабельності власного капіталу застосовують модель Дюпона (DuPont). Існує 3х та 5ти факторна модель Дюпона. Розглянемо спочатку 3х факторну модель у таблиці 2.16.

Таблиця 2.16

3-х фактора модель Дюпона для визначення рентабельності власного капіталу за період 2017-2019 рр.

Показники для визначення рентабельності власного капіталу	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Відхилення	
				2018/ 2017	2019/ 2018
Чиста маржа прибутку (Net profit margin)	-0,09	0,12	0,13	0,20	0,02
Assets turnover (коефіцієнт оборотності активів)	0,44	1,13	1,15	0,69	0,02
Фінансовий леверидж (Financial leverage)	-6,41	-2,26	-3,71	4,15	-1,44
Рентабельність власного капіталу (ROE), %	24,17%	-29,44%	-57,14%	-54%	-28%

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Згідно таблиці 2.16 можемо побачити які показники впливають на рентабельність власного капіталу: чиста маржа прибутку, яка показує можливість підприємства генерувати прибуток на кожен гривню виручки, бачимо позитивну тенденцію показника, коефіцієнт оборотності активів, який показує скільки виручки припадає на одиницю обігових коштів, тобто як ефективно використовуються оборотні кошти для генерування виручки. Позитивна значення показника є збільшення, що ми і спостерігаємо. Фінансовий леверидж оцінює ступінь боргового фінансування і є мірою ризику, чим вище його значення тим вище ризик і невизначеність очікування рентабельності власного капіталу. Щоб дізнатись рентабельність власного капіталу потрібно

перемножити дані показники, і ми бачимо, що у 2017 році показник становив 24,17%, у 2018 та 2019 роках – -29,44% та -57,14% відповідно, від’ємні значення оскільки власний капітал у мінусі.

Тепер розглянемо 5-ти факторну модель для визначення рентабельності власного капіталу у таблиці 2.17

Таблиця 2.17

5-ти фактора модель Дюпона для визначення рентабельності власного капіталу за період 2017-2019 рр.

Показники для визначення рентабельності власного капіталу	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Відхилення	
				2018/ 2017	2019/ 2018
Коефіцієнта податкового тягаря	0.84	1.00	1.00	0.16	0.00
Коефіцієнт відсоткового тягаря	-2.80	1.05	0.85	3.85	-0.20
EBIT margin	0.04	0.11	0.16	0.07	0.05
Коефіцієнт оборотності активів	0.44	1.13	1.15	0.69	0.02
Фінансовий леверидж	-6.41	-2.26	-3.71	4.15	-1.44
Рентабельність власного капіталу	24.17%	-29.44%	-57.14%	-0.54	-0.28

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Рентабельність власного капіталу підприємства формується за рахунок: податкової ставки, відсотків по позикового капіталу, ефективності продажів, результативності інвестиційної діяльності та фінансового ризику. Перемноживши коефіцієнти ми отримаємо рентабельність власного капіталу.

Основна перевага моделі її простота розрахунку і аналізу. І тому в США дана модель була домінуючою в фінансовому аналізі компаній США до 70-х років двадцятого століття. Виділені фактори, що визначають прибутковість компанії для акціонерів, досить легко зв'язуються з оперативними планами підприємства. Недоліками моделі є те, що бухгалтерська звітність не є абсолютно надійним джерелом інформації про діяльність підприємства. Модель Дюпона і її

модифікації в трьох- і п'ятифакторній формулах дозволяє компанії швидко оцінити ступінь впливу різних чинників на формування ключового в оцінці вартості компанії, і її привабливості для акціонерів - показника рентабельності власного капіталу.

Також вкінці доцільно розглянути у таблиці 2.18 динаміку фінансових результатів підприємства за 2017-2019 рр.

Таблиця 2.18

Динаміка фінансових результатів підприємства в 2017-2019 рр.

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2018/ 2017	2019/ 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
Gross margin, %	26,50	21,82	21,49	-4,68	-0,33	-	-
ЕВІТДА, тис. грн	1357933	4569409	6525664	3211476	1956255	236,50	42,81
ЕВІТДА margin, %	7,61	13,26	17,71	5,65	4,45	-	-
Net margin, %	-8,52	11,52	13,45	20,05	1,92	-	-

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Динаміка фінансових результатів показує, що 2018 та 2019 роки є прибутковими роками, а ЕВІТДА у розмірі 4 569 409 тис. грн. порівнюючи з 2017 роком збільшилась на 3 211 476 тис. грн. або на 236,5%. ЕВІТДА – це універсальний показник операційного результату діяльності підприємства. Використовується як додатковий розрахунковий показник і демонструє прибуток компанії від звичайної операційної діяльності до витрат на банківські відсотки, податки та амортизацію.

ЕВІТДА margin. Даний коефіцієнт відображає прибутковість компанії до сплати відсотків, податків і амортизації, і є, на відміну від самого ЕВІТДА, що не абсолютним, а відносним показником. У 2018 році показник впав на 4,68 відсоткових пункти порівняно з 2017 роком. Порівнюючи 2019 та 2018 роки – впав на 0,33 відсоткових пункти.

Net margin показує наскільки велика частина кожної гривні призводить до прибутку. Валова маржа – це відсоток від загального продажу, який компанія зберігає після того, як вона зазнала прямих витрат, пов'язаних із виробництвом товарів та послуг. Чим більша валова маржа, тим більше компанія зберігає за кожною гривнею продажів, щоб обслуговувати інші витрати та боргові зобов'язання. Як бачимо валова маржа значно зросла і становила за 2018 рік – 11,52%, у 2019 році становила 13,45%.

Висновки до розділу 2

Ми проаналізували основні техніко-економічні показники та фінансовий стан ПрАТ «Миронівський хлібопродукт». Фінансовий стан підприємства, враховуючи економічну ситуацію в країні, відмінний, оскільки холдинг розширяється, і виходить за межі України, маючи переробні цехи у Нідерландах, Словаччині. Охарактеризували діяльність підприємства, з'ясували, що підприємство є великим виробником м'ясних продуктів і не тільки.

Основні напрями діяльності МХП: птахівництво і супутні виробництва (виробництво охолодженого м'яса птиці, виробництво соєвої та соняшникової олії); рослинництво (вирощування кукурудзи, соняшника, пшениці, ріпака та інших сільськогосподарських культур); інша сільськогосподарська діяльність (виробництво м'ясоковбасних виробів і копченостей, готових напівфабрикатів та виробництво молока). Віддача основних засобів та місткість основних засобів в нормі, за рахунок збільшення реалізованої продукції.

Аналіз господарської діяльності показав, що підприємство має певні проблеми з дебіторською заборгованістю, високими поточними витратами та зобов'язаннями як поточними, так і довгостроковими, що призводило до від'ємного прибутку 2017 рр. Та показники ефективності оборотних коштів, а саме коефіцієнт оборотності та завантаження задовільняють підприємство.

Кількість працівників стабільно зростає, оскільки до Групи «МХП», добавляються організації та розширяється агродепартамент, у зв'язку із збільшенням земельного фонду організації.

Дослідивши динаміку доходу, з'ясували, що в сукупності доходи впали на 2,76%, порівнюючи 2019 рік з 2018 роком. Динаміка прибутків зростає, чистий прибуток зріс на 24,75%, порівнюючи 2019 рік та 2018 рік. Логічно, із ростом реалізованої продукції – ростуть витрати.

Показники ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості можуть бути краще, ситуація не задовільняє підприємство, у зв'язку із зростанням зобов'язань. В основному показники ділової активності задовільняють підприємство.

Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від продажу становив у 2019 році 9,91%, рентабельність операційної діяльності 91,92%. Рентабельність активів становила у 2019 році 18,08%.

РОЗДІЛ 3

ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ТА

ВИКОРИСТАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПрАТ «МИРОНІВСЬКИЙ

ХЛІБОПРОДУКТ»

3.1. Аналіз формування грошових потоків підприємства

Формування грошових потоків ПрАТ «МХП» відбувається в процесі здійснення підприємством операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Доцільно зауважити, що основний обсяг грошових потоків формує операційна діяльність підприємства, оскільки наше підприємство є виробничим, відповідно інвестиційна та фінансова діяльність є додатковими видами діяльності, які частково обумовлені особливостями організації операційної діяльності, в чому можна буде переконатись при аналізі грошових потоків підприємства, які ми представимо в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Вхідні грошові потоки ПрАТ «МХП» за 2017-2019 роки за операційною діяльністю

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	абсолютне відхилення		відносне відхилення	
				2018/2017	2019/2018	2018/2017	2019/2018
1	2	3	4	5	6	7	8
Реалізація продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	32627891	28652649	35454293	-3975242	6801644	-12,2	23,7
Повернення податків і зборів, тис.грн.	2090423	20265	15	-2070158	-20250	-99,0	-99,9
Надходження авансів від покупців і замовників, тис.грн.	3038089	20960703	7298000	17922614	-13662703	589,9	-65,2

продовження табл. 3.1

1	2	3	4	5	6	7	8
Надходження від повернення авансів, тис. грн.	507974	951407	240528	443433	-710879	87,3	-74,7
Надходження відсотків за залишками коштів на поточних рахунках, тис. грн.	42452	18373	50644	-24079	32271	-56,7	175,6
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені), тис. грн.	1549	2325	157799	776	155474	50,1	6687,1
Надходження від страхових премій, тис. грн.	0	13984	18568	13984	4584	-	32,8
Інші надходження, тис. грн.	464292	23913378	43219014	23449086	19305636	5050,5	80,7
Разом, тис. грн.	38772670	74533084	86438861	35760414	11905777	92,2	16,0

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Як ми можемо побачити грошові витoki від операційної діяльності мають постійну тенденцію до збільшення у 2018-2019 роках, що пов'язано зі збільшенням обсягів реалізації продукції у 2019р. та значним зростанням інших надходжень підприємства, які стрімко зростали у 2018р. та 2019р. Інші статті вхідних грошових потоків від операційної діяльності не характеризуються стійкою тенденцією та обумовлені особливостями здійснення операційної діяльності ПрАТ «МХП», зокрема особливостями сплати податків, в тому числі ПДВ та податку на прибуток, а також з утворенням дебіторської заборгованості в результаті відстрочки оплати продукції та послуг, особливостями порведення розрахунково-касових операцій банківськими установами тощо.

Проаналізуємо структуру вхідних грошових потоків від операційної діяльності в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

**Структура вхідних грошових потоків ПрАТ «МХП» за 2017-2019 роки
за операційною діяльністю, %**

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення	
				2018/ 2017	2019/ 2018
Реалізація продукції (товарів, робіт, послуг)	84,2	38,4	41,0	-45,7	2,6
Повернення податків і зборів	5,4	0,0	0,0	-5,4	0,0
Надходження авансів від покупців і замовників	7,8	28,1	8,4	20,3	-19,7
Надходження від повернення авансів	1,3	1,3	0,3	0,0	-1,0
Надходження відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	0,1	0,0	0,1	-0,1	0,0
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2
Надходження від страхових премій	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші надходження	1,2	32,1	50,0	30,9	17,9
Разом	100,0	100	100	0,0	0,0

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

З таблиці 3.2 ми бачимо, що у 2017р. основна частка у вхідних грошових потоках від операційної діяльності належала реалізації продукції, робіт та послуг ПрАТ «МХП», але у 2018р. та 2019р. ситуація змінилась і їх частка зменшилась, в той же час відбулося значне збільшення частки інших надходжень від операційної діяльності, тобто підприємство змінило політику управління грошовими потоками від операційної діяльності і в умовах зменшення надходжень від реалізації продукції, активізували інші джерела надходжень грошових коштів, що в цілому позитивно відобразилось на загальні сумі грошових потоків від операційної діяльності, яка представлена на рис. 3.1.

На рис. 3.1 ми бачимо динаміку вхідних грошових потоків від операційної діяльності ПрАТ «МХП», яка проаналізована під табл. 3.1

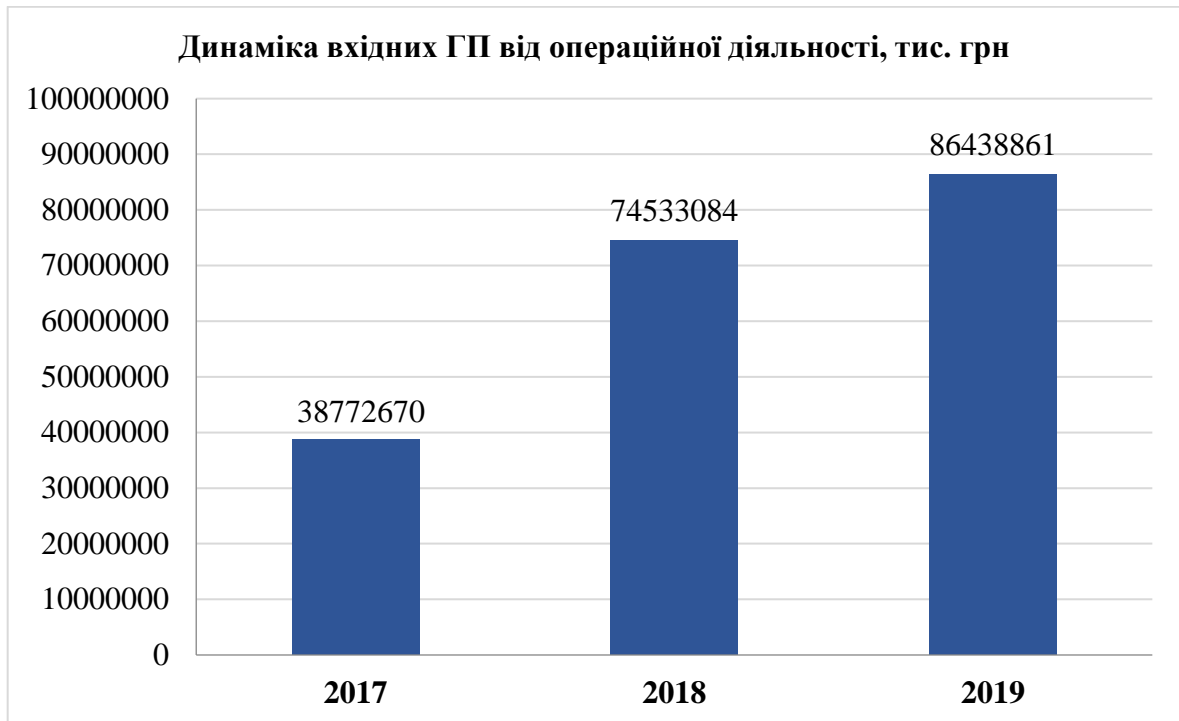

Рис. 3.1. Динаміка вхідних грошових потоків від операційної діяльності
ПрАТ «МХП»

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Крім операційної діяльності ПрАТ «МХП» здійснює інвестиційну та фінансову діяльність, вхідні грошові потоки від зазначених видів діяльності ми наведемо в табл. 3.3.

Як ми можемо побачити з табл. 3.3 надходження від інвестиційної діяльності пов'язані лише з реалізацією необоротних активів, тобто підприємство реалізує основні засоби, які вже непридатні до використання або в яких підприємство не має потреби. У 2019 р. спостерігаємо зменшення обсягу надходжень від реалізації необоротних активів, відповідно відмічаємо і зменшення надходжень від інвестиційної діяльності в цілому, що відобразимо на рис. 3.2.

Щодо надходжень від фінансової діяльності, то ми можемо побачити, що вони складаються з отримання позик, які підприємство отримує для фінансування своєї діяльності, а також з інших надходжень від фінансової діяльності. Зазначимо, що у 2019 р. надходження від фінансової діяльності склалися лише з отриманих позик.

Таблиця 3.3

**Вхідні грошові потоки ПрАТ «МХП» за 2017-2019 роки за
інвестиційною та фінансовою діяльністю**

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	абсолютне відхилення		відносне відхилення	
				2018/ 2017	2019/ 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
Інвестиційна діяльність							
Надходження від реалізації необоротних активів, тис.грн.	66015	3131514	2725751	3065499	-405763	4643,6	-13,0
Фінансова діяльність							
Отримання позик, тис.грн.	9342282	18858569	4829929	9516287	-14028640	101,9	-74,4
Інші надходження, тис.грн.	16181895	14447	0	-16167448	-14447	-99,9	-100,0
Разом надходжень за фінансовою діяльністю, тис.грн.	25524177	18873016	4829929	-6651161	-14043087	-26,1	-74,4

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Як ми можемо зазначити, протягом 2018-2019 років спостерігається зменшення загальної суми надходжень від фінансової діяльності, що обумовлено зменшенням обсягів отриманих позик.

На рисунку 3.2 ми можемо спостерігати, що вхідні грошові потоки від інвестиційної діяльності суттєво різняться із року в рік, що свідчить про

відсутність чіткого планування інвестиційної діяльності підприємства.

Відобразимо вхідні грошові потоки від фінансової діяльності підприємства на рис. 3.3.

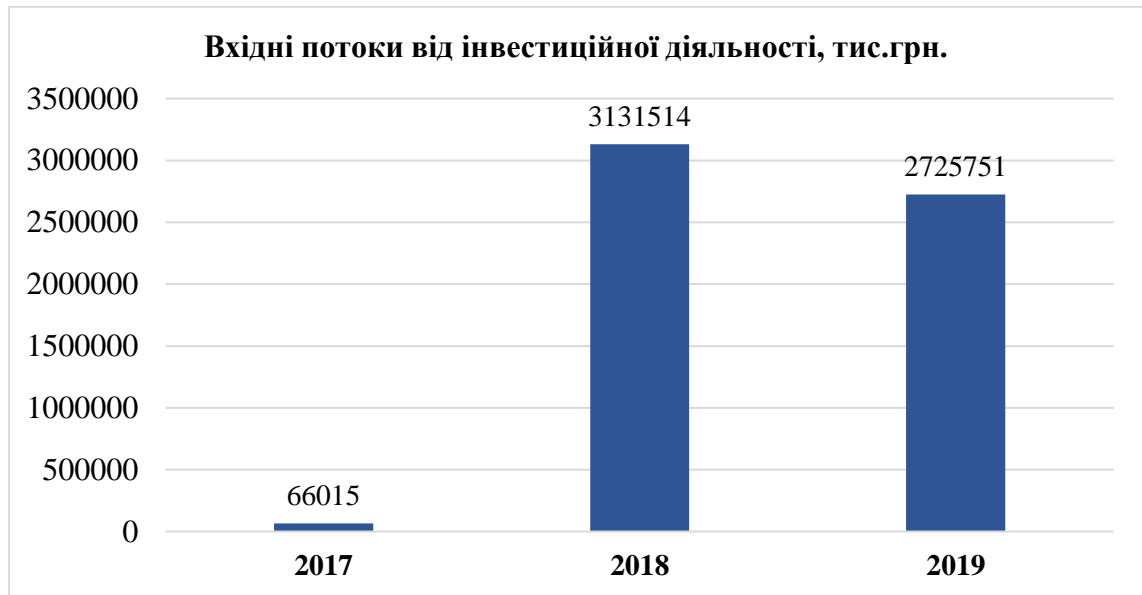

Рис. 3.2. Вхідні грошові потоки від інвестиційної діяльності ПрАТ «МХП»

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Рис. 3.3. Вхідні грошові потоки від фінансової діяльності ПрАТ «МХП»

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

На рисунку 3.3 ми можемо спостерігати стійку тенденцію до зменшення вхідних грошових потоків від фінансової діяльності, крім того у 2019р. їх обсяг суттєво зменшилась і складалася лише з отриманих позик.

Проаналізуємо загальний вхідний грошовий потік підприємства за допомогою рис. 3.4.

Рис. 3.4. Загальний обсяг вхідного грошового потоку підприємства у 2017-2019 роках

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Загальний вхідний грошовий потік підприємства складається з грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Загальна тенденція, як ми бачимо, є негативною, оскільки обсяги вхідних грошових потоків зменшуються, що свідчить про необхідність удосконалення управління грошовими потоками.

Наступним кроком є аналіз динаміки всіх видів доходів підприємства, який ми представимо на рис. 3.5.

Як ми бачимо з рис. 3.5 найбільші надходження підприємство отримує від реалізації продукції, обсяг яких зростає протягом 2017-2019 років, що позитивно

впливає на фінансовий стан підприємства. Як показує рис. 3.5. інші операційні доходи займають друге місце за обсягом надходжень, але у 2019р. відмічаємо їх зменшення. Інші фінансові доходи та інші доходи мають невеликі обсяги, але все ж таки створюють додаткові надходження, тобто для диверсифікації грошових потоків підприємству ми вважаємо за доцільне розглядати можливості додаткових надходжень.

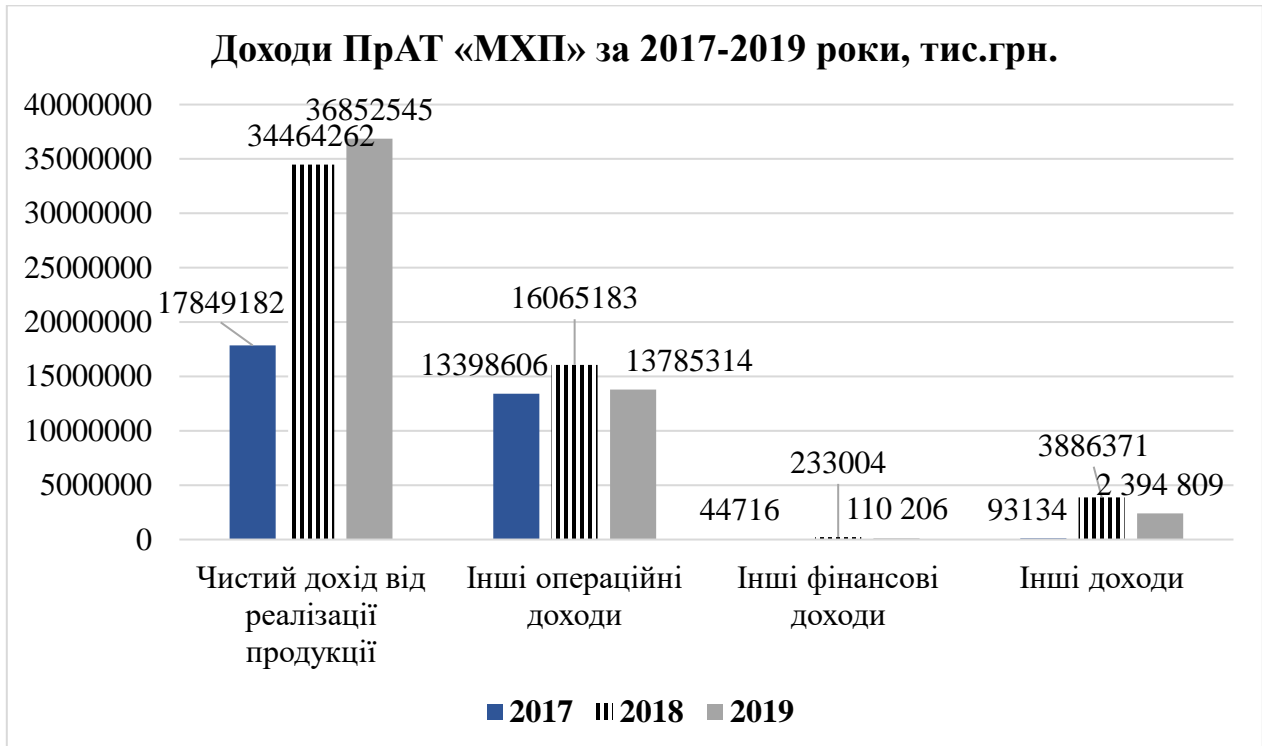

Рис. 3.5. Доходи ПрАТ «МХП» за 2017-2019 роки

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Узагальнюючи, проведений аналіз формування грошових потоків ПрАТ «МХП» ми можемо зробити висновок, про зростання грошових потоків від операційної діяльності, в той же час у 2019р. спостерігаємо значне зменшення вхідних грошових потоків від інвестиційної та фінансової діяльності, в результаті таких змін відмічаємо зменшення загального обсягу вхідних грошових потоків підприємства.

3.2. Оцінка ефективності використання грошових потоків підприємства

Для оцінки ефективності використання грошових потоків ПрАТ «МХП» ми проаналізуємо динаміку обсягів вихідних грошових потоків підприємства.

Наведемо вихідні грошові потоки підприємства за операційною діяльністю в табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Вихідні грошові потоки ПрАТ «МХП» за 2017-2019 роки за операційною діяльністю

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	абсолютне відхилення		відносне відхилення	
				2018/ 2017	2019/ 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
Оплата товарів, тис.грн.	23660914	32054116	31671198	8393202	-382918	35,5	-1,2
Оплата праці, тис.грн.	734950	932683	1030508	197733	97825	26,9	10,5
Відрахування на соціальні заходи, тис.грн.	129905	167177	184250	37272	17073	28,7	10,2
Оплата зобов'язань з податків і зборів, тис.грн.	20460	281595	292798	261135	11203	1276,3	4,0
Витрачання на оплату авансів, тис.грн.	2019800	3368957	4244717	1349157	875760	66,8	26,0
Витрачання на оплату повернення авансів, тис.грн.	1020040	1523850	2046727	503810	522877	49,4	34,3
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами, тис.грн.	0	30056	26419	30056	-3637	-	-12,1
Інші витрачання, тис.грн.	14862049	34220057	39613727	19358008	5393670	130,3	15,8
Разом, тис.грн.	42448118	72578491	79110344	30130373	6531853	71,0	9,0

Як ми можемо побачити з табл. 3.4. вихідні грошові потоки як і вхідні мають стійку тенденцію до зростання, у 2018р. темпи зростання склали 71%, а у 2019р. – 9%. Ми можемо спостерігати, порівнюючи з динамікою загальної суми вхідних грошових потоків від операційної діяльності (табл. 3.1), що темпи зростання вхідних потоків більші за темпи зростання вихідних потоків, що позитивно впливає на фінансових стан підприємства, оскільки за операційною діяльністю підприємство отримує більше надходжень ніж здійснює витрат. Аналізуючи динаміку окремих видів вихідних грошових потоків за операційною діяльністю ми можемо відмітити стабільну тенденцію до зростання за більшістю статей витрат, у 2018р. за всіма статтями відбулося зростання, а у 2019р. лише за витрачання на оплату товарів зменшились на 1,2% та витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами зменшились на 21,1%, всі інші статті витрат мали тенденцію до зростання.

На рисунку 3.6 ми можемо бачити динамку загального обсягу вихідних грошових потоків за операційною діяльністю.

Отже, зростання обсягів операційної діяльності підприємства призводить до зростання і витрат, пов'язаних з операційною діяльністю.

Рис. 3.6. Вихідні грошові потоки підприємства за операційною діяльністю у 2017-2019 роках

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

На наступному етапі ми проаналізуємо структуру вихідних грошових потоків за операційною діяльністю підприємства за допомогою табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Структура вихідних грошових потоків ПрАТ «МХП» за 2017-2019 роки за операційною діяльністю, %

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення	
				2018/ 2017	2019/ 2018
1	2	3	4	5	6
Оплата товарів	55,7	44,2	40,0	-11,6	-4,1
Оплата праці	1,7	1,3	1,3	-0,4	0,0
Відрахування на соціальні заходи	0,3	0,2	0,2	-0,1	0,0
Оплата зобов'язань з податків і зборів	0,0	0,4	0,4	0,3	0,0
Витрачання на оплату авансів	4,8	4,6	5,4	-0,1	0,7
Витрачання на оплату повернення авансів	2,4	2,1	2,6	-0,3	0,5
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами, тис.грн.	0,01	0,01	0,01	0,0	0,0
Інші витрачання, тис.грн.	35,0	47,1	50,1	12,1	2,9
Разом, тис.грн.	100	100	100	0,0	0,0

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Як ми можемо бачити з табл. 3.5, найбільші частки у вихідних грошових потоках ПрАТ «МХП» належать витрачанням на оплату товарів, але їх частка зменшується з 55,7% у 2017р. до 40% у 2019р., та іншим витрачанням, але їх частка зростає з 35% у 2017 р. до 50,1% у 2019р., тобто в процесі розробки заходів щодо оптимізації витрат підприємстві при зменшенні витрат за зазначеними статтями підприємство зможе досягти найбільшої ефективності.

Далі, за допомогою табл. 3.6, проаналізуємо вихідні грошові потоки за інвестиційною та фінансовою діяльністю ПрАТ «МХП».

Таблиця 3.6

**Вихідні грошові потоки ПрАТ «МХП» за 2017-2019 роки за
інвестиційною та фінансовою діяльністю**

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	абсолютне відхилення		відносне відхилення	
				2018/ 2017	2019/ 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
1	2	3	4	5	6	7	8
Інвестиційна діяльність							
Придбання фінансових інвестицій, тис.грн.	1587691	0	0	-1587691	0	-	100,0
Придбання необоротних активів, тис.грн.	2275811	4562917	2112899	2287106	-2450018	100,5	-53,7
Разом за інвестиційною діяльністю, тис.грн.	3863502	4562917	2112899	699415	-2450018	18,1	-53,7
Фінансова діяльність							
Погашення позик, тис.грн.	9709403	16467996	9960075	6758593	-6507921	69,6	-39,5
Сплата дивідендів, тис.грн.	0	477901	0	477901	-477901	-	-100,0
Витрачання на сплату відсотків, тис.грн.	991699	2050558	1699886	1058859	-350672	106,8	-17,1
Інші платежі, тис.грн.	7752163	33381	29649	-7718782	-3732	-99,6	-11,2
Разом за фінансовою діяльністю, тис.грн.	18453265	19029836	11689610	576571	-7340226	3,1	-38,6

Як ми бачимо з табл. 3.6 вихідні грошові потоки підприємства за інвестиційною діяльністю у 2017р. склалися з витрачання на придбання фінансових інвестицій та придбання необоротних активів, а у 2018-2019 роках лише з витрачання на придбання необоротних активів, що ми можемо пояснити частковим оновленням основних засобів, оскільки вони мають знос більше 90%. Загальна сума вихідних грошових потоків за інвестиційною діяльністю у 2019р.

зменшилась на 53,7%. Динаміку загальної суми вихідних грошових потоків підприємства за інвестиційною діяльністю ми можемо спостерігати на рис. 3.7.

Аналізуючи вихідні грошові потоки від фінансової діяльності ми можемо бачити результати використання позик, оскільки вони мають бути погашені, то підприємство щороку витрачає кошти на їх погашення та на сплату відсотків за користування позиковими коштами. Зменшення обсягів позик сприяло у 2019р. зменшенню витрачань на їх погашення та на сплату відсотків. Ми бачимо, що у 2018р. підприємство сплатило дивіденди своїм акціонерам. Витрачання на інші платежі за фінансовою діяльністю мають стійку тенденцію до зменшення.

Рис. 3.7. Вихідні грошові потоки за інвестиційною діяльністю ПрАТ «МХП»

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

На рис. 3.8. ми відобразимо вихідні грошові потоки за фінансовою діяльністю.

Рис. 3.8. Вихідні грошові потоки за фінансовою діяльністю ПрАТ «МХП»

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Як ми можемо спостерігати з рис. 3.8 вихідні грошові потоки за фінансовою діяльністю ПрАТ «МХП» після незначного зростання у 2018р. у 2019р. зменшились на 38,6%.

Динаміку загальної суми вихідних грошових потоків за всіма видами діяльності підприємства представимо на рис. 3.9.

Рис. 3.9. Загальна сума вихідних грошових потоків за всіма видами діяльності підприємства

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Отже, як ми можемо побачити, динаміка вихідних грошових потоків відповідає динаміці вхідних грошових потоків, тобто після зростання у 2018р., у 2019р. спостерігаємо їх зменшення.

Таким чином, можемо зазначити, що вхідні та вихідні грошові потоки взаємопов'язані між собою, вхідні грошові потоками обумовлені доходами підприємства від різних видів діяльності, а вихідні грошові потоками характеризуються витратами для здійснення відповідних видів діяльності.

3.3. Оцінка та аналіз економічного механізму формування та використання грошових потоків підприємства

Економічний механізм формування та використання грошових потоків підприємства відображають показники руху грошових коштів в результаті кожного виду діяльності окремо та всіх видів діяльності цілому.

Проаналізуємо чистий рух коштів від всіх видів діяльності ПрАТ «МХП» в табл. 3.7.

Таблиця 3.7

Чистий рух коштів від всіх видів діяльності ПрАТ «МХП»

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	абсолютне відхилення		відносне відхилення	
				2018/ 2017	2019/ 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий рух коштів від операційної діяльності, тис.грн.	-3859592	1954593	7328517	5814185	5373924	-	274,9
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності, тис.грн.	-3797487	-1431403	612852	2366084	2044255	-62,3	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності, тис.грн.	7070912	-156820	-6859681	-7227732	- 6702861	-	4274,2
Чистий рух грошових коштів, тис.грн.	-586167	366370	1081688	952537	715318	-	195,2

продовження табл. 3.7

1	2	3	4	5	6	7	8
Залишок коштів на початок року, тис.грн.	1291641	704950	1071865	-586691	366915	-45,4	52,0
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів, тис.грн.	-524	365	-24518	889	-24883	-	-
Залишок коштів на кінець року, тис.грн.	704950	1071685	2128855	366735	1057170	52,0	98,6

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Дані таблиці свідчать про неоднозначний вплив чистого руху коштів від різних видів діяльності на загальний чистий рух грошових коштів підприємства. Зокрема чистий рух коштів від операційної діяльності у 2017р. мав негативне значення, проте у 2018-2019 роках був позитивним, тобто сприяв збільшенню залишку коштів на кінець періоду. Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності був від'ємним у 2017-2018 роках і лише у 2019р. мав позитивне значення. Чистий рух коштів від фінансової діяльності мав позитивне значення лише у 2017р.

На рис. 3.10 ми можемо спостерігати динаміку чистого руху грошових коштів ПрАТ «МХП».

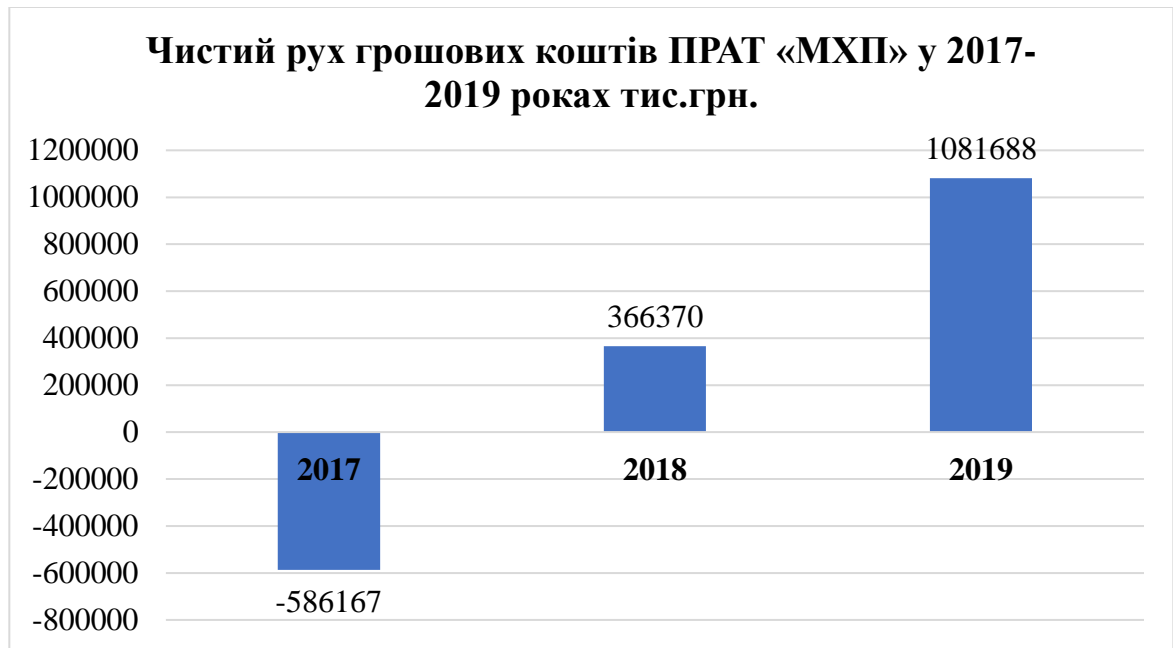

Рис. 3.10. Чистий рух грошових коштів ПРАТ «МХП» у 2017-2019 роках
Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Показники, представлені на рис. 3.10. показують нам, що підприємство у 2018-2019 роках покращує ефективність економічного механізму формування та використання грошових коштів, оскільки ми спостерігаємо зростання забезпеченості підприємства грошовими коштами.

Залишок коштів на початок року після зменшення у 2018р., мав тенденцію до зростання у 2019р. на 52%, а залишок коштів на кінець року мав стійку тенденцію до зростання. Слід відмітити, що у 2019р. спостерігається суттєвий негативний вплив валютних курсів, що вимагає від підприємства підвищення ефективності управління валютними ризиками.

Для оцінки економічного механізму формування та використання грошових потоків підприємства розрахуємо наступні показники cash-flow:

- показник тривалості погашення заборгованості:

$$ПТЗ = \frac{\sum \text{Пасиву} - I \text{ розділ Пасиву} - p.1125 - p.1160 - p.1165}{\text{Cash} - \text{flow}(\text{операційний})} \quad (3.1)$$

$$\text{ПЗТ}^{2017} = (33768793 - (-12605816) - 3661221 - 704950) / (-3859592) = -10,9;$$

$$\text{ПЗТ}^{2018} = (30557870 - (-13492489) - 2753361 - 1071685) / 1954593 = 20,6;$$

$$\text{ПЗТ}^{2019} = (32143333 - (-8671888) - 2364938 - 2128855) / 7328517 = 4,95$$

- показник обернено пропорційний до тривалості погашення заборгованості розраховується за формулою:

$$\frac{\text{Cash-flow(операційний)}}{\text{Заборгованість нетто}} = \frac{1}{\text{ПЗТ}} \quad (3.2)$$

$$2017: 1/(-10,9) = -0,09;$$

$$2018: 1/20,6 = 0,05;$$

$$2019: 1/4,95 = 0,2.$$

- показник самофінансування інвестицій розраховується за формулою:

$$CI = \frac{\text{Cash-flow(операційний)}}{\text{сума різниць між даними на поч. і кін. року рядків 1000,1010,1030,1035}} * 100\% \quad (3.3)$$

$$CI^{2017} = (-3859592) / ((22602 - 49948) + (20154697 - 22871404) + (602459 - 2190150) + (0 - 1204)) * 100\% = 89,1\%$$

$$CI^{2018} = 1954593 / ((49948 - 84381) + (16272158 - 11592525) + (2190150 - 2053739) + (1204 - 874)) * 100\% = 40,9\%$$

$$CI^{2019} = 7328517 / ((84381 - 84720) + (11592525 - 9508479) + (2053739 - 2268459) + (874 - 514)) * 100\% = 392\%$$

- чиста Cash-flow- маржа розраховується за формулою:

$$CFM_{\text{чист.}} = \frac{\text{Cash-flow(операційний)}}{p.2000_Ф.№2} * 100\% \quad (3.4)$$

$$CFM^{2017} = (-3859592) / 17849182 * 100\% = -21,6\%$$

$$CFM^{2018} = 1954593 / 3446262 * 100\% = 56,7\%$$

$$CFM^{2019} = 7328517 / 36852545 * 100\% = 19,9\%$$

- показник відношення Cash-flow до власного капіталу розраховується за формулою:

$$\frac{\text{Cash-flow}}{\text{Власний капітал}} \quad (3.5)$$

$$\text{Cash-flow/ВК2017}=(-586167)/(-12605816)=0,05$$

$$\text{Cash-flow/ВК2018}=366370/(-13492489)=-0,03$$

$$\text{Cash-flow/ВК2019}=1081688/(-8671888)=-0,13.$$

Представимо розраховані показники в табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Показники ефективності економічного механізму формування та використання грошових потоків ПрАТ «МХП» у 2017-2019 роках

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення (+/-)	
				2018/ 2017	2019/ 2018
Показник тривалості погашення заборгованості	-10,9	20,6	4,95	31,5	-15,65
Показник обернено пропорційний до тривалості погашення заборгованості	-0,09	0,05	0,2	0,14	0,15
Показник самофінансування інвестицій, %	89,1	40,9	392	-48,2	351,1
Чиста Cash-flow- маржа, %	-21,6	56,7	19,9	78,3	-36,8
Показник відношення Cash-flow до власного капіталу	0,05	-0,03	-0,13	-0,08	-0,1

Джерело: Складено та розроблено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Наведені в таблиці 3.8 показники дозволяють нам зробити висновок, про необхідність удосконалення економічного механізму формування та використання грошових потоків ПрАТ «МХП», оскільки ми можемо спостерігати негативне значення власного капіталу, що негативно впливає на показник тривалості погашення заборгованості.

Позитивною є динаміка показника самофінансування інвестицій, оскільки зростання операційного Cash-flow створює умови для розвитку підприємства. Чиста Cash-flow- маржа також має позитивну тенденцію в результаті удосконалення управління грошовими потоками від операційної діяльності у 2018-2019 роках.

Частка грошових коштів в розрахунку на 1 грн. власного капіталу має від’ємне значення, тобто фінансовий стан ПрАТ «МХП» потребує удосконалення в напрямку нарощення власного капіталу.

Таким чином, ми можемо спостерігати певне покращення ефективності економічного механізму формування та використання грошових потоків ПрАТ «МХП» у 2018-2019 роках, але фінансовий стан підприємства потребує подальшого удосконалення, оскільки грошових коштів не вистачає для фінансування господарської діяльності підприємства.

Висновки до розділу 3

Узагальнюючи, проведений аналіз формування грошових потоків ПрАТ «МХП» ми можемо зробити висновок, про зростання грошових потоків від операційної діяльності, в той же час у 2019р. спостерігаємо значне зменшення вхідних грошових потоків від інвестиційної та фінансової діяльності, в результаті таких змін відмічаємо зменшення загального обсягу вхідних грошових потоків підприємства.

Динаміка вихідних грошових потоків відповідає динаміці вхідних грошових потоків, тобто після зростання у 2018р., у 2019р. спостерігаємо їх зменшення.

Вхідні та вихідні грошові потоки взаємопов’язані між собою, вхідні грошові потоками обумовлені доходами підприємства від різних видів діяльності, а вихідні грошові потоками характеризуються витратами для здійснення відповідних видів діяльності.

На основі проведеного аналізу ми можемо відмітити певне покращення ефективності економічного механізму формування та використання грошових потоків ПрАТ «МХП» у 2018-2019 роках, але фінансовий стан підприємства потребує подальшого удосконалення, оскільки грошових коштів не вистачає для фінансування господарської діяльності підприємства.

РОЗДІЛ 4

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ «МИРОНІВСЬКИЙ ХЛІБОПРОДУКТ»

4.1. Шляхи та напрями удосконалення економічного механізму формування та використання грошових потоків підприємства

Удосконалення економічного механізму формування та використання грошових потоків ПрАТ «МХП» передбачає реалізацію заходів, які сприятимуть збільшенню грошових потоків підприємства та підвищенню ефективності їх використання, оскільки основним джерелом знаходження грошових коштів є операційна діяльність, то можемо зазначити необхідність впровадження заходів, які дозволять збільшувати обсяги реалізації продукції підприємства та підвищувати оборотність всіх видів ресурсів.

Одним із напрямків збільшення обсягів реалізації в довгостроковій перспективі є, на нашу думку, підвищення якості продукції.

В Україні, як і в усьому світі, впевнено розвивається тренд здорового способу життя. Все більше людей починають займатися спортом, відмовляються від шкідливих звичок, і що важливо - починають придивлятися до складу продуктів, які вони споживають. Зокрема, це стосується і ринку курятини, бо саме куряче м'ясо є найпопулярнішим продуктом для всіх верств населення, яке однаково придатне для будь-якого раціону харчування. Згідно з дослідженнями наразі близько 50% споживачів в Україні не задоволені якістю курятини, і цей показник тільки збільшуватиметься. Все більшої популярності набуває вирощування птиці без антибіотиків.

Перехід на нову концепцію “Без антибіотиків” здійснюється в межах підтримки ініціативи ФАО “Єдине здоров'я для всіх”. У 2016 році стійкість до

протимікробних препаратів була визнана однією з найважливіших проблем охорони здоров'я у світі і ООН почала популяризацію розумного використання антибіотиків. У 2019 році Кабінет Міністрів України розробив Національний план дій боротьби зі стійкістю до протимікробних препаратів, що передбачає поступову націоналізацію використання цих препаратів у медицині, ветеринарній медицині і харчовій промисловості.

Використання цих препаратів - набагато дорожче, ніж антибіотиків. Але на певному етапі вдається звести витрати до мінімального рівня і витратитися лише на додаткові вакцини.

Галузеві стандарти вирощування птиці без використання антимікробних засобів розробили у ФАО за участі ЄБРР.

Альтернативна схема вирощування птиці передбачає повне очищення питної води, дотримання персоналом гігієнічних правил (працівники перед заходом до пташників приймають душ і перевдягаються, дають згоду не тримати птицю у власних господарствах тощо), використання альтернативних речовин (підкислювачі, фітобіотики, пробіотики тощо).

Замість антибіотиків кури отримують пробіотики - натуральні мікробіологічні харчові добавки, які підвищують імунітет курчат, відновлюючи мікробний баланс кишківника, й вітаміни.

Основними споживачами безпечної та корисної курятини є в основному сім'ї, які прагнуть вести здорове та повноцінне життя. Така продукція особливо буде популярна серед представників середнього класу з європейськими цінностями, прихильників здорового способу життя, молодих і просунутих мам, спортсменів, а також людей, які піклуються про своє здоров'я та фігуру.

Слід зазначити, що деякі підприємства птахівництва в Україні вже почали розробляти та впроваджувати альтернативні способи вирощування птиці в своїх господарствах, але їх частка досить низька і не перевищує 15%, крім того така продукція переважно іде на експорт, а в Україні представлена лише в окремих

торгових мережах.

Важливим напрямком удосконалення формування ат використання грошових потоків на ПрАТ «МХП» є також прискорення оборотності оборотних коштів.

Якщо говорити про покращення використання оборотних коштів, не можна не сказати і про економічне значення економії оборотних засобів, що виражається в наступному:

1) Зниження питомих витрат сировини, матеріалів, палива забезпечує виробництву великі економічні вигоди. Воно, насамперед, дає можливість з даної кількості матеріальних ресурсів виробити більше готової продукції і виступає тому як одна із серйозних передумов збільшення масштабів виробництва. Для ПрАТ «МХП» це може виражатися у використанні відходів виробництва для отримання енергетичних ресурсів («зелена енергетика») та отримання біодобрив.

2) Прагнення до економії матеріальних ресурсів спонукає до впровадження нової техніки й удосконалюванню технологічних процесів.

3) Економія в споживанні матеріальних ресурсів сприяє покращенню використання виробничих потужностей і підвищенню суспільної продуктивності праці.

4) Економія матеріальних ресурсів у величезній мірі сприяє зниженню собівартості промислової продукції. Істотно впливаючи на зниження собівартості продукції, економія матеріальних ресурсів надає позитивний вплив і на фінансовий стан підприємства.

Функціонування оборотних коштів розпочинається з моменту їх формування і розміщення. Раціональне розміщення як складова управління оборотним капіталом має певні особливості не лише в різних галузях, а навіть і на різних підприємствах однієї галузі. Визначальними тут є такі чинники: вид господарської діяльності, обсяг виробництва; рівень технології та організації виробництва; термін виробничого циклу; система постачання необхідних

товарно-матеріальних цінностей і реалізації продукції та ін.

Залежно від розміщення, умов організації виробництва й реалізації продукції оборотні кошти мають різний рівень ліквідності, а отже, і ризику використання.

Слід також зауважити, що ефективність використання оборотних коштів залежить від багатьох чинників. Серед них можна виділити зовнішні чинники, що роблять вплив незалежно від інтересів і діяльності підприємства, і внутрішні, на яких підприємство може і повинно активно впливати.

До зовнішніх чинників відносяться: загальна економічна ситуація, особливості податкового законодавства, умови отримання кредитів і процентні ставки по ним, можливість цільового фінансування, участь в програмах, що фінансуються з бюджету. Враховуючи ці і інші чинники, підприємство може використовувати внутрішні резерви раціоналізації руху оборотних коштів.

Підвищення ефективності використання оборотних коштів забезпечується прискоренням їх оборотності на всіх стадіях кругообігу. Значні резерви підвищення ефективності використання оборотних коштів закладені безпосередньо в самому ПрАТ «МХП». У сфері виробництва це відноситься, перш за все, до виробничих запасів. Запаси грають важливу роль в забезпеченні безперервності процесу виробництва, але в той же час вони представляють ту частину коштів виробництва, яка тимчасово не бере участь у виробничому процесі. Ефективна організація виробничих запасів є важливою умовою підвищення ефективності використання оборотних коштів. Основні шляхи скорочення виробничих запасів зводяться до їх раціонального використання; ліквідації наднормативних запасів матеріалів; вдосконаленню нормування; поліпшенню організації постачання, зокрема шляхом встановлення чітких договірних умов постачань і забезпечення їх виконання, оптимального вибору постачальників, налагодженої роботи транспорту. Важлива роль належить поліпшенню організації складського господарства.

Скорочення часу перебування оборотних коштів в незавершеному виробництві досягається шляхом вдосконалення організації виробництва, покращення вживаної техніки і технології, вдосконалення використання основних засобів, перш за все їх активної частини, економії по всіх стадіях руху оборотних коштів.

У сфері обігу оборотні кошти не беруть участь в створенні нового продукту, а лише забезпечують його доведення до споживача. Зайве відвернення засобів в сферу обігу – негативне явище. Найважливішими передумовами скорочення вкладень оборотних коштів в сферу обігу є раціональна організація збуту готовій продукції, застосування прогресивних форм розрахунків, своєчасне оформлення документації і прискорення її руху, дотримання договірної і платіжної дисципліни.

Також, ПрАТ «МХП» може вивільнити суттєву частину оборотних коштів завдяки прискоренню оборотності дебіторської заборгованості шляхом стимулювання дебіторів до скорішої та своєчасної оплати продукції.

Прискорення обороту оборотних коштів дозволяє вивільнити значні суми і таким чином збільшити обсяг виробництва без додаткових фінансових ресурсів, а засоби, що вивільнюються, використовувати відповідно до потреб ПрАТ «МХП».

Для збалансування грошових потоків у часі важливою умовою є виявлення основних факторів впливу на обсяг і характер формування грошових потоків. Такі фактори поділяються на зовнішні (які не контролюються), та внутрішні (які контролюються) і безпосередньо впливають на грошовий оборот ПрАТ «МХП».

Завданням синхронізації грошових потоків є забезпечення розподілу попередньо збалансованих грошових потоків так, щоб забезпечувалася постійна платоспроможність і генерувався цільовий залишок грошових активів до кінця планового періоду.

Синхронізація має бути спрямована на усунення сезонних і циклічних розходжень та оптимізацію залишків грошових коштів.

У період, коли у ПрАТ «МХП» наявний надлишок або дефіцит коштів одним з ефективних методів оптимізації є «Система прискорення – уповільнення платіжного обороту», який передбачає розробку заходів щодо прискорення оборотності грошових потоків, залучення додаткових коштів або скорочення вихідного грошового потоку.

В умовах нестабільної економічної ситуації актуальним і необхідним є результати оперативного і прогностичного аналізу, який дає змогу швидко реагувати на зміни, що відбуваються, адаптуватися до них та зосереджувати обмежені ресурси на пріоритетних напрямках діяльності. При чому прогностичний аналіз доцільно складати на місяць у вигляді тематичних планів надходжень та витрачань грошових коштів, а на базі цього формуються показники річного плану притоку і відтоку грошових коштів. Розбивка помісячно потрібна для врахування сезонних коливань реалізації продукції.

Після проведеної роботи, на основі даних плану продажів та виплат грошових коштів на поточний місяць формується щомісячний платіжний календар ПрАТ «МХП». Механізм, що дозволяє контролювати ліквідність ПрАТ «МХП» і максимально ефективно використовувати грошові кошти, - платіжний календар.

Можна уявити платіжний календар як графік надходження коштів і здійснення платежів, а можна - як сукупність заявок на витрачання коштів і запланованих грошових надходжень. Платіжний календар можна формувати на місяць, квартал або рік.

Вважаємо за доцільне робити ПрАТ «МХП» платіжний календар в обов'язковому порядку на місяць з максимальною деталізацією та виокремленням спеціального стовпчика в якому буде зазначатись відхилення від встановлених показників, що дасть змогу аналізувати та приймати оперативні

управлінські рішення на наступний місяць. Можна складати план на рік без деталізації, але дані будуть приблизними і не дадуть бажаного результату оптимізації. В кінці року пропонується складати звіт по платіжному календарю, в якому визначатиметься план і факт, на базі якого відбувається аналіз, прогноз та складання плану на наступний рік.

Основне призначення платіжного календаря - структуризація, формалізація та автоматизація системи грошових потоків на підприємстві.

Таким чином, ПрАТ «МХП» пропонуємо реалізувати ряд проектів виробничого та організаційно-управлінського характеру, що дозволить збільшити грошові потоки та ефективність діяльності підприємства в цілому.

4.2. Підвищення якості продукції підприємства

Назва проекту: підвищення якості продукції.

Мета проекту: збільшення обсягів реалізації продукції.

Ми пропонуємо ПрАТ «МХП» впроваджувати вирощування птиці без антибіотиків та стимуляторів росту. На сьогодні на міжнародному ринку вже представлені пробіотики та імунорегулятори для птиці на рослинній основі, які дозволяють підвищувати імунітет птиці та відмовитися від використання антибіотиків.

Реалізація даного проекту передбачає реалізацію ряду заходів, як івключають:

- переоблаштування та підготовка приміщень для вирощування птиці;
- розробка збалансованого харчування для птиці, що дозволить мінімізувати можливість виникнення хвороб, а також підвищити біологічну цінність продукції;
- навчання та забезпечення гігієни персоналу.

Для визначення необхідних інвестиційних коштів для реалізації даного

проекту складемо табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Розрахунок обсягу інвестицій для реалізації проекту

Стаття витрат	Сума, тис.грн.
Облаштування приміщень	350000
Робробка та купівля необхідного корму та вітамінних добавок	100000
Підготовка персоналу	5000
Разом	455000

Джерело: розроблено автором

Як ми можемо побачити, для підвищення якості продукції ПрАТ «МХП» шляхом відмови від антибіотиків та стимуляторів росту підприємству необхідні інвестиції в розмірі 455 млн.грн. Чистий прибуток ПрАТ «МХП» дозволяє профінансувати запропонований проект за рахунок власних коштів, що дозволить оптимізувати витрати на реалізацію проекту.

Як показує досвід ПрАТ «Володимир-Волинська птахофабрика», на який вже здійснено перехід на альтернативний спосіб вирощування птиці без антибіотиків та стимуляторів росту, обсяги реалізації продукції можуть зрости на 10-12%.

Ми передбачаємо, що у перший рік реалізації проекту обсяги реалізації продукції зростуть на 10% або на 3685254 тис.грн. і становитимуть 40537799 тис.грн.

Розрахуємо собівартість продукції на основі рівня 2019 р., тобто у 2019 р.: $28931627/36852545=0,785$ грн./грн. Прогнозний рівень зростання собівартості продукції становитиме: $3685254*0,785=2892924$ тис.грн.

Обсяги чистого прибутку визначимо на основі рентабельності діяльності за чистим прибутком, який у 2019р. склав 13,45%. Отже, приріст чистого прибутку в прогностному періоді становитиме: $3685254*13,45/100=495667$ тис.грн.

Для розрахунку грошового потоку, зведемо розраховні дані в табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Грошові потоки за проектом

Показник	Сума, тис.грн.
Приріст чистого доходу від реалізації продукції	3685254
Приріст собівартості реалізованої продукції	2892924
Приріст чистого прибутку	495667
Інвестиції	455000
Амортизаційні відрахування	22750
Грошовий потік за проектом	518417

Джерело: розроблено автором

Як ми бачимо, чистий грошовий потік становитиме 518417 тис.грн.

Для оцінки ефективності проекту та доцільності його реалізації розрахуємо показники, які характеризують ефективність проекту, зокрема:

- чисту теперішню вартість;
- індекс прибутковості;
- період окупності й дисконтований період окупності проекту.

1 Чиста теперішня вартість (NPV)

Метод розрахунку чистої теперішньої вартості ґрунтується на зіставленні суми вихідних інвестицій (IC) з загальною сумою річних дисконтованих чистих грошових надходжень (P_k) протягом терміну реалізації інвестиційного проекту

$$NPV = \sum_{k=1}^n \frac{P_k}{(1+r)^k} - \sum_{j=0}^m \frac{IC_j}{(1+r)^j}, \quad (4.1)$$

де P_k - річні грошові надходження;

r – норма дисконту (в частках одиниці);

k – рік грошових надходжень;

IC_j – величина інвестицій;

j – рік інвестиційних вкладень.

Проект може бути прийнятий за умови, що $NPV > 0$, проект можна

рекомендувати до реалізації, проект є привабливий – прибутковий.

Термін дисконтування визначається на основі облікової ставки НБУ, яка у 2021 році складає 6%. Враховуючі можливі ризики приймає ставку дисконтування на рівні 8%.

$$NPV = 518417/(1+0,08)-455000=25015 \text{ тис.грн.}$$

Отже, отримане значення $NPV > 0$, що свідчить про доцільність реалізації запропонованого проекту.

2. Індекс рентабельності інвестицій (PI)

Суть оцінки полягає у відношенні дисконтованих надходжень і дисконтованих витрат за весь життєвий цикл проекту. На відміну від чистого приведенного ефекту індекс рентабельності є відносним показником і тому є зручним при виборі одного проекту з ряду альтернативних, які мають приблизно однакові значення NVP. Відбір проектів полягає в тому, щоб вибрати проекти з індексом рентабельності більше 1, та визначити проект з найбільшою величиною цього відношення, який буде вважатися найбільш прибутковим.

$$PI = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{P_t}{(1+r)^t}}{\sum_{t=1}^n \frac{I_t}{(1+r)^t}}. \quad (4.2)$$

Якщо PI більший одиниці, проект прибутковий і має бути прийнятим.

$$PI_1 = 518417/(1+0,08)/455000 = 1,05$$

Індекс прибутковості запропонованого проекту складає більше 1, що також підтверджує його доцільність

3. Період окупності інвестицій (T)

Період окупності проекту показує період часу відшкодування витрат проекту надходженнями грошових коштів в результаті реалізації проекту. Відбір найбільш привабливого проекту за цим критерієм здійснюється вибором проекту з мінімальним терміном окупності. Розрахунок терміну окупності залежить від рівномірності надходжень грошових коштів. Якщо грошові кошти від реалізації

проекту надходять рівномірно, то термін окупності T визначається шляхом поділу суми інвестицій I на величину щорічних надходжень P_t :

$$T = \frac{I}{P_t}. \quad (4.3)$$

$$T = 455000/518417 = 0,88 \text{ року або } 10,5 \text{ місяців}$$

Визначають термін окупності інвестицій на основі як недисконтованих грошових потоків, так і з урахуванням дисконтування. Розрахунок з урахуванням дисконтування дає найбільш точні результати, що відповідають реальним термінам.

$$T_{\text{дис}} = 455000 / (518417 / (1 + 0,08)) = 0,95 \text{ року або } 11,4 \text{ місяців}$$

Таким чином, ми можемо побачити, що окупність проекту складає майже рік, що є допустимим, оскільки даний проект розраховано на довгострокову перспективу.

Представимо вплив підвищення якості продукції на показники діяльності ПрАТ «МХП» в табл. 4.3.

Таблиця 4.3

Вплив підвищення якості продукції на показники діяльності ПрАТ «МХП»

Показник	До впровадження заходів	Після впровадження заходів	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн.	36852545	40537799	3685254	10,0
Собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	28931627	31824551	2892924	10,0
Валовий прибуток, тис.грн.	7920918	8713248	792330	10,0
Чистий прибуток, тис.грн.	4955056	5450723	495667	10,0
Обсяг інвестицій, тис.грн.		455000		
Чиста теперішня вартість, тис.грн.		25015		

продовження табл. 4.3

1	2	3	4	5
Індекс рентабельності інвестицій		1,05		
Термін окупності, місяців		10,5		
Термін окупності дисконтований, місяців		11,4		
Чистий економічний ефект, тис.грн.		40667		

Джерело: розроблено автором

Таким чином, за рахунок підвищення якості продукції очікується збільшення чистого доходу від реалізації продукції на 10%, чистого прибутку на 10%. Необхідний обсяг інвестицій складає 455000 тис.грн. Проект з підвищення якості продукції є ефективним, оскільки чиста теперішня вартість має позитивне значення, індекс рентабельності інвестицій складає більше 1, а термін окупності не перевищує одного року. Чистий економічний ефект від запропонованого заходу становитиме 40667 тис.грн.

4.3. Підвищення оборотності дебіторської заборгованості

Метою проекту є прискорення оборотності дебіторської заборгованості.

Важливим напрямком підвищення ефективності формування та використання грошових потоків ПрАТ «МХП» є удосконалення управління дебіторською заборгованістю. Аналіз діяльності ПрАТ «МХП» показав, що обсяги дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги мають стійку тенденцію до зростання та збільшують значно більшими темпами ніж чистий дохід від реалізації продукції, що свідчить про збільшення частки продукції, яка реалізується в кредит (рис. 4.1). Така ситуація відволікає значну частинку коштів з обороту, що негативно позначається на грошових потоках підприємства.

Як ми можемо побачити з рис. 4.1 темпи приросту дебіторської заборгованості майже на 10 в.п. перевищують темпи проросту чистого доходу від реалізації продукції.

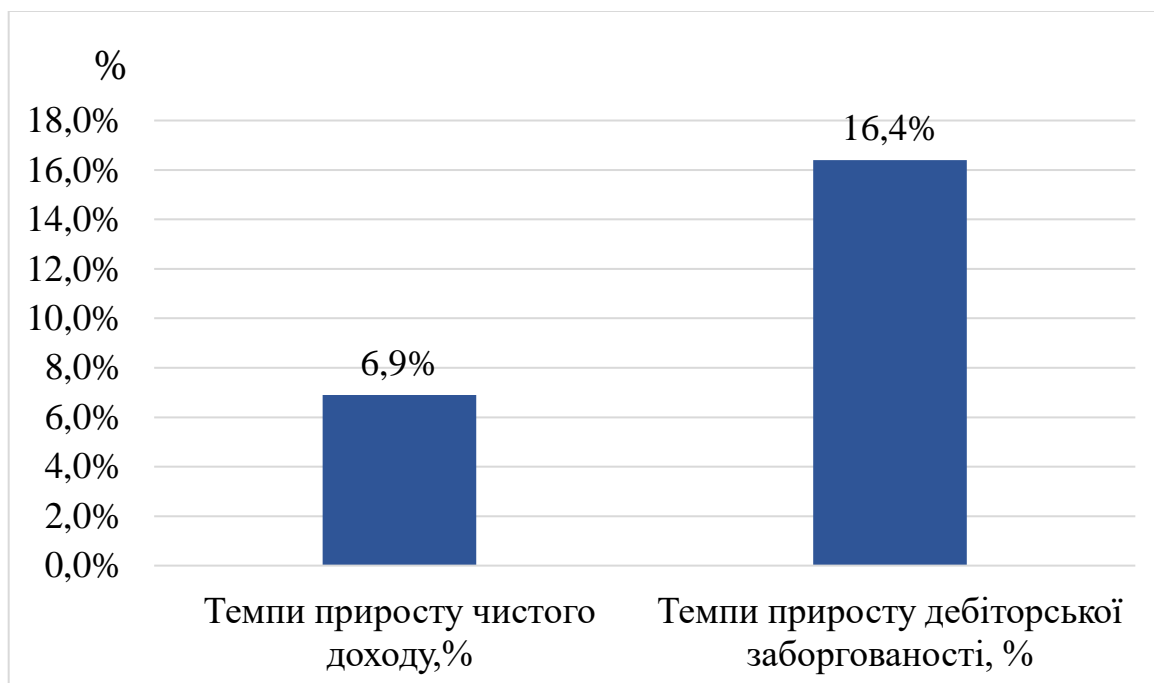

Рис. 4.1. Темпи зростання чистого доходу від реалізації продукції та дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги ПрАТ «МХП» у 2019р.

Джерело: розроблено автором

Прискорити погашення дебіторської заборгованості ПрАТ «МХП» можна шляхом:

- ознайомлення з фінансовим станом покупця та набуття впевненості щодо його подальшої платоспроможності;
- своєчасне оформлення розрахункових документів;
- застосування попередньої оплати;
- застосування вексельної форми оплати;
- удосконалення розрахунків.

З метою збільшення оборотності дебіторської заборгованості ПрАТ «МХП» пропонується використати наступні заходи:

- своєчасне відвантаження продукції та оформленням документів;
- вивчення платоспроможності покупців і замовників;
- проведення своєчасних заходів із стягнення дебіторської заборгованості;

- повніше і раціональніше використання земельних, трудових і матеріальних ресурсів;
- правильна організація роботи щодо матеріально – технічного забезпечення;
- недопущення створення надлишкових і непотрібних запасів;
- недопущення відволікання коштів у дебіторську заборгованість;
- скороченням термінів обертання по всіх фазах кругообігу засобів.

Важливим напрямком управління дебіторською заборгованістю є можливість не тільки збирати прострочені рахунки і позбавлятися безнадійних боргів, але й вивести підприємство на максимальний рівень прибутковості. Щоб цього досягти, в умовах ринкової конкуренції недостатньо притримуватись тільки “надійних” покупців, оскільки при цьому виключається значна частка продаж, що припадає на обмеження платоспроможності покупців. Роль фінансового менеджера полягає в організації успішної торгівлі з цією категорією покупців при недопущенні можливих збитків.

Для забезпечення ефективного управління дебіторською заборгованістю пропонується впровадити на ПрАТ «МХП» оцінку ризиковості дебіторів. Забезпечивши правильну оцінку ризику до початку продаж, можна покращити перспективу стягнення боргів шляхом встановлення умов і регулювання поставок таким чином, щоб не заохочувати слабких в фінансовому плані підприємств-покупців.

Таким чином, підприємства необхідно впорядкувати за категорією ризику. Ідентифікація рівнів ризикованості цифрами або буквами дозволить зберігати інформацію про них в пам’яті комп’ютера і використовувати її при аналізі даних, а також для прискорення вибіркового дослідження. Наприклад, легко можна зробити витяг із звіту, що відображав би не тільки наявність рахунків, що свідчили про прострочення (наприклад, більше 5 днів прострочення), але і

відмічені рахунки, що попали в категорію високого ризику (більше 20 днів прострочення) та, відповідно, свідчили про погіршення становища на підприємстві. Така додаткова інформація допомогла б управляти і контролювати дебіторську заборгованість ПрАТ «МХП».

Для ефективності системи градація категорій повинна бути достатньою, але не настільки подрібненою, щоб стерти межі між рівнями ризикованості. Наведемо орієнтовний ряд категорій для підприємств, з якими планує співпрацювати ПрАТ «МХП».

Ризик від середнього до мінімального:

- Перша категорія (А) – незначний або нульовий ризик (платоспроможність і фінансовий стан підприємств не викликає сумніву).

- Друга категорія (Б) – звичайний комерційний ризик (підприємства, які мають добру репутацію та знаходяться в стійкому фінансовому стані, у яких, наскільки відомо, відсутні зареєстровані інциденти за заборгованістю з постачальниками. В більшості галузей в цю категорію входять не менше 50% всіх підприємств. Ті, які з якихось причин першочергово попадають у вищу (нижчу) категорію ризику, передбачається що перейдуть в дану категорію через певний проміжок часу задовільних операцій і в міру накопичення позитивної інформації, що дозволяє уточнити початкову оцінку).

Ризик середнього рівня:

- Третя категорія (В) – підприємства, які можуть здійснювати відстрочку платежу (ці підприємства вважаються фінансово стійкими, але мають випадки відстрочки платежу з постачальниками. З такими господарюючими суб'єктами необхідно жорстко визначати терміни платежу та штрафи або проценти за прострочення. Невиконання цієї вимоги майже автоматично призводить до прострочення на ранній стадії, а таку ситуацію гірше виправити, чим коли з самого початку не допустити її виникнення).

- Четверта категорія (Г) – значний ризик (підприємства, які мають

фінансову слабкість. Це зона дебіторської заборгованості, яка здатна стати джерелом великих втрат і вимагає особливого контролю. В той же час досить часто, коли операції з цією категорією підприємств потенційно більш вигідні, тому доречно віднести якусь частку підприємств до цього типу. Присвоєння цієї категорії ризику має першочергове значення, так як і розробка ефективних заходів постійного контролю).

Неприйнятний рівень ризику.

П'ята категорія (Д) – високий ризик (підприємства слабкі у фінансових питаннях і недотримуються своїх зобов'язань. З ними лише обумовлювати передплату і жорсткі процедури контролю, які б забезпечили виконання замовлення лише після одержання грошових засобів).

Отже, на ПрАТ «МХП» при управлінні дебіторською заборгованістю доцільно розробити методичні положення щодо оцінки платоспроможності покупців. Для ПрАТ «МХП» пропонуємо алгоритм рейтингової оцінки покупців та замовників, що характеризує прийняття рішення щодо управління дебіторською заборгованістю, схему якого наведено на рис. 4.2.

На першому етапі здійснюється вибір покупця.

На другому етапі здійснюється інформаційне забезпечення процесу оцінки покупця за кількісними та якісними показниками.

Основні компоненти щодо розрахунку і оцінки кількісних показників потенційного покупця на основі аналізу дебіторської заборгованості: оборотність дебіторської заборгованості, період погашення дебіторської заборгованості, відношення дебіторської заборгованості до обсягу реалізації товарів, робіт, послуг (за умови попереднього співробітництва).

За кожним з цих компонентів нараховуються бали від 1 (незначний або нульовий ризик) до 5 (високий ризик). Бали за кожним з компонентів підсумовуються та діляться на 3 (за кількістю показників) для отримання сукупної попередньої рейтингової оцінки щодо кількісних показників.

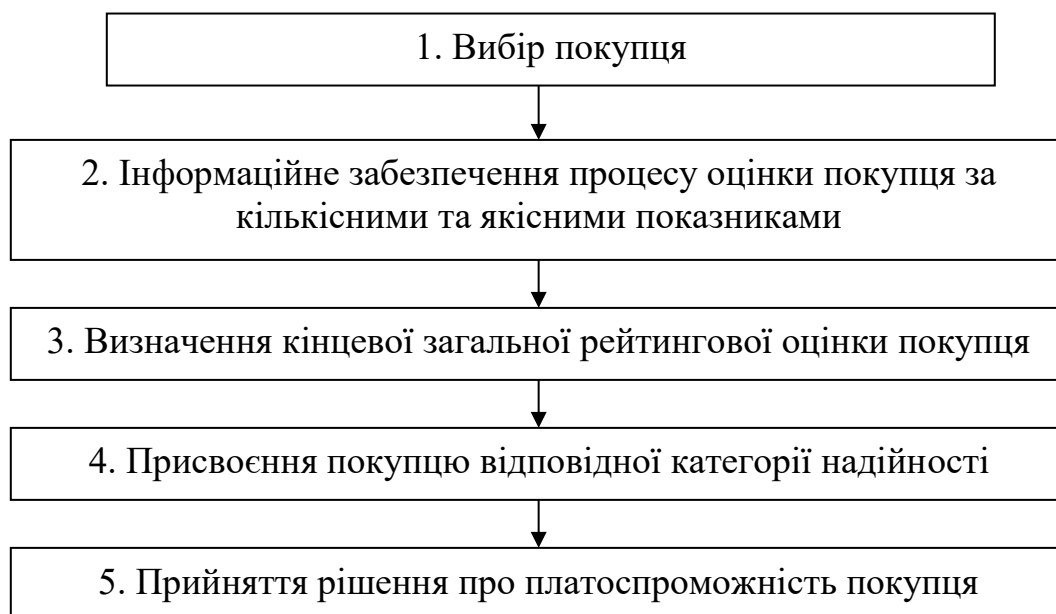

Рис. 4.2. Алгоритм визначення платоспроможності покупців ПрАТ «МХП»

Джерело: розроблено автором

Основними елементами аналізу якісних показників покупців підприємства є аналіз історії покупця; дотримання платіжної дисципліни; компетентність менеджменту покупця; наявність угоди. Рейтингова оцінка якісних показників визначається шляхом підсумовування відповідних балів, що встановлюються за кожним з елементів, та діленням на їх кількість.

На третьому етапі визначається кінцева загальна рейтингова оцінка як середнє значення від рейтингової оцінки кількісних та якісних показників.

На четвертому етапі, виходячи із значення кінцевої рейтингової оцінки, покупцю присвоюється відповідна категорія надійності:

1-1,5– А. Незначний або нульовий ризик непогашення дебіторської заборгованості.

1,51-2,0– Б. Звичайний комерційний ризик.

2,01-2,5 – В. Підвищений ризик несвоєчасної оплати.

2,51-3 – Г. Значний ризик.

> 3,01 – Д. Високий ризик.

На п'ятому етапі продавець приймає рішення про платоспроможність

покупця.

Щомісяця фінансовий менеджер з дебіторської заборгованості ранжує покупців за встановленим алгоритмом. При зміні статусу покупця (і, відповідно, умов відвантаження й оплати) він направляє менеджеру зі збуту повідомлення про зміну статусу покупця, на початковому етапі впровадити аванс, передплату або штрафні санкції, а за необхідності – розпорядження про припинення відвантажень даному покупцю.

Підприємство повідомляє покупця про зміну умов у рамках договору, нагадує про необхідність оплатити, проводить з ним зустрічні переговори, пропонує схеми погашення боргу (графік погашення, взаємозалік, оплата векселем тощо). Крім того, необхідно скласти акт звірки розрахунків.

У разі невдалого завершення переговорів із покупцем юридичний відділ на підставі заяви фінансового менеджера направляє боржникові лист із вимогою повернути заборгованість і претензію.

Якщо виконання цих процедур не призводить до погашення боргу, керівництво приймає рішення про продаж дебіторської заборгованості або укладення договорів факторингу чи звертається до суду.

Для ілюстрації запропонованого алгоритму проведемо розрахунок для двох дебіторів ПрАТ «МХП»: ТОВ «Еко-маркет» (підприємство 1) та ТОВ «Союз» (підприємство 2). Рейтингова оцінка зазначених підприємств за кількісними показниками наведено у табл. 4.4.

Отже, підприємству 1 присвоєна категорія надійності „А”, тобто платоспроможність і фінансовий стан цього підприємства не викликає сумніву. Підприємство 2 отримало категорію „В”, тобто підприємство 2 вважається фінансово стійкими, але має випадки відстрочки платежу з виконавцями робіт. З такими господарюючими суб'єктами необхідно визначати терміни платежу та штрафи або проценти за прострочення. Невиконання цієї вимоги майже автоматично призводить до прострочення на ранній стадії, а таку ситуацію гірше

виправити, чим коли з самого початку не допустити її виникнення.

Таблиця 4.4

**Нарахування балів для визначення попередньої рейтингової оцінки
замовника за кількісними показниками**

Компонент	Рівень показника	Фактичне значення для підприємства 1	Фактичне значення для підприємства 2	Бал	Присуджений бал для підприємства 1	Присуджений бал для підприємства 2
Стан дебіторської заборгованості наявних покупців та замовників						
Оборотність дебіторської заборгованості	<1,0			1		
	1,5-1,0	1,2		2	2	
	2,0-1,5		1,8	3		3
	4,0-2,0			4		
	>4,0			5		
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	>1-30	12		1	1	
	31-60			2		
	61-90		63	3		3
	91-120			4		
	Більше 120			5		
Відношення дебіторської заборгованості до обсягу реалізації товарів, робіт, послуг, %	<3,8	3,5	3	1	1	1
	5,8-3,8			2		
	7,7-5,8			3		
	9,6-7,7			4		
	>9,6			5		
Рейтингова оцінка за кількісними показниками					1,33	2,33

Джерело: розроблено автором

Нарахування балів для визначення попередньої рейтингової оцінки замовника за якісними показниками наведено у табл. 4.5.

Отримані дані в табл. 4.5 свідчать про доцільність співпраці з підприємством 1, оскільки рівень ризику менший ніж у підприємства 2.

Визначення кінцевої рейтингової оцінки та присудження категорії надійності замовника наведено у табл. 4.6.

Таблиця 4.5

**Нарахування балів для визначення попередньої рейтингової оцінки
покупця за якісними показниками**

Компонент	Умови	Бал	Присуджений бал для підприємства 1	Присуджений бал для підприємства 2
1. Взаємовідносини покупця з підприємством	Постійний покупець	1	1	
	Одноразове придбання	2		2
Бал за компонентом 1			1	2
2. Недотримання платіжної дисципліни в минулому	Немає	1		2
	Є	2		
Бал за компонентом 2			1	2
3. Період погашення дебіторської заборгованості	1 – 30 днів	1	1	
	31 – 60 днів	2		
	61 – 90 днів	3		3
	91 – 120 днів	4		
	більше 120 днів	5		
Бал за компонентом 3			1	3
4. Наявність договору	письмовий	1	1	1
	усний	2		
Бал за компонентом 4			1	1
5. Рівень професійної компетентності директорів	Бажання погасити позику (рефінансування)	1		1
	Некомпетентні	2	2	
Бал за компонентом 5			2	1
6. Наявність, застави, гарантії, поручительства	Є	1		
	Немає	2	2	2
Бал за компонентом 6			2	2
Рейтингова оцінка за якісними показниками			1,3	1,8

Джерело: розроблено автором

Таблиця 4.6

**Визначення кінцевої рейтингової оцінки та присудження категорії
надійності замовника**

Підприємство	Підприємство 1	Підприємство 2
Кінцева рейтингова оцінка	1,3	2,05
Присуджена категорія (клас)	A	B

Джерело: розроблено автором

Таким чином, ПрАТ «МХП» пропонується ранжувати всіх своїх дебіторів за представленим методом, що дозволить мінімізувати втрати від простроченої дебіторської заборгованості та неоплати продукції.

Крім того, запропонована методика дозволить створити базу покупців, які своєчасно здійснюють оплату продукції, за рахунок чого очікується зменшення дебіторської заборгованості у прогнозованому році на 7-8%.

Розрахуємо прогнозний рівень обсягу дебіторської заборгованості:
 $2753361 * (1 - 0,07) = 2560626$ тис.грн.

На основі отриманих даних визначимо ПрАТ «МХП» планові показники оборотності дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги в табл. 4.7.

Таблиця 4.7

Планові показники оборотності дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги

Показник	До впровадження заходів	Після впровадження заходів
Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн.	36852545	40537799
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис.грн.	2753361	2560626
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги	14,04	15,26
Тривалість обертання дебіторської заборгованості, днів	25	23,6

Джерело: розроблено автором

Як ми можемо побачити з табл. 4.6 в результаті удосконалення управління дебіторською заборгованістю за товари, роботи, послуги коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги зросте з 14,04 оборотів до 15,26 оборотів на рік, відповідно тривалість обертання дебіторської заборгованості зменшиться з 25 днів до 23,6 днів.

Разом з тим досліджуване підприємство отримає додатковий дохід за рахунок вивільнення коштів унаслідок зменшення залишків дебіторської заборгованості, тобто підвищення її оборотності:

$2753361 / 360 * 25 = 191206$ тис. грн. – залишки дебіторської заборгованості до

впровадження заходу;

$2478052/360*23,6=162450$ тис. грн. – залишки дебіторської заборгованості при реалізації товару після впровадження заходу;

$191206-1624450 = 28756$ тис. грн. – вивільнення коштів.

Розраховуємо норму прибутку – показник, що характеризує відношення прибутку до середньорічної вартості дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги у 2019р.:

$Np = 4955056 / ((2753361 + 2364938)) = 0,968$.

Отже, додатковий прибуток, який отримає підприємство в результаті прискорення оборотності дебіторської заборгованості становитиме:

$28756*0,968=27835$ тис. грн.

Слід зазначити, що для реалізації запропонованого проекту ПрАТ «МХП» необхідно залучити послуги сторонніх організацій, які передбачають створення відповідного програмного ресурсу для проведення рейтингової оцінки дебіторів та послуги спеціаліста, який здійснить рейтингування та навчання персоналу для проведення його в подальшому. Орієнтовна вартість зазначених продуктів становитиме 11500 тис.грн.

Таким чином, чиста теперішня вартість проекту становитиме:

$NPV = 27835 / (1 + 0,08) - 11500 = 14273$ тис.грн.

Індекс прибутковості становитиме:

$PI = 27835 / (1 + 0,08) / 11500 = 2,2$

Термін окупності:

$T = 11500 / 27835 = 0,41$ року або 5 місяців.

Дисконтований термін окупності становитиме:

$T_{дис} = 11500 / 27835 / (1 + 0,08) = 0,45$ року або 5,4 місяців.

Як ми бачимо, розраховані показники проекту щодо удосконалення управління дебіторською заборгованістю показують про доцільність реалізації запропонованого проекту.

Представимо вплив удосконалення управління дебіторською заборгованістю на показники діяльності ПрАТ «МХП» в табл. 4.8.

Таблиця 4.8

Вплив удосконалення управління дебіторською заборгованістю на показники діяльності ПрАТ «МХП»

Показник	До впровадження заходів	Після впровадження заходів	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн.	36852545	40537799	3685254	10,0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис.грн.	2753361	2560626	-192735	-7,0
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги	14,04	15,26	1,22	8,7
Тривалість обертання дебіторської заборгованості, днів	25	23,6	-1,4	-5,6
Обсяг інвестицій, тис.грн.		11500		
Чиста теперішня вартість, тис.грн.		14273		
Індекс рентабельності інвестицій		2,2		
Термін окупності, місяців		5		
Термін окупності дисконтований, місяців		5,4		
Чистий економічний ефект, тис.грн.		16335		

Джерело: розроблено автором

Отже, ми можемо відзначити, що в результаті удосконалення управління дебіторською заборгованістю ПрАТ «МХП» може зменшити обсяг дебіторської заборгованості на 7%, при цьому коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості зросте на 1,22, а тривалість обертання дебіторської заборгованості зменшиться на 1,4 дні. Необхідний обсяг інвестицій становитиме 11500 тис.грн., чиста теперішня вартість проекту має позитивне значення, індекс рентабельності

інвестицій становить 2,2, термін окупності не перевищує півроку. Чистий економічний ефект становитиме 16335 тис.грн.

Представимо загальний вплив запропонованих заходів на показники діяльності ПрАТ «МХП» в табл. 4.9.

Таблиця 4.9

Вплив запропонованих заходів на результати діяльності ПрАТ «МХП»

Показник	До впровадження заходів	Після впровадження заходів	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн.	36852545	40537799	3685254	10,0
Собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	28931627	31824551	2892924	10,0
Валовий прибуток, тис.грн.	7920918	8713248	792330	10,0
Чистий прибуток, тис.грн.	4955056	5478558	523502	10,6
Основні засоби, тис.грн.	9508479	9963479	455000	4,8
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис.грн.	2753361	2560626	-192735	-7,0
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги	14,04	15,26	1,22	8,7
Тривалість обертання дебіторської заборгованості, днів	25	23,6	-1,4	-5,6
Чиста рентабельність діяльності, %	13,44	13,51	0,06	-
Рентабельність продукції за чистим прибутком, %	17,13	17,22	0,09	-
Продуктивність праці, тис.грн./особу	12971,7	14268,8	1297,1	10
Віддача основних засобів, грн.	13,38	15,83	2,45	18,3
Міскість основних засобів, грн.	0,07	0,06	-0,01	-15,5
Озброєність праці працівників, тис.грн./особу	3832,5	4015,9	183,4	4,8

Джерело: розроблено автором

Як можемо побачити, реалізація проектів щодо збільшення обсягів реалізації продукції за рахунок підвищення її якості та впровадження рейтингової оцінки дебіторів дозволить ПрАТ «МХП» збільшити обсяги реалізації продукції на 10%, тобто збільшиться рівень грошових потоків від операційної діяльності,

зросте обсяг чистого прибутку на 10,6%, а чиста рентабельність діяльності на 0,06%. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги збільшиться на 1,22, відповідно тривалість обертання зменшиться на 1,4 дні. Чиста рентабельність діяльності зросте на 0,06%, рентабельність продукції за чистим прибутком на 0,09. Підвищиться продуктивність праці та ефективність використання основних засобів. Інвестування коштів в основні засоби сприятиме збільшенню надходжень від інвестиційної діяльності.

Висновки до розділу 4

Удосконалення економічного механізму формування та використання грошових потоків ПрАТ «МХП» передбачає реалізацію заходів, які сприятимуть збільшенню грошових потоків підприємства та підвищенню ефективності їх використання, оскільки основним джерелом знаходження грошових коштів є операційна діяльність, то можемо зазначити необхідність впровадження заходів, які дозволять збільшувати обсяги реалізації продукції підприємства та підвищувати оборотність всіх видів ресурсів.

Одним із напрямків збільшення обсягів реалізації в довгостроковій перспективі є, на нашу думку, підвищення якості продукції.

Ми пропонуємо ПрАТ «МХП» впроваджувати вирощування птиці без антибіотиків та стимуляторів росту. На сьогодні на міжнародному ринку вже представлені пробіотики та імунорегулятори для птиці на рослинній основі, які дозволять підвищувати імунітет птиці та відмовитися від використання антибіотиків.

Іншим напрямком ми пропонуємо реалізувати проект щодо прискорення оборотності дебіторської заборгованості шляхом впровадження рейтингування дебіторів, що дозволить мінімізувати ризики пов'язані з несвоєчасною оплатою продукції.

Реалізація проектів щодо збільшення обсягів реалізації продукції за рахунок підвищення її якості та впровадження рейтингової оцінки дебіторів дозволить ПрАТ «МХП» збільшити обсяги реалізації продукції на 10%, тобто збільшиться рівень грошових потоків від операційної діяльності, зросте обсяг чистого прибутку на 10,6%, а чиста рентабельність діяльності на 0,06%. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги збільшиться на 1,22, відповідно тривалість обертання зменшиться на 1,4 дні. Чиста рентабельність діяльності зросте на 0,06%, рентабельність продукції за чистим прибутком на 0,09. Підвищиться продуктивність праці та ефективність використання основних засобів. Інвестування коштів в основні засоби сприятиме збільшенню надходжень від інвестиційної діяльності.

ВИСНОВКИ

Дослідивши теоретичні аспекти формування використання грошових потоків підприємства нами зроблено наступні висновки.

Грошовий потік – це сукупність розподілених у часі надходжень і видатків грошових коштів та їхніх еквівалентів, генерованих його господарською діяльністю, рух яких пов'язаний з факторами часу, структури, ризику і ліквідності.

Грошові потоки є багатоплановою економічною категорією, що включає в себе різні його види. Класифікація грошових потоків необхідна для визначення основних показників плану надходження і виплат грошових коштів, вона не є обмеженою і може розширюватись в залежності від специфіки підприємства та побажань управлінського персоналу – основних користувачів даних прогнозного аналізу грошових потоків. Статті руху грошових коштів, мають встановлюватися на кожному підприємстві в індивідуальному порядку, відображаючи специфіку його діяльності.

Отже, в умовах євроінтеграції будь-яке підприємство повинно бути готовим до значного впливу на грошові потоки факторів, які формуються під впливом глобалізаційних процесів. На сьогоднішній день на грошові потоки підприємств впливають такі негативні макроекономічні чинники як загальна платіжна криза в Україні, низький рівень виробництва та купівельної спроможності, недостатня врегульованість правової бази для діяльності організацій. Окрім цього значний фактор впливу має військовий конфлікт на території країни, що додатково зменшує додатній грошовий потік на суму військового збору. Підприємство не має можливості уникнути негативного впливу глобалізації, однак воно має змогу адаптуватися під неї. Для цього необхідно правильно скеровувати фактори внутрішнього середовища на мінімізацію негативних впливів.

Ефективне управління грошовими потоками дає змогу підприємству реалізувати стратегічні цілі його діяльності, забезпечити високий рівень оборотності капіталу, ритмічність діяльності, підвищити ступінь фінансової рівноваги та отримати додатковий прибуток, а також сприяє формуванню додаткових інвестиційних ресурсів для здійснення фінансових інвестицій. Управління грошовими потоками підприємства є важливою складовою частиною загальної системи управління його фінансовою діяльністю.

Неможливо управляти грошовими коштами без проведення їх аналізу. Аналіз проводиться на основі достовірної фінансової звітності, яка дає можливість оцінювати ефективність використання грошових потоків у контексті минулих подій фінансово-господарської діяльності підприємства. Для вирішення стратегічних завдань управляючої системи необхідні відомості про майбутні грошові потоки підприємства, тобто їх прогностичні значення. Грошові потоки займають значне місце у формуванні оборотного капіталу, що забезпечує підтримання ліквідності та платоспроможності підприємства на достатньому рівні.

Узагальнюючи, проведений аналіз формування грошових потоків ПрАТ «МХП» ми можемо зробити висновок, про зростання грошових потоків від операційної діяльності, в той же час у 2019р. спостерігаємо значне зменшення вхідних грошових потоків від інвестиційної та фінансової діяльності, в результаті таких змін відмічаємо зменшення загального обсягу вхідних грошових потоків підприємства.

Динаміка вихідних грошових потоків відповідає динаміці вхідних грошових потоків, тобто після зростання у 2018р., у 2019р. спостерігаємо їх зменшення.

Вхідні та вихідні грошові потоки взаємопов'язані між собою, вхідні грошові потоками обумовлені доходами підприємства від різних видів діяльності, а вихідні грошові потоками характеризуються витратами для

здійснення відповідних видів діяльності.

На основі проведеного аналізу ми можемо відмітити певне покращення ефективності економічного механізму формування та використання грошових потоків ПрАТ «МХП» у 2018-2019 роках, але фінансовий стан підприємства потребує подальшого удосконалення, оскільки грошових коштів не вистачає для фінансування господарської діяльності підприємства.

Удосконалення економічного механізму формування та використання грошових потоків ПрАТ «МХП» передбачає реалізацію заходів, які сприятимуть збільшенню грошових потоків підприємства та підвищенню ефективності їх використання, оскільки основним джерелом знаходження грошових коштів є операційна діяльність, то можемо зазначити необхідність впровадження заходів, які дозволять збільшувати обсяги реалізації продукції підприємства та підвищувати оборотність всіх видів ресурсів.

Одним із напрямків збільшення обсягів реалізації в довгостроковій перспективі є, на нашу думку, підвищення якості продукції.

Ми пропонуємо ПрАТ «МХП» впроваджувати вирощування птиці без антибіотиків та стимуляторів росту. На сьогодні на міжнародному ринку вже представлені пробіотики та імунорегулятори для птиці на рослинній основі, які дозволять підвищувати імунітет птиці та відмовитися від використання антибіотиків.

Іншим напрямком ми пропонуємо реалізувати проект щодо прискорення оборотності дебіторської заборгованості шляхом впровадження рейтингування дебіторів, що дозволить мінімізувати ризики пов'язані з несвоєчасною оплатою продукції.

Реалізація проектів щодо збільшення обсягів реалізації продукції за рахунок підвищення її якості та впровадження рейтингової оцінки дебіторів дозволить ПрАТ «МХП» збільшити обсяги реалізації продукції на 10%, тобто збільшиться рівень грошових потоків від операційної діяльності, зросте обсяг

чистого прибутку на 10,6%, а чиста рентабельність діяльності на 0,06%. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги збільшиться на 1,22, відповідно тривалість обертання зменшиться на 1,4 дні. Чиста рентабельність діяльності зросте на 0,06%, рентабельність продукції за чистим прибутком на 0,09. Підвищиться продуктивність праці та ефективність використання основних засобів. Інвестування коштів в основні засоби сприятиме збільшенню надходжень від інвестиційної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стащук О.В. Грошові потоки підприємства: суть та необхідність управління / О.В. Стащук, А.М. Хандучка // Молодий учений. – 2014. – № 6. С. 42-48.
2. Ковшова С.О. Необхідність оптимізації руху грошових потоків підприємства в сучасних умовах господарювання. Управління розвитком. 2013. №20. С.135–136.
3. Сергєєва О. Р. Сутність та основні аспекти управління грошовими потоками підприємства / О. Р. Сергєєва // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2017. - Вип. 12(2). - С. 107-110.
4. Воробйов Ю.М. Фінансовий менеджмент / Ю.М. Воробйов - Сімферополь: Таврія, 2011. - 220с.
5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7). Звіт про рух грошових коштів IASB від 01.01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_019.
6. Біла О.Г. Робочий капітал – передумова поточної ліквідності підприємств / О.Г. Біла // Фінанси України. – 2013. - №10. – С. 56-61.
7. Біндасова Ю.О. Теоретичні аспекти формування системи управління грошовими потоками підприємства [Текст] / Ю. О. Біндасова //Научно-технический сборник. – 2014. – №77. – С.388-394.
8. Дмітрієв В.В. Формування механізму управління грошовими потоками підприємства / В.В. Дмітрієв // Ефективна економіка. - 2015. -№4. [електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3967>
9. Сердюков К. Г. Управління грошовими потоками підприємства / К. Г. Сердюков, Х. С. Тимчук // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. № 21.– С. 522-527.

10. Мордовцев О. С., Хребтов М.І. Методичний підхід до організації управління грошовими потоками промислового підприємства. Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки). Харків : НТУ "ХПІ", 2020. – № 37 (1313). С. 90-95.

11. Колісник О. П. Грошові потоки: сутність, класифікація та їх оптимізація в процесі управління / О. П. Колісник, А. В. Замогильна // Modern economics. - 2018. - № 10. - С. 60-65.

12. Гут Л.В. Грошові потоки в системі управління підприємства: теоретико-практичний аспект. Економіка та управління підприємствами. 2020. №77-78 С.259-269.

13. Васильченко З. М., Пірог Д. В. Теоретичні основи управління грошовими потоками банку. Економіка. Проблеми економічного становлення. Вісник № 1, 2016. С.20-28.

14. Костирко Р.О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Х. : Фактор, 2017. 784с.

15. Школьник І. О. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник / За заг. редакцією д-ра екон. наук І. О. Школьник та канд. екон. наук В. М. Кремень [І. О. Школьник, В. М. Кремень, С. М. Козьменко та ін.]. – Суми, 2014. – 427 с.

16. Суханова А.В, Суханова Д.Ю. Світова практика управління грошовими потоками підприємства. Приазовський економічний вісник. 2020. №2. С. 220-224.

17. Головка В.І., Безкоровайна О.О. Використання результатів аналізу грошових коштів та потоків підприємства в управлінні та шляхи його оптимізації. Інтернаука. 2018. № 3. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/2018/3/3454>

18. Кошельок Г., Грінченко Р. Аналіз грошових потоків у системі управління підприємством. Галицький економічний вісник. 2020. №2. С.231-242.

19. Піскунова Н. О. Удосконалення науково-методичного обґрунтування аналізу грошових потоків підприємств. Економічний аналіз. 2016. Том 25. № 2. С. 122–131.

20. Кошельок Г.В., Терещенко О.М. Сучасні підходи до управління

грошовими потоками підприємства. Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». 2018. №4. С.77-82.

21. Костюк-Пукаляк О.М. Вплив факторів на грошові потоки підприємств в умовах євроінтеграційних процесів України. Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2017. № 1 (29). С. 171-177.

22. Кошельок Г.В. Основні фінансові фактори впливу на грошові потоки підприємства. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2016. №19. С.48-51.

23. Накулова Н., Кулина Г. Оцінка ефективності управління грошовими потоками підприємства. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації Міжнародний науковий журнал. 2020. Випуск №1. С.49-58.

24. Спільник І., Загородна О. Грошові потоки підприємства: комплексний аналіз за даними фінансової звітності. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації Міжнародний науковий журнал. 2017. №1-2. С.67-85.

25. Ясишена В. В. Теоретичні аспекти аналізу грошових потоків підприємств. Економічний простір. 2008. № 16. С. 123–131.

26. Черниченко Т. А., Витковская Л. В. Метод оптимизации денежных потоков организации. Экономический журнал. 2012. № 25. С. 97–100.

27. Васильченко З. М., Пірог Д. В. Теоретичні основи управління грошовими потоками банку // Економіка. Проблеми економічного становлення. - Вісник № 1, 2016. С.20-28.

28. Клименко О. В. Теоретичне визначення та класифікація грошових потоків підприємства // Ефективна економіка. №9, 2013. С.125-132.

29. Колісник О. П., Замогильна А. В. Грошові потоки: сутність, класифікація та їх оптимізація в процесі управління // Електронне фахове видання з економічних наук «Modern Economics», 2018 – [Електронний ресурс] : – Режим доступу: <https://modecon.mnau.edu.ua/cash-flows-essence-classification->

and-optimization

30. Костирко Р.О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Х. : Фактор, 2017. 784с.
31. Маркіна І. А. Менеджмент підприємства. Вища школа, 2013. 76 с.
32. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 504 с.
33. Тарасенко І.О. *Фінанси підприємств: підручник.* – К.: КНУТД, 2015. 360 с.
34. Середюков К. Г., Тимчук Х. С. Управління грошовими потоками підприємства // Східна Європа. Бізнес та управління. №4, 2019. С.522-527. – [Електронний ресурс]: – Режим доступу: http://www.easterneurope-bm.in.ua/journal/21_2019/80.pdf
35. Загородна О. М., Серединська В. М. Оперативне управління грошовими потоками. *Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. Т. : Економічна думка, 2012. Вип. 10. Ч. 4. С. 100–105.*
36. Золотарьова О., Місюра А., Копія І. Ефективне управління рухом грошових потоків та його роль у забезпеченні фінансової стійкості промислового підприємства. *Економічний аналіз.* 2012. № 11. С. 240–245.
37. Майборода О. М., Майборода О. В., Реплюх О. В. Напрями управління грошовими потоками підприємства. *Економіка і суспільство.* 2017. Вип. 10. С. 305–309.
38. Нагайчук В. В. Управління грошовими потоками підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень.* 2014. Вип. 1 (52). С. 245–249.
39. Партин Г. О., Задерецька Р. І., Галечко І. Б. Управління грошовими потоками підприємства й оцінювання його ефективності. *Науковий вісник Чернівецького університету: Економіка.* 2014. Вип. 694-695. С. 108–112.
40. Роганова Г. Впровадження статистичних показників до методики аналізу ефективності грошових потоків підприємств. *Вісник Київського*

національного університету ім. Т. Г. Шевченка. Економіка. 2019. Вип. 1 (202). С. 34–42.

41. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2003. 554 с.

42. Азаренкова Г.М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни.- 2-е вид., випр. і допов. - Київ: Знання-Прес, 2010 .- 287 с.

43. Аранчій В.І. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для проведення практик. занять / Полтав. держ. аграрна акад. - Полтава: Професіонал, 2009.- 293с.

44. Воловець Я.В. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання.- К.:Алеута, 2011.-199с.

45. Економічний аналіз господарської діяльності / Іващенко В.І., Болюх М.А. - К.: ЦУЛ, 2011. - 204 с.

46. Економічний аналіз: Навч. посібник / Болюх М.А., Бурчевський В.З., Горбатов М.І. та ін.; Київ. нац. екон. ун-т; Ред. Чумаченко М.Г.- К.: «Основа», 2012.- 540 с.

47. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: навч. посіб. для вищ. навч. закл. - Київ: ЦУЛ, 2010 .- 398 с.

48. Економічний аналіз: Навч. посібник / М.А. Болюх, В.З.Бурчевський, М.І. Горбатов; За ред. М.Г. Чумаченка. - К.: КНЕУ, 2010.- 267с.

49. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Міжрегіон. Акад. упр. персоналом - К.: МАУП, 2012.- 146.

50. Калина А.В. Економічний аналіз: Навч. посіб. для дистанц. навчання – К.: Університет «Україна», 2011.- 253 с.

51. Кизим М. О. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства: Монографія/ М. О. Кизим, В. А. Забродський, В. А. Зінченко, Ю. С. Копчак. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2013.– 144 с.

52. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навч. посіб. - 3-є вид. - Київ: Знання, 2010.- 378 с.

53. Котляр М.Л. Аналіз фінансового стану підприємства. // Фінанси України. - 2013. - №5.-С.99-104 .

54. Онисько С.М., Марич П.М. Фінанси підприємств: Підручник: Магнолія Плюс : Видавець В.М. Піча, 2010.- 364 с.

55. Загородна О. М., Серединська В. М. Оперативне управління грошовими потоками. Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. Т. : Економічна думка, 2012. Вип. 10. Ч. 4. С. 100–105.

56. Золотарьова О., Місюра А., Копія І. Ефективне управління рухом грошових потоків та його роль у забезпеченні фінансової стійкості промислового підприємства. Економічний аналіз. 2012. № 11. С. 240–245.

57. Косова Т. Д., Роганова Г. О. Проблеми розподілу чистого грошового операційного потоку підприємства на прибуток і амортизацію. Економіка України. 2008. № 7. С. 57–64.

58. Майборода О. М., Майборода О. В., Реплюх О. В. Напрями управління грошовими потоками підприємства. Економіка і суспільство. 2017. Вип. 10. С. 305–309

59. Партин Г.О., Загородній А.Г. Фінанси підприємств. - Львів: ЛБІ НБУ, 2011. - 265с.

60. Партин Г. О. Управління грошовими потоками підприємства та оцінювання його ефективності / Г. О. Партин, Р. І. Задерецька, І. Б. Галечко // Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка. - 2014. - Вип. 694-695. - С. 108-112.

61. Приходько Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посібник / Харківська філія Українського держ. ун- ту економіки і фінансів. - Х. : ІНЖЕК, 2010. - 192с.

62. Роганова Г. Впровадження статистичних показників до методики аналізу ефективності грошових потоків підприємств. Вісник Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка. Економіка. 2019. Вип. 1 (202). С.

34–42.

63. Спільник І., Загородна О. Грошові потоки підприємства: комплексний аналіз за даними фінансової звітності. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2017. Вип. 1-2. С. 67– 85

64. Рудюк Л.В. Фінанси підприємств-II: Навч. посіб. для дистанц. навчання / Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна» : Університет «Україна», 2012 .- 185 с.

65. Фінанси підприємств / За ред. д.е.н., проф. Г.Г. Кірейцева. - Київ: ЦУЛ, 2010. - 268 с.

66. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2012. - 460 с.

67. Фінансова діяльність підприємства: Підруч. для вищ. навч. закл. зі спец. «Фінанси», «Банк. справа», «Облік і аудит» / Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я.- Київ: Либідь, 2012 .- 382с.

68. Шеремет О.О., Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2013. -196с.

69. Павлова С.І., Шпакевич А.М. Аналіз та удосконалення управління грошовими потоками підприємств молокопереробної галузі // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2016. - Випуск 5 (05). – С.190-197.

70. Венгер В.В. Фінанси: навчальний посібник / В.В. Венгер. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 432 с.

71. Захарченко П.В. Методи та моделі фінансового прогнозування: посібник / П.В. Захарченко, Г.П. Костенко. – Мелітополь : Видав. буд. Мелітопол. міськ. друкарні, 2018. – 224 с.

72. Захарченко П.В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / П.В. Захарченко, М.П. Гриценко. – Мелітополь : Видав. буд. Мелітопол. міськ. друкарні, 2018. – 224 с.

73. Кремень О.І. Фінанси: навчальний посібник для ст-ів ВНЗ / О.І.

Кремень, В.М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 416 с.

74.Любенко Н.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. / Н.М. Любенко. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 262 с.

75.Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: підручник для ст-ів ВНЗ / О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 504 с.

76.Теоретичні, науково-методичні та прикладні засади ефективності функціонування і розвитку підприємств : колективна монографія / за заг. ред. А. А. Жигіря. – Бердянськ : Видавець Ткачук О.В, 2016. – 420 с.

77.Тюріна, Н.М. Управління фінансовою санацією підприємства: підручник / Н.М. Тюріна, Н.С. Карвацка. – Львів : Новий Світ - 200, 2018. – 396с.

78.Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г.Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьВДУВС, 2018. 440 с.

79.Партин Г.О. Фінансовий менеджмент: підручник / Г. О. Партин Н. Є. Селюченко. – Львів: Видавництво Львівської політехніки 2018. - 388 с.

80.Каламбет С.В. Фінанси підприємств. Практикум: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.В. Іванов, Ю.В. Півняк – Дніпро : Герда, 2016.- 259 с.

81.Лютий І.О. Фінанси. Підручник / [І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій та ін.]; за ред. І.О. Лютого. – К.: Вид-во Ліра-К, 2017. – 728 с.

82.Курило О.Б. Фінанси підприємств: підручник / О.Б.Курило, Л.П.Бондаренко, О.И Вівчар, О.М.Чубка. - К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. - 340 с.

83.Ярошевич Н.Б. Фінанси: Навчальний посібник / Н.Б.Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В.Ливдар- Львів: Видавництво “Простір-М”, 2018. -298с.

84.Коць О.О. Фінансово-економічна діяльність: Навч. посіб. / О. О. Коць, П. Г. Ільчук. – Львів: Видавець ПП Сорока Т. Б., 2016.- 134 с.

85. Скоропад І. С. та ін. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навчальний посібник / І. С. Скоропад, О. Б. Курило, О. М. Чубка, О. В. Дідух, І. О. Кривецький. Львів : Видавництво Львівської

політехніки, 2016. 344 с.

86. Партин Г. О., Заdereцька Р. І. Фінансовий контролінг: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 232 с.

87. Базецька Г. І. Фінанси підприємства: планування та управління у виробничій сфері: навч. посіб. / Г. І. Базецька, Л. Г. Суботовська, Ю. В. Ткаченко. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 292 с.

88. Бедринець М. Д. Фінанси підприємств: навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.

89. Бердар М. М. Фінанси підприємств: навчальний посібник / М. М. Бердар. – К.: Видавець Паливода А. В., 2012. – 464 с.

90. Мельник П. І. Фінанси підприємств у ринкових умовах: навчальний посібник / П. І. Мельник. – Чернігів: Чернігівський національний технологічний університет, 2015. – 217 с.

91. Тарасенко І. О. Фінанси підприємств: підручник / І. О. Тарасенко, Н. М. Любенко. – Київ: КНУТД, 2015. – 359 с.

92. Фінанси підприємств: навчальний посібник / Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. – Полтава, РВ ПДАА, 2018. – 350 с.

93. Фінанси підприємств: практикум. Том 1. Основи фінансів підприємств: навчальний посібник / С. А. Кузнецова, В. М. Вареник, М. М. Вакулич. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2013. – 256 с.

94. Фурик, В. Г. Ф95 Фінанси підприємств: практикум / Фурик В. Г., Зянько В. В., Вальдшмідт І. М. – Вінниця: ВНТУ, 2017. – 87 с.

95. Бровко Л. І., Бровко Є. І., Крижановський О. О. Формування фінансових ресурсів підприємств в умовах нестабільності. *Економіка та держава*. 2019. № 9. С. 57–63.

96. Бражник Л. Фінансові ресурси підприємства: їх формування та використання. *Економіка і суспільство*, 2018. № 14. С. 778–783.

97. Данілов О. Д., Паєнтко Т. В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 256 с.

98. Зянько В.В. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Частина 1. / В.В.Зянько, В.Г.Фурик, І.М.Вальдшмідт /-Вінниця: ВНТУ.-2016.- 126 с.

99. Каламбет С.В. Фінанси підприємств. Практикум: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.В. Іванов, Ю.В. Півняк – Дніпропетровськ.: изд. «Герда», 2016. 240 с.

100. Малій О.Г. Фінанси підприємств. Навчальний посібник / О.Г. Малій. — Харків: Вид-во «Міськдрук», 2012. – 354с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Підприємство	ПАТ «Миронівський хлібопродукт» хлібо хлібопродукт»	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ 2017 10 01 25412361
Територія	Київська обл.	за КОАТУУ за КОПФГ	3222910100 230
Організаційно-правова форма господарювання	Публічне акціонерне товариство		
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля м'ясом і м'ясними продуктами	за КВЕД	46.32
Середня кількість працівників	3433		
Адреса	Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака Елеваторна, буд. 1, м.Миронівка, Київська обл., 08800		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2017 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	22602	49948
первісна вартість	1001	45037	90194
накопичена амортизація	1002	22435	40246
Незавершені капітальні інвестиції	1005	882532	2021562
Основні засоби:	1010	20154697	22871404
первісна вартість	1011	25383571	29512000
знос	1012	5228874	6640596
Інвестиційна нерухомість:	1015	-	-
первісна вартість	1016	-	-
знос	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи:	1020	-	-
первісна вартість	1021	-	-
накопичена амортизація	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	602459	2190150

інші фінансові інвестиції	1035	-	1204
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	17816	74529
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	62766	71166
Усього за розділом I	1095	21742872	27279963
II Оборотні активи			
Запаси	1100	1909386	636092
Виробничі запаси	1101	57172	207023
Незавершене виробництво	1102	106097	31003
Готова продукція	1103	4546	19744
Товари	1104	1741571	378322
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6513284	3661221
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	641314	2018658
з бюджетом	1135	409436	232945
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
з нарахованих доходів	1140	231459	231459
із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7789208	5392859
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1291641	704950
Готівка	1166	60	85
Рахунки в банках	1167	1291581	414405
Витрати майбутніх періодів	1170	6007416	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	191807	209892
Усього за розділом II	1195	24984951	13088076
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	46727823	40368039

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	786928	786928
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	11329831	14079511
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(13424447)	(21162097)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(1307688)	(6295658)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	16883096	3856350
Інші довгострокові зобов'язання	1515	151697	17391788
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	17034793	21248138
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1869426	270000
Векселі видані	1605	205343	205343
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	3752135	2773800
товари, роботи, послуги	1615	16503481	10477157
розрахунками з бюджетом	1620	6613	7961
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	5358	10548
розрахунками з оплати праці	1630	24937	27311
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1267507	1310361
Поточна кредиторська заборгованість за	1640	558195	558195

розрахунками з учасниками			
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	3	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6807720	9712314
Усього за розділом III	1695	31000718	25415559
IV.Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	46727823	40368039

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2017 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	17849182	12724865
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестраховання	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(13118292)	(9629379)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий: прибуток	2090	4730890	3095486
Валовий: збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-

Інші операційні доходи	2120	13398606	7372760
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
Адміністративні витрати	2130	(1339817)	(698615)
Витрати на збут	2150	(2037403)	(1716639)
Інші операційні витрати	2180	(14107664)	(9201759)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	644612	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(-)	(1148767)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	44716	249360
Інші доходи	2240	93134	119270
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(2144444)	(1351463)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(440657)	(137887)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(1802639)	(2269487)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	501	7629
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	-	-
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(1802138)	(2261858)

Додаток Б

Підприємство	ПрАТ «Миронівський хлібопродукт» хлібо хлібопродукт»	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ 2019 01 01 25412361
Територія	Київська обл.	за КОАТУУ за КОПФГ	3222910100 230
Організаційно-правова форма господарювання	Публічне акціонерне товариство		
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля м'ясом і м'ясними продуктами	за КВЕД	46.32
Середня кількість працівників	3 627		
Адреса	Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака Елеваторна, буд. 1, м.Миронівка, Київська обл., 08800		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	49 948	84 381
первісна вартість	1001	90 194	155 429
накопичена амортизація	1002	40 246	71 048
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 021 562	1 685 032
Основні засоби:	1010	16 272 158	11 592 525
первісна вартість	1011	22 912 754	13 200 348
знос	1012	6 640 596	1 607 823
Інвестиційна нерухомість:	1015	-	-
первісна вартість	1016	-	-
знос	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи:	1020	-	-
первісна вартість	1021	-	-
накопичена амортизація	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	2 190 150	2 053 739
інші фінансові інвестиції	1035	1 204	874
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	74 529	12 554
Відстрочені податкові активи	1045	-	-

Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	71 166	85 182
Усього за розділом I	1095	20 680 717	15 514 287
II Оборотні активи			
Запаси	1100	636 092	1 827 411
Виробничі запаси	1101	207 023	188 645
Незавершене виробництво	1102	31 003	45 111
Готова продукція	1103	19 744	25 276
Товари	1104	378 322	1 568 379
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	3 661 221	2 753 361
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 018 658	3 363 251
з бюджетом	1135	232 945	309 800
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
з нарахованих доходів	1140	231 459	154 730
із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5 392 859	4 508 926
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	704 950	1 071 685
Готівка	1166	85	82
Рахунки в банках	1167	414 405	1 059 719
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	209 892	1 054 419
Усього за розділом II	1195	1 308 8076	15 043 583
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	33 768 793	30 557 870

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	786 928	786 928
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	7 480 265	5 438 793
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(20 873 009)	(19 718 210)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(12 605 816)	(13 492 489)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	3 856 350	2 902 376
Інші довгострокові зобов'язання	1515	17 391 788	18 043 495
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	21 248 138	20 945 871
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	270 000	1 410 524
Векселі видані	1605	205 343	205 343
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 493 070	
товари, роботи, послуги	1615	10 477 157	6 905 263
розрахунками з бюджетом	1620	7 961	10 122
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	10 548	19 013
розрахунками з оплати праці	1630	27 311	40 582
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 310 361	6 140 615
Поточна кредиторська заборгованість за	1640	558 195	337

розрахунками з учасниками			
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	62 569	78 891
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	9 703 956	5 006 147
Усього за розділом III	1695	25 126 471	23 104 488
IV.Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	33 768 793	30 557 870

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2018 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	34 464 262	17 849 182
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестраховування	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(26 943 084)	(13 118 292)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий: прибуток	2090	7 521 178	4 730 890
Валовий: збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-

Інші операційні доходи	2120	16 595 547	13 398 606
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
Адміністративні витрати	2130	(1 741 568)	(1 339 817)
Витрати на збут	2150	(2 525 833)	(2 037 403)
Інші операційні витрати	2180	(16 065 183)	(14 092 830)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	3 784 141	659 446
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	198 560	-
Інші фінансові доходи	2220	233 004	44 716
Інші доходи	2240	3 886 371	93 134
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(1 785 095)	(1 878 548)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(2 345 073)	(440 657)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	3 971 908	-
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(-)	(1 521 408)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	501
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	3 971 908	-
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(-)	(1 521 408)

Додаток В

Підприємство	Приватне Акціонерне Товариство "Миронівський хлібопродукт" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2019	01	01
			25412361		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2018** р.

Форма N3 Код за ДКУД

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	28 652 649	32 627 891
Повернення податків і зборів	3005	20 265	2 090 423
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	2 090 000
Цільового фінансування	3010	-	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	20 960 703	3 038 089
Надходження від повернення авансів	3020	951 407	507 974
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	18 373	42 452
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	2 325	1 549
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	13 984	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	23 913 378	464 292
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(32 054 116)	(23 660 914)
Праці	3105	(932 683)	(734 950)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(167 177)	(129 905)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(281 595)	(204 604)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(28 210)	(6 836)
Витрачання на оплату авансів	3135	(3 368 957)	(2 019 800)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(1 523 850)	(1 020 040)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(30 056)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(34 220 057)	(14 862 049)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	1 954 593	-3 859 592
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	3 131 514	66 015
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(1 587 691)
необоротних активів	3260	(4 562 917)	(2 275 811)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-1 431 403	-3 797 487
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	18 858 569	9 342 282
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	14 447	16 181 895
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	16 467 996	9 709 403
Сплату дивідендів	3355	(477 901)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(2 050 558)	(991 699)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(33 381)	(7 752 163)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-156 820	7 070 912
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	366 370	-586 167
Залишок коштів на початок року	3405	704 950	1 291 641
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	365	(524)
Залишок коштів на кінець року	3415	1 071 685	704 950

Керівник

*ЕП Косюк Юрій
Анатолійович*

Косюк Юрій Анатолійович

Головний бухгалтер

*ЕП Палій
Катерина
Володимирівна*

Палій Катерина Володимирівна

Додаток Г

Підприємство	ПрАТ «Миронівський хлібопродукт» хлібо хлібопродукт»	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ 2019 01 01 25412361
Територія	Київська обл.	за КОАТУУ за КОПФГ	3222910100 230
Організаційно-правова форма господарювання	Публічне акціонерне товариство		
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля м'ясом і м'ясними продуктами	за КВЕД	46.32
Середня кількість працівників	2 841		
Адреса	Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака Елеваторна, буд. 1, м.Миронівка, Київська обл., 08800		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	84 381	84 720
первісна вартість	1001	155 429	200 015
накопичена амортизація	1002	71 048	115 295
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 685 032	1 604 627
Основні засоби:	1010	11 592 525	9 508 479
первісна вартість	1011	13 200 348	10 399 955
знос	1012	1 607 823	981 476
Інвестиційна нерухомість:	1015	-	-
первісна вартість	1016	-	-
знос	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи:	1020	-	-
первісна вартість	1021	-	-
накопичена амортизація	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	2 053 739	2 268 459
інші фінансові інвестиції	1035	874	514
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	12 554	25 745
Відстрочені податкові активи	1045	-	-

Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	85 182	140 461
Усього за розділом I	1095	15 514 287	13 633 005
II Оборотні активи			
Запаси	1100	1 827 411	484 128
Виробничі запаси	1101	188 645	94 072
Незавершене виробництво	1102	45 111	84 301
Готова продукція	1103	25 276	12 835
Товари	1104	1 568 379	292 920
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 753 361	2 364 938
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	3 363 251	4 244 717
з бюджетом	1135	309 800	382 959
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
з нарахованих доходів	1140	154 730	42 594
із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 508 926	7 647 809
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 071 685	2 128 855
Готівка	1166	82	51
Рахунки в банках	1167	1 059 719	471 503
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 054 419	1 214 328
Усього за розділом II	1195	15 043 583	18 510 328
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	30 557 870	32 143 333

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	786 928	786 928
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	5 438 793	5 277 608
Емісійний дохід	1411	-	508
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(19 718 210)	(14 736 932)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(13 492 489)	(8 671 888)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	2 902 376	797 929
Інші довгострокові зобов'язання	1515	18 043 495	10 098 959
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	20 945 871	10 896 888
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1 410 524	-
Векселі видані	1605	205 343	205 343
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	3 287 651	6 086 568
товари, роботи, послуги	1615	6 905 263	6 615 953
розрахунками з бюджетом	1620	10 122	4 541
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	19 013	27 993
розрахунками з оплати праці	1630	40 582	35 730
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	6 140 615	7 298 000
Поточна кредиторська заборгованість за	1640	337	337

розрахунками з учасниками			
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	78 891	92 036
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	5 006 147	9 551 832
Усього за розділом III	1695	23 104 488	29 918 333
IV.Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	30 557 870	32 143 333

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	36 852 545	34 464 262
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестраховання	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(28 931 627)	(26 943 084)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий: прибуток	2090	7 920 918	7 521 178
Валовий: збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	13 785 314	16 595 547

Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
Адміністративні витрати	2130	(2 109 125)	(1 741 568)
Витрати на збут	2150	(3 240 227)	(2 525 833)
Інші операційні витрати	2180	(10 521 342)	(16 065 183)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	5 835 538	3 784 141
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	198 560
Інші фінансові доходи	2220	110 206	233 004
Інші доходи	2240	2 394 809	3 886 371
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(1 672 348)	(1 785 095)
Втрати від участі в капіталі	2255	(11 206)	(-)
Інші витрати	2270	(1 701 833)	(2 345 073)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4 955 056	3 971 908
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	4 955 056	3 971 908
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(-)	(-)

Додаток Д

Підприємство Приватне Акціонерне Товариство "Миронівський хлібопродукт"
(найменування)

Дата (рік, місяць)

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2019** р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	35 454 293	28 652 649
Повернення податків і зборів	3005	15	20 265
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	-	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	7 298 000	20 960 703
Надходження від повернення авансів	3070	240 528	951 407
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	50 644	18 373
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	157 799	2 325
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	18 568	13 984
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	43 219 014	23 913 378
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(31 671 198)	(32 054 116)
Праці	3105	(1 030 508)	(932 683)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(184 250)	(167 177)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(292 798)	(281 595)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(5 770)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(287 028)	(28 210)
Витрачання на оплату авансів	3135	(4 244 717)	(3 368 957)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(2 046 727)	(1 523 850)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	26 419	30 056
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(39 613 727)	(34 220 057)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	7 328 517	1 954 593
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	2 725 751	3 131 514
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(2 112 899)	(4 562 917)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	612 852	-1 431 403
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3303	4 829 929	18 838 369
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	14 447
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	9 960 075	16 467 996
Сплату дивідендів	3355	(-)	(477 901)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(1 699 886)	(2 050 558)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(29 649)	(33 381)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-6 859 681	-156 820
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	1 081 688	366 370
Залишок коштів на початок року	3405	1 071 685	704 950
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(24 518)	365
Залишок коштів на кінець року	3415	2 128 855	1 071 685

Керівник

*ЕГТ Косюк Юрій
Анатолійович*

Косюк Юрій Анатолійович

Головний бухгалтер

*ЕГТ Палій
Катерина
Володимирівна*

Палій Катерина Володимирівна